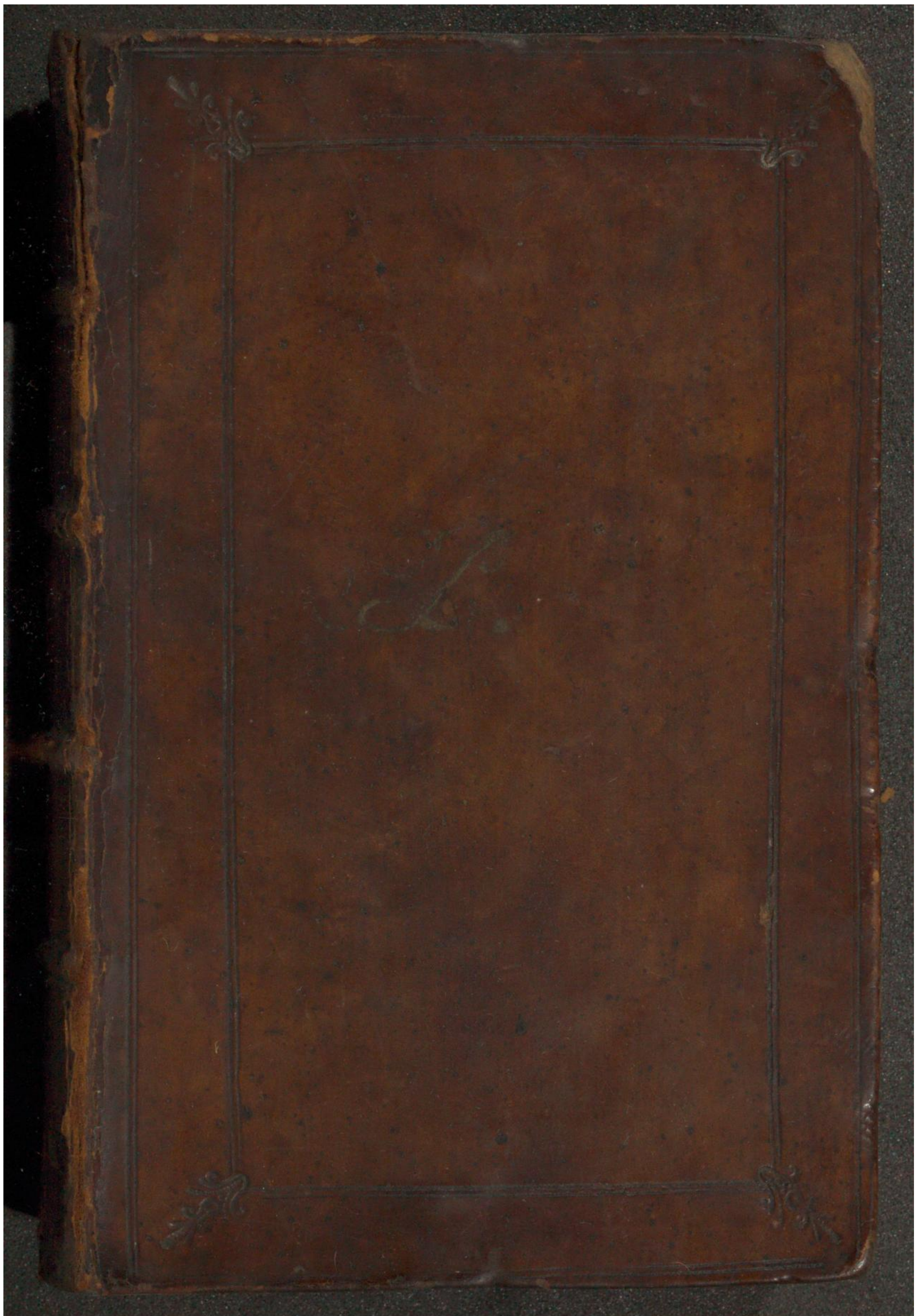
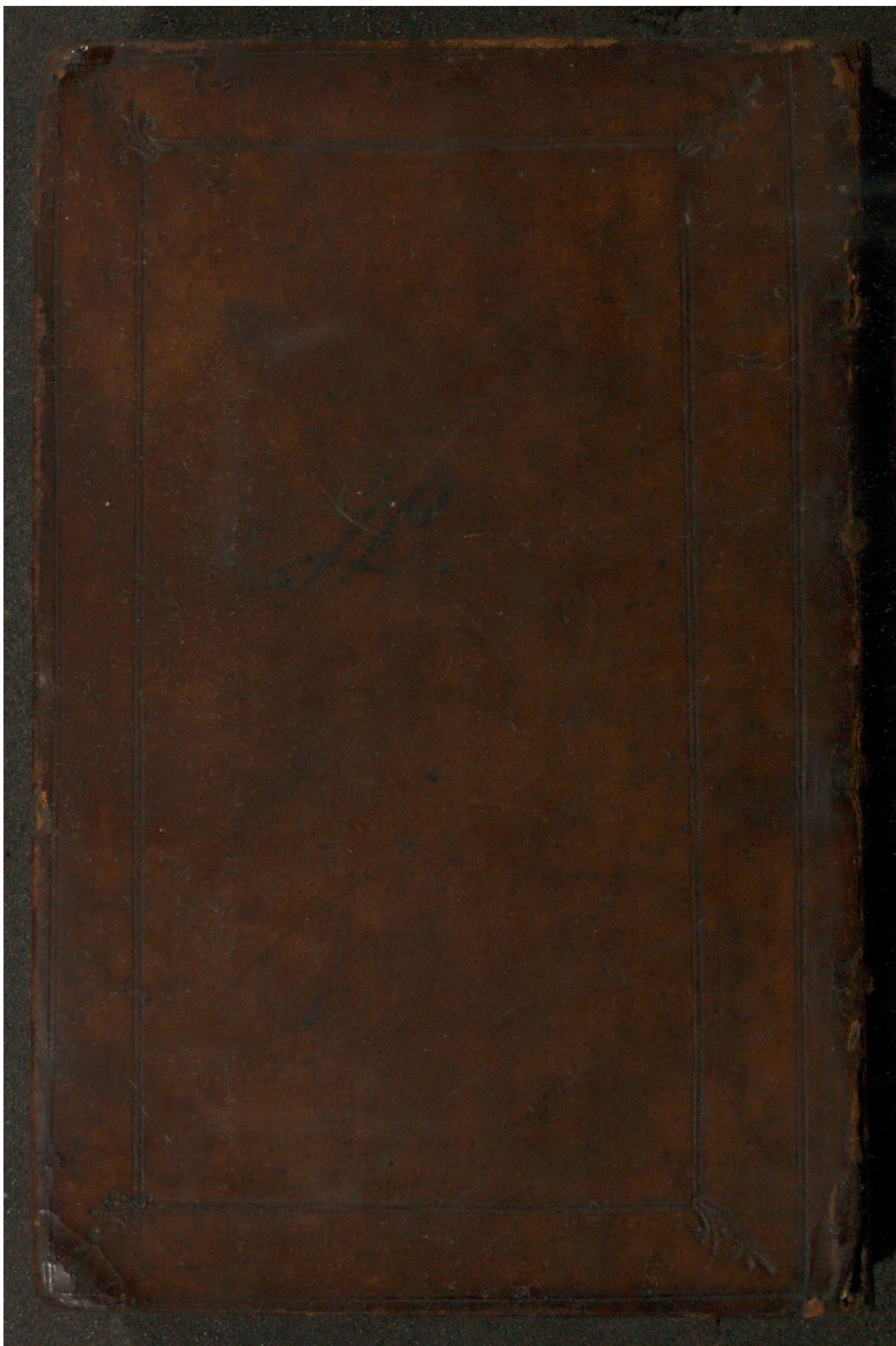

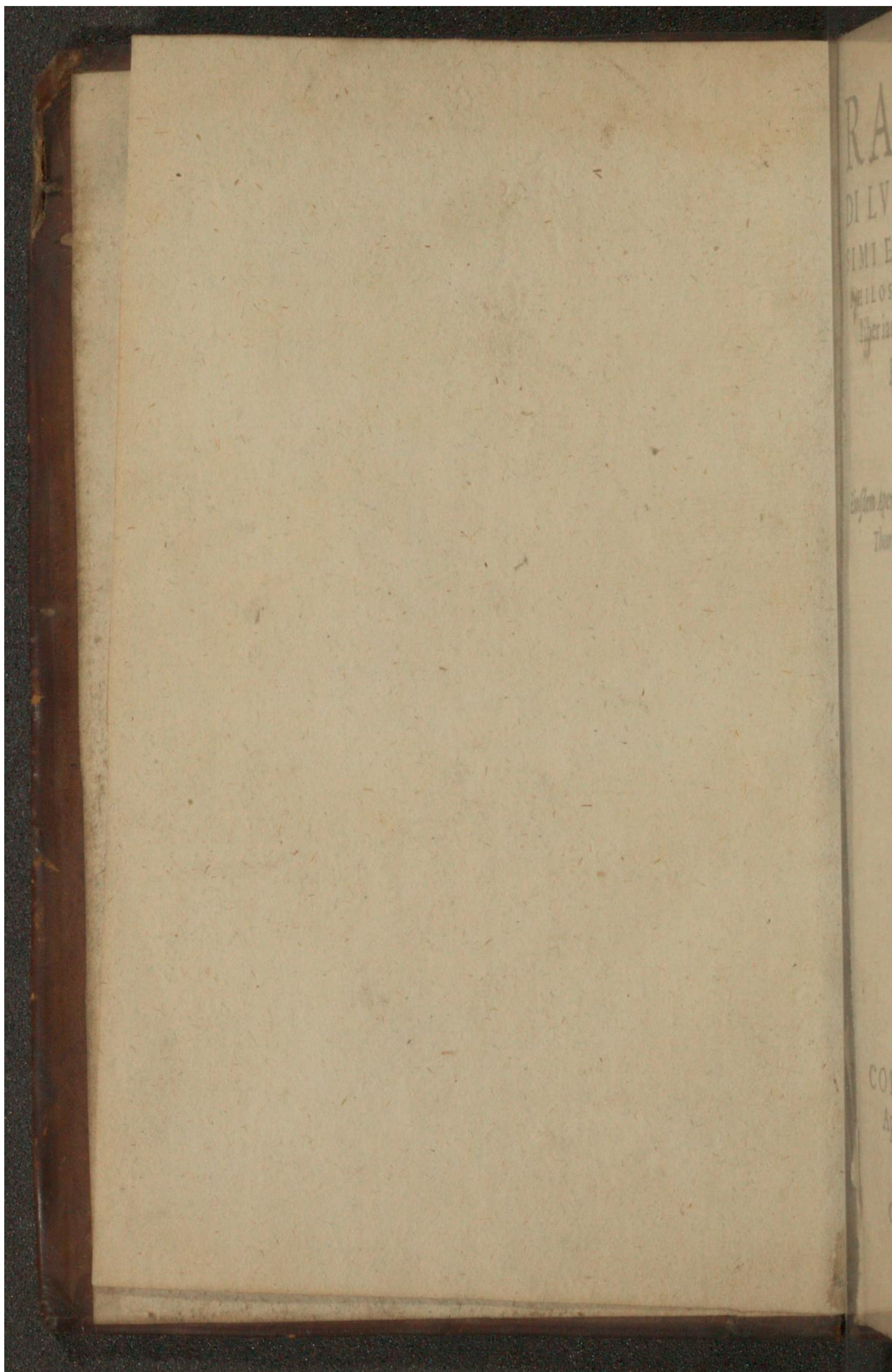

o/ ooo

3905/A/1 Ima lib 1832

N VI

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSISIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI MERCVRIORVM

liber iam tandem subsidio manuscripti exemplaris perfectè editus.

ITEM.

Eiusdem Apertorium, Repertorium, Artis intellectiuæ Theorica & Practica, Magia naturalis, opuscula plane aurea.

COLONIAE AGRIPPINAE
Apud Iohannem Birckmannum,
ANNO M. D. LXVII.
Cum gratia & priuilegio Cæs. Maiest.

DE ALCHYMIAE SCRIPTORIBVS.

EX PROLOGOMENIS G. GRATAROLI.

De Chemia, vel Alchymia sic scribit Robertus Constantinus in suo Nomenclatore insignium Scriptorum Parisiis edito M.D.LV.

DE hac arte, sicut & de Cabala diximus, qui aliquid memoriæ prodiderit, nullus ãtiquus author inuenitur, siue id inuidẽtia factũ sit, siue ignoratione. Nõ desunt tamẽ, qui illud famosum apud poetas Iasonis χρυσόμαλλον δέρας id est, vellus aureũ, librũ fuisse interpretentur in vellere vel macrocolo conscriptũ, qui ipsam artem, id est, auri argentique conficiendi rationem contineret. Fabulas interpretes vtroque trahũt:

 &li-

& licet vnicuique pro animi arbitratu affingere. Quantũ ad me attinet, verum ſit necne, ſuſque deq; habeo. Certũ eſt ex hiſtoria tamen, & rerum geſtarum annalibus, Diocletianum principem huiuſce artis conquiſitos libros omnes curioſe exuſsiſſe, διὰ τὰ νεωτερισθέντα Αἰγυπτίοις, πρὸς τὸ μὴ πλοῦτον ἐκείνοις ἐκ τῆς τοιαύτης προσγίνεσθαι τέχνης. Hoc artificium luxato verbo, Alchymiam vocant, vel Archymiã, quaſi dicas ἀργύρου χημείαν: alij vocant χημίαν, vel χυμίαν: alij χρυσοποιίαν. Qui verò de hac aliquid ſcripſerunt, hi ſunt:

Arnoldus de Villanoua.

Auicẽna ad Aſſem Philoſophũ.

Blemidas περὶ χρυσοποιίας, liber Grecus, manuſcriptus in regia Galliæ bibliotheca.

Geberus Arabs, cuius expoſitor

Ioannes Braceſchus Vrceanus.

Ioan. Auguſtinus Pātherus (vel Panthęus) ſcripſit Arſetheoriam trāſmutationū metallicarum cum Voarchadumia.

Iſaac monachus ſcripſit ἀργύρου μέθοδον, ὅπως δεῖ εὑρίσκειν τὰς πλευρὰς τῶν μηρητῶν, in regia Galliæ bibliotheca, manuſcriptus Græcè.

Morieni cuiuſdam Alchymiſticus liber circumfertur, nō impreſſus.

Philippus Vlſtadius edidit Cœlum Philoſophorum: qui tamen ad rem medicam ſpectat.

Raymūdus Lullius ſcripſit (prę-ter cætera multa) de Secretis naturæ, ſiue quinta eſſentia. Hūc ego inquirēdo comperio, apud Anglos re quidem vera præſtitiſſe, quod ſuis libris pollicetur: et in arce Londi-

ni iussu Regis probatissimum aurum confecisse, mihiq́ue genus numi ostensum est, quod adhuc appellant Nobile Raymundi, auri videlicet puri, & obrizi, summęq́; indicaturę. Ipse in libro, quod testamētū vocat, fatetur se hāc artē ex Arnoldo de Villanoua coæuo suo didicisse. Quē Ioan. And. in tit. de Crimine falsi attestatur, laminas aureas excudisse, quę ex auro ex arrugia quęsito, aurifodinisq́; extracto, bonitate non cederēt. Scripserunt etiā alij multi de hac arte, quorū libri nondū impressi sunt: inter quos est Rosinus Philosophus, & Rogerius Bacho, cuius legi Alchymiæ speculū.

Zosimus author Gręcus asseruatur in bibliotheca Regia: scripsit de Sacra arte, de cōpositione aquarū ad χρυσοποιίαν, de instrumētis & ca

minis. Sunt & alij huius artis præceptores, vt Christianus, Heliodorus, Theophrastus, Archelaus, Pelagius, Ostanes, Olympiodorus, Democritus, Dioscurus, Synesius, & Stephanus, cuius est liber de Magna & sacra sciētia. Omnes hi Græci sub nominibus antiquis, mihi tamē recentes videntur. Est etiā liber Chymisticus, Comitis Treuisini. Hactenus Robertus. Cæteros qui nosse cupit, legat in fine Geberi vltimò à Ioan. Petreo editi, vel Bernæ impressi eius sumptu: item Euonymū Philiatrū, Tigurinū: Ioannis Langij epistolam 53. & vltimum foliū capitis 18. libri secūdi de Abditis rerū causis Ioannis Fernelij, medici & Philosophi doctissimi & præstantissimi: atque alios recentiores, vt Ianum Lacinium nulli spernendum.

Nominati artifices huius artis fuerũt, vt refert Vincentius in Speculo naturali,

Adam. Noe. Idrid. Squilia. Chora. Moiſes, & ſoror eius Maria. Cato. Virgilius. Ariſtoteles. Alexãder. Geber. Iahie. Raſi. Abimazar. Maurienus ſiue Morienes. Iohannes Euangeliſta. Garſias, & Gilbertus Cardinales. Guilhelmus Epiſcopus Huck appellatus. AEgidius magiſter hoſpitalis, qui extraxit librum de 125 lapidibus. Androicus etiam epiſcopus, & Apoſtolicus dominicus. Et Iacob Aranicus Iudæus. Petrus quoque & Dirandus Monachi. Auicenna. Arnoldus de noua Villa, et Raymũdus, qui noſtris vltimis temporibus floruerunt.

INDEX LOCORVM ET CAPItum, quæ in libro Mercuriorum continentur.

A.

C

dẽ Iu-

de Opera-

O

P

R

S

INDEX IN APERTORIUM.

IN REPERTORIUM.

Materia

IN THEORICAM ARTIS INTELLECTIVAE.

IN PRACTICAM.

In

IN MAGIAM NATVRAlem.

FINIS INDICIS.

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI MERCVRIORVM *Liber.*

CAPVT PRIMVM.

ILI oportet quòd intelligas operationes, per quas creatur natura argenti viui, & poſtea ſi ſcis vel habes notitiam ad cognoſcendum noſtrum argentum viuum, habebis artem integram: quia operationes omnes non ſunt plus niſi vna ſola, quæ fit per modum, quem tibi dicemus. Tu accipe de liquore lunariæ quantum volueris, & de illa per diſtillationem diuidas elementa: ſed primò ſeparabis aquam phlegmaticam, in qua ſtat mortificatus ſpiritus, & continua in balneo ſuam diſtillationem,

quouſq̄ue videris diſtillari aquam anima-
tam, quæ incipit comburere, et illā diſtil-
la ad partem, et quādo illud quod poterit
diſtillari per illā calorē receperis et phle-
gma fuerit extra, ſicut manifeſtat ſignū
aduſtionis, illam diuidas in duas partes,
et vnam partem ſeruabis ad creādum ☿,
vt cum eo terram lapidis ſublimes, & de
ſecunda parte trahes elementa ſine omni
combuſtione ſub conſeruatione proprieta
tis ſulfuris, & per argentum viuum. per
iſtum modū ponas partem aquæ animatæ
ſuper feces, quæ erūt in ſimilitudine picis
fuſæ vel liquefactæ in fundo vaſis, et ſta-
tim pone alembicum cum ſuo receptaculo,
& incende ignem ſerraturarum, & luta
cum paſta, & illum ignem continua quo-
uſque quod poterit diſtillari diſtille-
tur per æqualitatem prædicti ignis: poſtea
pone in igne ſicco cinericio & illa conti-
nua de ſerratura diſtilla elemētum, et ad
finem

finem suæ distillationis dimitte infrigidari materiã cũ toto vase, postea reduc suũ liquorem primum, qui est aqua & non oleum, super feces, & reitera tuam distillationem, sicut iam dictum est, quousque feces maneant siccæ & combustæ, & quod humidum vnctuosum sit totum sublimatum, sicut anima in substantia spiritus. fili natura nostri spiritus operatur in omnibus rebus & omnem rem excedit, & per illum fit nigredo, albedo et rubedo, si quãdo bene scies miscere: mixtio illarum fit sicut tibi diximus, quia vnum intrat in aliud et fugit in illud, et rarefactũ impletur cõdensato, et condensatum subtilitatur ꝑ rarefactũ, et totum illud fit per solutionẽ & calefactionẽ in leui igne: & iste ignis debet continuari quousque elementa sint amplexa cum terminatione suæ humiditatis: et sua terminatio est quòd omne modicum comburatur quousque nullo lento

igne desiccetur, & scias fili quòd vnum comburit aliud, et confortat, & docet pugnare contra ignem, & sic fili in coquendo persequens elemēta ad lentum ignem lentantur & conuertuntur in extraneas naturas: quia liquefactum totaliter comminuetur, & fit non liquefactum, & humidum fit spissum, & per istum modū fit corpus spiritus, & fit tenuis & fortis pugnans contra ignem.

CAPVT SECVNDVM.

De aßatione ☿ dißoluti, & de congelatione ipsius.

FIli proprietas cuiuslibet ☿ est dissoluere & dealbare suum sulfur, & proprietates sulfuris sui est coagulare & depurare suum argentum viuum. fili iste vapor qui coagulat argentum viuum est de natura suæ propriæ substantiæ mediæ, quæ stat in terra sicca, subtili, aerea,

mixta & digesta & cocta cum lento igne secum continuando. propter hoc igitur reducitur argentum viuum dissolutum super suam terram siccam parum & parũ, non solum simul: quia virtus sulfuris draconici citius conuertit modicum diuisum, quam multũ indiuisum, quod serua. Igitur virtus draconis non regitur pelago de satalia: quia hæc tu debes facere per intentionem congelandi et non soluendi: sic fili argentũ viuum regnat prius cõtra sulfur, & sicut patet per virtutem præcedentis capituli. continua igitur suam operationem, assationem et imbibitionẽ, quousque primò aqua habeat totum dealbatum, & sit coagulata per vaporem sulfuris: aliud nõ oportet facere per contrariã operationem: quia sicut argentum viuum vincit sulfur per totum, sic per contrariũ sulfur, siccum vincit argentum viuum per coagulationem & per reiterationem

sublimationis talis sicut diximus.

CAPVT TERTIVM.
De sublimatione ☿ mortificati, id est vapore sui sulfuris.

ET quando per iam dictam sublimationem & frequentem assationem videris, quòd maior pars ☿ quantitatis fuerit deleta, reitera cum forti igne sublimationem super illum, quousque plus de sua aqueitate purgaueris ex toto, & quando videris quod totum fuerit eleuatum siccũ ad modum pulueris mortui albioris niue contra spondilia vasis, reitera iterum sublimationem solùm per se sine fecibus suis, tunc ènim erit perfectè mundificatus & sublimatus ad assandum tinctum ad album, cui non potest simile inueniri.

CAPVT QVARTVM.
De fixione & perfectione ipsius ☿.

Quan-

QVādo sublimaueris & ceperis dictā puram substantiam ☿, tunc fixabis vnam partem illius, & nos tibi dicimus modum fixationis in lapide maiori, et quā do illa pars fuerit fixata, fixabis postmodum aliam: igitur reitera sublimationem partis non fixæ super rem non fixam quousque illa similiter sit fixa cum experientia probando si bonam fusam tibi præstiterit super ignē, et si sic faciat factū est, si nō, coniunge sibi de argēto viuo exuberato reiterando suam sublimationem quousque sit fusibile, & modum exuberationis cuiuslibet argenti viui tibi dedimus si nos intellexisti in practica lapidis maioris in capitulo, quod incipit, Fili exuberatio nutritiua, non est aliud etc. Et in ista practica in capitulo quod incipit, Tu accipies, etc. sed illa illud facit de suomet argēto viuo, et ideo ipsa est simplex. Si vis illā magis compositam, & si vis eam de ☿,

 dissol-

dissolue alium ☿ in aqua prima, quæ est exuberata ex anima dicti ☿ de quo fit tinctura, postea separa aquam per distillationem & reitera distillando super feces suas, quousque aquam biberit, & traxerit ad se humiditatẽ totam feciũ Mercurialiũ. Ista est humiditas creatiua, quæ sup omnes alias manet super pugnã ignis: et sic per solam substantiã ☿ facimus excellentem medicinã albedinis. Et sicut dicimus de vna, sic intellige nos dicere de omnibus: non expellimus aliquem nec vulgarem nec communem, & quando dicimus communem, dicimus de illo quem philosophi intelligunt. Et quãdo dicimus vulgarem, loquimur de illo, quẽ rusticus intelligit, qui vẽditur in apothecis: sed bene intellige quòd vbi ipse est cõmune ponitur, sicut scimus nos, qui illum cognoscimus in propria virtute.

Ca-

CAPVT QVINTVM.

Exuberatio alia facta de corpore.

Et si vis exuberare tuum argentum viuum cum humiditate, quam natura tibi præparauit, citius fixabitur ratione suæ permanentiæ. Igitur exubera eum cum humore corporis præparati per ingenium naturæ: quia res præparata dabit tibi rem præparatam. Et talis sicut fuerit præparatio, talis erit perfectio: et qualis fuerit perfectio, tale ostēdet in sua proiectione super quodlibet corporum imperfectorum, & super ☿ vulgarem nō præparatum.

CAPVT SEXTVM.

Rectificatio humoris exuberati per fixionem tincturæ.

CVm exuberaueris tuum argētum viuum vel cum corpore vel cum ☿ ante-

quã tu fixes oportet te rectificate cum septena distillatione, quousque suæ limositates habeant splendorem, & claritatem cristallinam vel margaritiuam, vel lucem argẽti, sicut claro chalco. Tunc igitur ipsa est apta ad faciendum efficaces operationes in fusibilitate argenti viui, quando in illo est fixa, sicut tibi diximus. Et est sicut forma perficiens siue sulfur, quod fit de argento viuo. Et adhuc vltra hoc multas alias virtutes habent lapides communes, de quibus aliquos tibi dicemus super margaritas.

CAPVT SEPTIMVM.

Rectificatio parlarum.

OStensio virtutis dictæ humiditatis exuberatæ est, quòd habeas margaritas minutas, vel parlas claras quantum

volueris,

voluerís, & illas ponas intus tuum vas vitri, quod habeat fundum rotundum cum ſuo coopertorio, & pone intus tantum de dicta aqua exuberata, quòd natet ſuper margaritas ad großitiem vnius dorſi cultelli, poſtea cooperi cum ſuo coopertorio vitreo ad finem quòd puluis nec quicquam aliud non ingrediatur intus, & infra tres horas erunt fuſæ in quadam paſta alba, recollige ad partem, limoſitatem quæ natabit in ſuperficie aquæ, quia illa eſt ſua forma exuberata, & multiplicata per limoſitatem aquæ Mercurij, quam ſibi debes reddere quando tibi dicemus.

CAPVT OCTAVVM.

Diuiſio ſpeciei, & vnitas illius cum limoſitate aquæ.

Quando

QVādo tu videris, quòd dictæ margaritæ in pastam albam fuerint liquefactæ per virtutem aquæ omnes integræ sine aliqua alia actione caloris, tu postea colabis aquam bene sapienter inclinando vas multū limpidè cum omnibus suis limositatibus, quæ natāt sursum, et totum hoc pones intus vnū aliud vas vitreum, quod aßimiletur priori, et serua bene quòd de prædicta pasta non poßit aliquid colari cū dicta aqua nisi solūmodo limositas quæ est sua propria forma, et cooperi bene omnia tua vasa. Et illud vbi est aqua collocabis intus balneū artificiose taliter quòd illud poßit recipere actionem caloris per sublimationem in vaporem aquæ calefactæ, et sic stet per terminum triū dierū naturalium. fili scias quòd limositas margaritarum cum limositate ☿ coniungetur & continuabitur & vnietur per omnes partes aquæ, sicut fusæ res in liquorem sensibilem,

bilem, ſepara de balneo & pone ad partem.

CAPVT NONVM.

Fortio margaritarum introductione ſuæ formæ nouæ factæ.

POſtea accipe vnam formam de argento ſeu exemplar factum artificioſe ad quantitatem großitiei ſecundũ quod volueris facere margaritas. Et ſit deſuper deaurata ab intra, vel ſit facta de duabus partibus concauis bene iunctis vna cum alia ad finem, quòd partes formæ vel exẽplaris fuerint coniunctæ, concauitas interior ſit tota rotunda ſecundũ concauitatẽ quã volueris facere margaritas, et quælibet dictæ formæ habeat vnũ foramẽ paruũ in tali modo, quòd vnũ filum aureũ factum ad tenuitatẽ capilli vel modicũ magis großi poßit ibi intrare, & quòd vnum foramen ſit in rectitudine alterius corrũpẽtis in linea recta quodlibet ſuo ſimili ſicut

cut faciunt illa foramina quadrantis postea imple dictum exemplar. Et de dicta pasta imple scil. vnã partem exemplaris solummodo quousque veniat, quod medietas sit plena æqualiter, postmodum pone ex transuerso dictum filum auri, & postea superius de pasta cum vna spandela auri ad finem, quòd alia medietas exemplaris possit bene impleri, postea claude exemplar in coniungendo pecias, & formabis tuam margaritã, trahe extra filum auri, & videas cum toto molli, quod sit perforata à parte in partem, & transi iterum filum, postea aperi exemplar, et proyce extra. Et pone super vitrum coopertum cum coopertorio vitreo, et dimitte exsiccare in vmbra, quòd non contingat ibi, per talem modũ fac omnes alios, & postea pone ad desiccandum sicut tibi diximus.

CAPVT DECIMVM.

Mo-

Modus quo tu debes facere formam perfectam ad margaritas, postquam ipsæ sunt formatæ.

CVm formaueris tuas margaritas cũ exẽplari, et ipsæ fuerint bene siccæ, tu accipies filum aureum, & sine tangẽdo dictas margaritas cum manibus industriose pones filum per foramina quousque cordaueris tuas margaritas ad modum de Pater noster: postea habeas duo vel tria oua secundum quod corda magna fuerit margaritarũ. Et sic quodlibet fractum cum quolibet capite sit, quòd caput perforatum vnius poßit intrare in capite alterius perforati, tamen iustè quantum iustè potest, sicut tibi ostendimus per istã figuram. Et abijcatur totum quod est intus, postea pone intus margaritas.

Et plũba eas in dicto liquore, et dimitte ibi stare ad terminũ vnius Aue Maria,

& postea pone intus dicta oua & claude oua cum cera, & pone ea in loco aeris per octo dies, quòd sol non tangat. Et postea ad solem per tres dies vertendo oua de uno latere in aliud de tribus ad tres horas totum integrè & uniformiter, non impediendo decoctionem margaritarum. Aliud non oportet te facere. Aperi oua & frange, & inuenies margaritas cum tali claritate seu luce quòd natura non est sufficiēs ad dandum ibi in loco suæ mineræ, nec per naturā poßint inuenire tanti splēdoris sicut sunt per artem, si magister scit facere. Sic etiam potes rectificare illas, quæ sunt diminutæ per calorem balneorū, quia Dominæ quādo balneātur, tenēt eas in manibus, et tunc corrumpuntur si sunt naturales: quia artificiales nō poßunt corrumpi ita cito, sicut faciunt illæ propter humorē fixum, exuberatum, quæ retinēt claritatem, sicut spiritus retinet animā,

quæ

quæ anima tenet corpus in vita mediante spiritu. Sed talis spiritus non est cuilibet datus scire, & cognoscere, quòd est sophisticatus. Et si tu vis rectificare diminutas in claritate, tu potes rectificare duas ʒ ex illis, cum quarta parte vnius ʒ margaritarum, dissoluendo illas, simul informãdo, sicut tibi diximus, nec magis, nec minus in dicto liquore. Sed ad finem, vt tu non decipiaris in emendo, accipe vnam, & frange, & si intus inueneris albam sicut de foris, bona est: & si est nigra, est sophisticata, vel est cõbusta in balneis, vel in cibo. Et communiter tales sunt fuscæ ab extra: quia si vides quòd non sunt bene claræ ab extra, non emes, nec franges, cùm signum quod ipsæ tibi ostendunt ab extra tibi sufficiat. Aliqui sunt qui cum sale armoniaco probant eas, et cum vapore sulfuris, sicut magis plenariè continetur in nostro Lapidario, in quo locuti fui-

C mus

mus de aliquibus experimentis secretis. Et si tu vis videre transmutationem rectitudinis, quando margaritæ habent suam decoctionẽ recipiendo suam speciem infra oua, tu loco testarum ouorum accipias vnũ canonem vitri ad longitudinem fili. Intus illud pone filum cum margaritis per talem modum, quòd transeat ab vno capite in aliud, & coniunge caput suum intus ampullam, in qua sit aqua margaritarum ad recipiendum vaporem aquæ, et luta bene cum cera omnia foramina, quòd non possit respirare, nec aer intus intrare, & procede per modum quomodo tibi diximus, & videbis per vitrum suam transformationem. per similem modum potes tu facere rubinos, et illos rectifacere cum liquore Mercurij rubei. Et sic de omnibus alijs lapidibus per modũ quem tibi diximus in tractatu Lapidarij in secundo capitulo de rectificatione lapidum. Deo gratias Amen.

CAPVT VNDECIMVM.

De creatione Mercuriorum rubeorum ad faciendum tincturam rubeam de sua propria substantia ad consequendum operationes supradictas.

Filli tu accipias liquorem vltimum, qui magis grauiter separatur per distillationem super cineres, & illum distillabis in balneo per tres vices. Et post quamlibet distillationem pones aquam super terram viscosam, & illa terra cito dissoluetur in dicta aqua. Separa iterum illam aquam per cineres, hoc fit per intentionem, qua aqua attrahat ignem, quæ est in tinctura, & conseruetur pro tinctura, distilla illum liquorem iterum per balneum ad finem quòd spolietur ab igne, & pone ignem semperad partem: quod cùm fuerit distillatum, trahe magis de

anima terræ cum igne ſicco, cuſtodi tamē quòd terra non viuificetur, quia ſtatim combureretur tinctura ſulfuris albi, in quo debet fixari ignis noſtris lapidis mercurialis, & hoc reitera quouſque videris terram comminutam deficiētem ab omni humiditate: poſtea accipe, & laua ipſum cum diſtillatione, & calcinatione, quouſque ſit bene rubeus ſicut ignis. Fili iſte extrahitur cum calore & humore, & alter extrahitur cum ſiccitate & frigiditate.

CAPVT DVODECIMVM.

De rubificatione Mercurij ſublimati in ſuomet igne ad faciendum elixir rubeum.

RECIPE Mercurium ſublimatum, ad album, ſicut tibi diximus, & diſſolue in aqua Mercurij, de qua extraxiſti ignem lapidis mercurioſi, & in aqua ſit diſſolutus dictus ignis lapidis tam ſubſtātialiter

tialiter quàm essentialiter: quando dicimus substantialiter dicimus per substantiam ignis: & quando dicimus essentialiter ad differentiam qualitatum, quas accepit in substantia ignis: postea separa aquam per distillationem quousque sit totum congelatum. Et alia vice reduc sibi aquam super Mercurium ad finem, quòd si ibi est vnctuositas separetur cum aqua per distillationem: pòst alia vice reduc, & tertiò distilla, & postea paulatiuè fortifica tuum ignem quousq; videas minus fortiter rubificatum. Et si nihil est ibi quod sit ligatum cum igne lapidis, continua tuum ignẽ quousq; videas, quòd sublimatiuũ sit sublimatũ, et fixum quod est in vase sit rubificatũ, et super istam fixa sua elementa, sicut tibi diximus, si bene nos audiuisti, & habebis de Mercurio elixir ad plenum.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

De modo fermentorum compositorum. Et primò de fermentis compositis, de tinctura.

FIli tu debes scire quòd sunt duo fermenta composita de tinctura, et fermenta composita de liquefactione: fermenta composita de tinctura sunt in numero septē, sicut patet per tabulam fermētorum et per figuram tincturarum situatarū in sex litteris alphabetalibus scilicet B C D E F G. B significat aquam simplicem rubeam. C significat sulfur rubeum simplex. D significat aurum dissolutum simplex. E significat aquam rubeam compositam. F significat sulfur rubeum compositum: G significat aurum solutum compositum. Et ab istis nascuntur tot figuræ triangulares, quot sunt cameræ dictæ tabulæ, sicut per figuram circularem stat significatum. Fili quādo tu euacuaueris solùm vnam de came-

ris

ris dictæ tabulæ per factum experientiæ, ſcilicet tu ſcies quid eſt noſtra philoſophia, & vtilitas illius, & hinc potes trahere multos ramos, ſi ingenioſus es in operatione vacuitatis ſeu euacuationis dictarum camerarum.

CAPVT DECIMVM. QVARTVM.

De modo fermentorum compoſitorum, & de liquefactione quod nos vocamus gummas.

FErmenta compoſita ſunt de liquefactione tot, quot ſunt fermenta tincturarum, & facta ſunt ſucceſsiuè ſuper illis quæ fluere dicuntur, & ingredi in omnes tincturas per beneficium adminiſtrationis, quod fit ſuper illam de liquore vltimo ſimplici vel compoſito: & ideo non erit tibi differentia, niſi illa,

quã compositum tincturæ accipit, per virtutem dicti liquoris, & fusionis, & manentiæ veræ dulcedinis: quare loco aquæ rubeæ simplicis mittes aerem rubeum simplicem: et loco aquæ rubeæ compositæ mittes aerem rubeum compositum. Simplex significetur tibi per H, & compositum significetur per I. Exemplum, quando volueris habere fermentum compositũ de liquefactione, fac primũ illud de tinctura, et multiplica illum cum igne lapidis, dissoluendo illud cum aqua lapidis, vel simplicis Mercurij: & per similem modum dissoluatur sulfur, postmodum congeletur, & bene rubificetur, sicut tibi diximus. Et iterum dissolue illud rubificatum in suamet aqua, postmodum in simili aqua dissolue corpus fini auri ad quartam partem sulfuris rubificati, pòst misce aquas, & dimitte fermentari per nouẽ dies naturales, postea euapora aquam cum calore simpliciter

ter facto in balneo Mariæ continuè, quousque de illo nihil poßit distillari: postea pone super cineres cum suo coopertorio clauso, et hîc stet quousque fixetur humor fermenti. Et sic fermentum tincturæ rubeæ compleueris bene per primam cameram. Istud fermentum est tale quòd quando fuerit gummosum, attrahit omne metallum in suam propriam naturam, & conuertit in finum aurum nimis lucens, & attrahit ad suam puram substantiam, & liquefaciet ad hoc vt sit fermentum totum.

CAPVT DECIMVM QVINTVM.

Fermentum liquefactionis.

CVm tu feceris fermentum tincturæ, illud conuertes in liquefactionem cōiungendo H sibi secundum pondus quod scis, & sensus tibi demonstrat per opus naturæ, quousq; totum sit fixum intus de-

ſcenſorium. Poſtea tu pones vnam quintam literam, & illam fixabis, quouſq; videas, quòd funditur ſicut cera ſine fumo: & ſic erit factum fermentũ liquefactum primæ cameræ. Iſtud in infinitũ poteſt multiplicari per opera ſecreta in mixtionibus facta diuerſarum noſtrarum camerarũ.

CAPVT DECIMVM SEXTVM.

De multiplicatione fermentorum per viam mixtionis.

FIli ſi B ponas tu cum E, quæ ſunt duæ cameræ, miſcetur totum in vnam reſolutionẽ liquefactionis cum calore ſolummodo. Sed ſi cum aqua lapidis vis facere tuam mixtionẽ, illa erit melior: quia eſt prope vnionẽ rerũ miſcibilium, quæ iam ſunt alteratæ per opera ſuperius dicta. Accipe igitur fermentum de B & illud de G: & quodlibet illorum proijciatur in aqua rubea, & poſtea coniunge aquas, & euapora illas in balneo Mariæ, et poſtea pone ſu-

per

per cineres, et fac per modum, quemadmodum tibi diximus in præcedenti capitulo. Et si vides quod non fluit, coniunge secum de aere tantum quantum fuerit expediẽs: quia quantum minuitur in liquefactione, tantum trahitur aqua per distillationem. Et per hoc reuelatur tibi separatio quintarum essentiarum: restitue sibi quãtum perdidit, & plus, & feceris multiplicationem compositionis super aliud compositum, & sic magisterium cõiungens gummam cum gumma, & fermentum cum fermento. Et illud postmodũ tu potes multiplicare, quòd finis multiplicationis nunquam potest videri, cùm sit infinita. Quando nos dicimus melius vel plus, magis dicimus per experientiã ad rationẽ sensus, cum certũ sit pondus limitatũ à natura. Propter hoc debet operari per rationẽ intentiuam, & sensum Artista, inclinãdo ad finem optatũ quem natura desiderat. Et hoc scire potest cito si

modi-

modicum & modicum biberit, quousque videas fluere, quia aliud pondus non est ibi: propter hoc dicimus, & plus cũ cautela scita per sensum intelligendi in rebus inuisibilibus si vides per sensum sui intellectus, quo vtitur cum cautela, quousque videas signum quod demonstrat mensuram, per quã sua natura ponitur ad fusionem, quæ est totius sui corporis recta perfectio. Et quando dicimus infinitam ad differentiam vitæ hominis dicimus. Et si vis multiplicare dictum fermentum compositum, & illud ducere ad maiorem compositionẽ multiplicationis, coniunge ibi dictam cameram de B F D H I. Et si de maiori multiplicatione eum vis, misce cum alijs cameris per viã practicalem. Ego et aliqui de meis socijs euacuauimus totas quatuor cameras primæ partis tabulæ infra tres annos cum magna solicitatione. Et credo quòd totum euacueramus infra tres menses,

ses, si diuisio non ibidem contigisset ad voluntatem omnium. Fili si tu ingressus es artem per viam practicæ, statim videbis omnes vires suas. Fili in ingressu magisterij est tardatio, & mora: quia in principio separationes elementorum sunt longæ, & rectificationes illorum, & creatio supremi medij mineralis, quod tenet tamen omnes virtutes minerales, ligatas in suo ventre per ingenium magisterij, p quas quidquid dictũ est fit. Et si omnia fermenta de D miscueris cũ illo de G, sicut tibi diximus per practicam primarum camerarum, fiet sine alia multiplicatione elixir vel fermentum potestatis infinitæ.

CAPVT DECIMVM SEPTIMVM.

De prima operatione, quæ venit ad inquisitionem perfectionis magisterij.

NVnc dicemus primum opus, quod vidimus ad inquisitionem perfectionis

nis Mercurij. Fili tu dissolues primò argẽtum viuum in aquam Mercurij, & postea separa aquam per balneum, & aerem per cineres, & pone quælibet ad partem: postea reduc aquam super feces ad finẽ quod dissoluatur quod dissolui poterit, & hoc quòd dissolutum fuerit, erit in forma olei natans super terram ad fundum aquæ: pone totum ad fermentandum cum leui calore per vnum diem naturalem, ad finem quòd dictum oleum poßit continuari cum aqua per virtutem caloris mouentis elementa miscendo: postea separa aquam inclinando vas, & pone intus vnam cucurbitam, & super istam pones alembicum ad distillandam aquam in balneo, & aerem in cineribus, sicut superius iam dictum est, & separabis aquam per distillationem super cineres à primis fecibus, & alia vice infunde superius aquam, quæ est separata per balneum. Et si vides quòd feces

feces sint in aliquo humidæ, separa humiditates sicut superius dictũ est, tãtum per balneum quantum per cineres: postea coniunge feces secundas & tertias dissolutas omnes simul, & primas proyce, & ab illis separa aquam per balneum, postea aerẽ per cineres. Fili scias quod hoc quod est magis calidũ in natura debes capere cũ toto suo liquore per dissolutionem, & continuationẽ illius in aquam Mercurÿ, quia ista est materia, quæ citius dissoluitur, sicut magis calida. Et aquã separatam distilla per balneum, et aerẽ eodẽ modo quinq; vel sex v.cibus: postea mortifica terram cum aqua præparata modicùm, quousque sit bene sicca: postea reduc sibi de aqua per intentionem animationis, & sublima quousque sit gelata, postea fortifica ignem, quousque sublimetur quidquid poterit, & cum aqua reduc sublimatum super rem fixam, & hoc reitera quousque

ſit fixa ſibi aqua ad medietatē ſui ponderis. Et poſtea fixa ſibi de aqua ſecunda per ſublimationem factam cum igne graduato, quouſque videas fluere: quia aliud non te oportet facere: ſemper quando videris quòd viuificatur, dabis ſibi modicum ſulfuris, quod cōſtringat ipſum. Et propter hoc fili cùm hoc deficit in ſua conſtrictione, practica nobis oſtendit, quòd illud deficit in ſulfure conſtrictiuo. Quare tibi illud declaratur, quòd perfectè nunquā poteſt fixari ſine ſulfure gelatiuo, & à ſe congelato, nec tale ſulfur gelatum poteſt vnquam haberi niſi argentum viuum fixes per minimas partes, quouſque ſit imprægnatum calore et ſiccitate, quæ eſt de natura ſulfuris: & quanto magis gelatum eſt, tanto magis naturam ſuam oſtendit, vel vim, quæ eſt calor & ſiccitas nata in ventre argenti viui per calorem & ſiccitatem cum tarditate temporis.

Nunc

CAPVT DECIMVM OCTAVVM.

Nũc dicemus compositionem aquæ potabilis simplicis, quæ fit de fixato per naturam, ad confortandum humidum radicale humanum.

ACcipe aquam, quam superius tibi diximus, quæ habet potestatem soluẽdi aurum sub conseruatione suæ formæ. Et subtilia illam per viam continuationis cum inhumatione in balneo, & leui decoctione, postea pone aurum dissolutũ in quadam cucurbita vitrea, & distilla aquam, & separa totum humorem, & manebit substantia auri in fundo vasis tota sicca, postea accipe de lunaria, & distilla humorem per alembicum, quousque videas per diminutionem suæ sulfureitatis, quòd non poterit magis comburere, pòst continua tuam distillationem in alio receptorio, & aliam aquam recipe quousque super caput alembici non appareat aliquid de venis.

In ista aqua proyjcies substantiam auri, et statim dissoluetur in aqua vegetabili ratione Mercurij. Postea rectifica suum Mercuriũ à phlegmate, quousq; videas quòd cõburit: postea misce cum substantia auri, & est aqua vitæ.

CAPVT DECIMVM NONVM.

De administratione dictæ aquæ in corpore humano, & primò de aquis temperantibus illam.

TV accipies de aqua vitæ, & separa suam humiditatem totam per distillationem & substantiam aquæ, quæ est purum aurum, tu pones ad partem, & intus humditatẽ vegetabilem tu pones tertiã partem faui mellis cum omni sua substantia, scil. cum cera, & cum melle, & illam pones ad fermentandum in leui calore per tres horas, et quãto magis instat, magis valet: postea pone ad distillandũ in balneo. Et istam distillationem et fermentationẽ reitera renouando fauũ in qualibet secun

da diſtillatione per nouē vices.

CAPVT VIGESIMVM.

De confectione ſecundæ aquæ.

ACcipe vnum caponem antiquum, vel vnam gallinam depluma, et proijce interiora, & inteſtina, & quidquid eſt in tus ſuum ventrem: et ſeparamus pedes, po ſtea ſeparamus oſſa, et tota caro piſtetur: poſtea pone ad alembicum in balneo diſtil lando totam aquam, & illam pone ad par tem.

CAPVT VIGESIMVM PRIMVM.

De confectione tertiæ aquæ.

ACcipe carnes gallinæ, vel caponis, et ſuper cineres diſtilla omnem ſuam humiditatem cum igne mediocri bene con tinuato, & cuſtodito à combuſtibilitate carnes, & pone ad partem humiditatem.

CAPVT VIGESIMVM SECVNDVM.

De confectione quartæ aquæ.

ACcipe de humiditate ſimplici dictæ lunariæ, & de prima pone tres partes ſuper ſubſtantiam dictæ carnis, poſtea claude cucurbitam cum ſuo coopertorio vitreo, & cum cera cõmuni, et pone totum ſuper cineres per tres dies naturales cum igne ſerraturæ compoſitæ, poſtea pone deſuper alembicum, & diſtilla totam aquã per alembicum, et illam ſerua ad partem.

CAPVT VIGESIMVM TERTIVM

De confectione quintæ aquæ.

ACcipe dictam ſubſtantiam gallinæ, vel caponis, & ſuper cineres ſepara totam humiditatem per diſtillationem.

CAPVT VIGESIMVM.

quartum. De confectione ſextæ aquæ.

Accipe omnia oſſa dicti caponis, vel gallinæ bene minutim piſtata mitte in alembico,

lembico, & super cineres accipe totum suum liquorem distillatum.

CAPVT VIGESIMVM QVINTVM.

De rectificatione trium aquarum distillatarum per cineres, de modo administrationis.

ACcipe tertiam aquam, et quintam, et sextam, & pone simul, postea distilla per alembicum, & serua ad partem.

CAPVT VIGESIMVM SEXTVM.

De modo administrationis.

ACcipe aurũ, quod est aqua termiata, et humidum radicale, et cõgelatũ, et modicũ coloris citrini, simile auripigmẽto, & mitte ibi medietatem in prima aqua, et statim dissoluetur in aquam gloriosam, de hac aqua accipe ad quantitatem vnius coclearis argenti, misce cum magna quantitate vini albi, & da sano phlegmatico in hieme. Et si est cholericus, da cũ aqua sim-

plici. Et melancholico da cum brodio cauliũ, vbi ſit coctus muto. Et ſi eſt ſanguineus, non des ſibi de hac aqua, ſed de illa quæ ſequitur in vino albo ſimplici. Accipe de aqua auri ad quantitatẽ medij coclearis, et erunt ſecuri ab omni ægritudine, et rectificati contra qualitatẽ temporis. Et ſi eſt in æſtate, phlegmatico da cũ brodio gallinæ. Et ſic etiam ſi eſt melancholicus. Et debes dare iſtam aquã quãdo tempus excitatur in ſua magna actione vel in frigore vel in calore. Et ſi vis dare infirmis, adminiſtra ꝑ hũc modũ. Accipe aliã medietatẽ auri, et diſſolue in aqua ſecũda caponis, & ſi infirmus eſt phlegmaticus, da ſibi medium coclear argenti cum duabus partibus quartæ aquæ, et ſimile facies ſi ſit ſanguineus. Et ſi eſt cholericus, coniunge duo coclearea trium aquarum rectificatarũ: ſimilem modum facies melancholico. nõ oportet te dare nec facere aliud, ſi infra dies non eſt

cura-

curatus, vel minus melioratus. Nec cures cognoscere infirmitates: quia sapiens natura per suum instinctum dedit virtutes lapidi dissoluto ad curandum omnes infirmitates, & ad rectificandum seipsum, sicut magis largè diximus in tractatu aquarũ medicinalium. per talẽ modũ potes administrare supremam medicinam corpori humano semper, cùm illa sit minus digesta, & depurata per industriam tantũ artis quantũ p industriã naturæ, et à supremo tẽperamẽto est deducta: nõ oportet administrare cum supradictis aquis, sed solũmodo petere ab ægroto quem cibũ appetit magis comedere. Et cũ illo quãtũcunq; sit ei contrarius administra sibi ad quãtitatẽ vnius grani milij semel tantũ, et nõ plus vel in salsamento, vel in scutella, vel in vino vel in brodio, vel in liquore spisso vel claro, secundũ ingeniũ quod tu scieueris ponere vel ipse appetierit. Fili ista medicina habet

aſpectum ad contra infirmitates calidas, & frigidas naturales, & accidentales. Quando te volueris mutare de vna terra in aliam, & volueris ducere dictam medicinam ſimplicem, vel compoſitam, congela ipſam. Et poſtea pone illam in vitro, et duc illam tecum, & vtere ſicut tibi diximus, per liquorem potabilem, vel in omni cibo vbicunq; tu fueris, virtutem habebit tātam, vel virtutes tantas, quæ ſunt incredibiles, non cognoſcentibus, ſicut plenariè diximus in tractatu Lapidarij. Et quādo de illa volueris adminiſtrare leproſo, da ſibi cum aqua frigida communi: & venenatis cum vino albo.

CAPVT VIGESIMVM SEPTIMVM.
De furnis, & vaſis. Et primùm de furnis.

AD conficiendum, & componendum dictam medicinam fili matrem, ac imperatricem omnium aliarum medicinarum

rum, opus est quòd habeas quatuor aut quinq; furnellos, vnum ad calcinandum, vnum ad distillandum supra cineres, tertium ad inhumādum, quartum ad distillandum in balneo Mariæ, quintum paratum ad interrupta opera, & ad defectus corrigendos, & emendandos errores, secundū quod documentum naturæ tibi monstrauerit. Et debent esse rotundi ad intra cum tribus medijs in quolibet fundo rotundis scißis in medio de magnitudine tōsuræ magni clerici vel capellani, vel de latitudine quatuor digitorū, tali modo, quòd poßis claudere & aperire quando opus erit, de suis clausuris ad hoc aptis. Et de vno medio ad aliud sit spatium vnius palmi largè, & quodlibet medium suam habeat portam, quæ claudi & aperiri poßit, secundum diuersitatem ignium, & simul sint coniuncti, vnus prope alium in longitudinem, & in furno medio in quolibet

cornu sit vnus conductus, vt aliorum calorem posSit accipere inferius & superius, et fiāt inferius prope fundum, et quòd claudi & aperiri posSint, quotiens opus erit, & sic habebis bonos & perpetuos furnos ad continuandum ignes diuersos, quos requirit medicina vsque ad finem & complementum ipsius. Et quando vis aliquid facere, appropria furnellos secundum quod res requirit, vel in balneo seu cineribus aut igne flammæ. Quia in balneo nostras aquas distillamus, & supra cineres aera nostrum separamus. Et terras nostras in aquæ claræ forma calcinamus. Et in igne flammæ spiritus nostros fixamus, quia optecicus est, & est ignis qui dat medicinæ potentiam actiuam ad omne illud quod facit: & tempore pendente quo quæris & facis magnā medicinā philosophicam in tua practica opus est, quòd habeas quosdam paruos furnellos vnius

me-

medij causatum: quia particulares medicinæ non requirunt tot diuersitates digestionis nisi tantum tres, quæ in furnellis paruis fieri possunt, sicut postea dicemus per ramos diuersos, & particulares. Et ista est magna habitudo gaudij ad digerendum sapienter ad opera naturæ, & ad habendum patientiam in decoctionum mora in magna medicina. Et ideo ad vitandum otium potes res multas facere.

CAPVT VIGESIMVM OCTAVVM.

De vasis proprijs habendis.

AD omnes componendum medicinas fili non indiges nisi tantummodo vnius vasis forma, quod quidem est trium petiarum, scilicet vnius cooperculi, vnius alembici, & vnius cucurbitæ carabassæ,

bassæ, quod vas differentiam non habe[t] secundum operationum differentiam: quo niam ad distillandum dictum est, distilla torium per suum alembicum. Ad dissol uendum dicitur dissolutorium, ad putrifi candum, putrefactorium, ad calcinandũ dictum est, calcinatorium siue mortificato rium, vel ad congelãdum congelatorium, creatorium, ymon infumatoriũ, putrefa ctorium, attenuatorium, cõdensatorium, & terrimentorium. Et tamen non habet formam nisi vnius vasis tantum. Sed quælibet medicina requirit habere suum vas vitreum suum alembicum, & coopercu lum, vt supr. à dictum est. Quando dicimus fili medicinam in hoc capite, hoc est ad in tellectum simplicis per se, vel compositè per se simplicis, sicut tanuummodo terra prima est, vel aqua tantũ per se sine alio rum elementorum additamento. Et sic de quolibet ipsorũ composito, sicut lapis, qui crea-

reatur de duobus elementis ſimplicibus
ilicet terra & aqua, vel elixir, quod eſt
actum & compoſitum de ſimplicibus ac
e compoſitis, vt de ſulfure & de fermen
is, & de ſimplicibus prout de terra &
qua. Et ideo fili quãdo aqua parata erit
uo proprio indiget vaſe facto, vt ſuprà di
tum eſt, ſicut ſimplex medicina, et aer ſi-
militer. Et ſic de alijs elementis, & medi-
cinis ſimplicibus. Quare tibi ſit manife-
ſtum, quòd quando res duæ poſſunt fieri in
vno tempore, noli progationem quærere,
vel ſucceſsionem temporis ob defectum
vaſorum. Ideo quòd aliquando potes duas
res facere ſimul, & quandoque tres vel
quatuor, quod facere non poſſes, ſi vaſorũ
haberes penuriam, quæ ſunt omnia vnius
formæ. Et iſta forma tibi poteſt ſufficere
ad componendum, & ad finem deducen-
dum regalem medicinam.

CAPVT VIGESIMVM NONVM.

Quo-

Quomodo debes intelligere elementa.

DEbes intelligere fili, quòd element[illegible] sunt omnia composita, quia natur[illegible] non habet ea sustentare, nisi in materi[illegible] vnius simplicis compositi ab alijs elemen[illegible]tis compositi de materia fina, & clara e[illegible]mentati, per virtutem elementatiuam, i[illegible] qua sustentata est vegetabilis virtus. Qu[illegible]re fili nostra elementa sunt in quolibet i[illegible]lorum. Et ipsorum quodlibet est in form[illegible] circuli, & quilibet circulus nominatus e[illegible] simplex mixtum. Fili nomen cuiuslibe[illegible] elementi accipimus ratione suæ proprieta[illegible]tis ipsum terminantis, sicut aquam ꝓpte[illegible] frigiditatem suã, & ignẽ propter suũ ca[illegible]lorem, & sic de alijs. Adhuc respectu ta[illegible]lis terminationis clamamus corpora ani[illegible]malia, & res vegetabiles, & minerales[illegible] secundum denominationem elementi do[illegible]minantis in quolibet eorum. Et quia corp[illegible]ra successiuè generantur naturaliter ab e[illegible]

lementi[illegible]

lementis secundũ gradualitatem suarũ diuersarum simplicitatũ in grossitie, vel mediocritate ꝓpriè diuersarum formarũ in diuersis elementatis, de quibus aliqua clamamus elemẽta, et maximè mineralia corpora, et omnẽ rem, cuius vna pars est par suo toto, & ideo nostra medicina dicta est ignis: quia determinatè complexionem ignis habet, non obstandum quòd fuerit de elementis compositis facta, et de qualitatibus contrarijs temperata. Et quia vnũ de compositis in aliud intrauit, & formam homogeneam acceperit per veram mixtionem, quæ vnio dicta est rerum alteratarum, quæ miscibilitatem appetant, vt veniant ad compositionem potentia instrumentorũ dictarũ alteratarum rerũ, sed elemẽtabilitas et vegetabilitas, et tunc perfectus est circulus sphæricus quatuor circulorum sphæricorum, qui quadrangulum faciebant, quando diuisi erant.

Qua-

Quare fili intellige, quòd elementa nostra sunt composita, & elemẽtata, quia in terra nostra ignis incensus est: Et ideo calida est per complexionem appropriatam ei ex parte ignis, & etiam aqua, & aer in illa contenti, & in illa participant secundum magis & minus proprietates suarum extremitatum, & sic est de alijs elemẽtis: quia in aqua nostra sunt aer, ignis, & terra, sed ignis in profundiori suæ regionis remotius quiescit, quàm faciat in terra vel aere. Et ideo illum ignem multiplicamus per aliorum calorem, et eundem in frigiditate aquæ temperamus, & in aquatica humiditate fixamus quæ est materia sulfuris. Nam humiditas est materia ignis nostri sicut oleum est materia lucis ardentis in lampade. In tali materia fili applicandus & augmẽtandus est ignis noster, quousq; fiat sulfur: nam ignis terræ qui comburit, & ardet manum, in sub-

ſubiectũ aquæ Mercurialis mutatur, et eſt factus ſulfur non vrens p tẽperamen tum frigiditatis aquæ incombuſtibilis. Et poſtea vertitur in ſubſtantiam aeris, quando ad fuſionem ponitur. Iſte eſt ignis noſter quem infigere, & infixare per certa regimina reductionis in materia humida debes, quæ de aere terminata eſt, in modum ſecreti ſulfuris per humidum radicale: quia quanto plus occultabis in ſua ſubtili materia, tanto magis ſuum humidum radicale multiplicabitur: Et quanto magis multiplicabitur, tanto operabitur plus ſuum radicale humidum: & quanto eius materia ſubtilior, tanto magis occultè, & ſubtiliter penetrabit in forma firma, & alteratione radicali. Ideo fili monitus ſis, in additamento iſtius naturalis operationis, quæ fit per ignem, quem ſapienter debes regere in longa mora, quia per pluralitatem temporum congregantur, & con

iunguntur pluralitates partiũ in vnã substãtiam, in qua est vnita virtus quædã ponderosa, quæ est tota cõposita essentialiter ab igne in humido radicali. Et ideo cùm sit ignis de pluribus cõpositus partibus ignitiuis, potentiã habet ignibilitatiuã, & ardẽtem absq; combustione aliarũ partiũ, et cũ partes illius sint ignitiuæ, coloratiuæ sunt, colorabilitiuã potentiã habentes alias partes tingẽdi, & colorandi, & sic colorificatiuũ ab ignificatiuo dependet. Et ab ignificabili colorificabile, et de ignificãdo venit colorificare. Et hoc est quòd tinctura nostra non est, nisi ꝓpter ignẽ à multis coessentialibus partibus compositũ in vnũ additis p artem claram et scitam. Ideo dicimus quòd ignis noster in vna facit hora illud quód sol & aliæ stellæ faciunt innumeris in mille annis: cõsidera ergo fili ad hoc et intellige, quomodo & qualiter creatus est, et quomodo nutritus, quousq; ad illã veniat potestatem,

tem, per quam ostēdit suā sulfureā potestatē per suam proprietatē, quæ omne cōgelat ar. viuū. Accipe exēplū fili experimentale de ratione philosophiæ nostræ, quæ tibi patēter ostēdet in magisterio nostro, quòd sicut calor naturalis simplex suū humidū naturale simplū terminat digerendo & congelando illud secūdum subtiliationem cibi bene limitati ad proportionem virtutis caloris naturalis digerētis, sicut manifestat regimen primum de reductionibus in substantia sulfuris. Sic similiter calor compositus multiplicatus, qui est in humido maturo, digerit et maturat materiam crudam ar. viui vulgaris compositā in terminatione formæ metallinæ. Multiplica ergo ignē fili in substātia subtili ar. vi. nostri, et congelabit illud cōpositè. Ideo quòd natura tibi ostendit quòd puer ad mamillas pendēs & eas sugens cibū fortem capere non potest, nisi per calorem naturalem matris

primo digeratur, coquatur & subtilietur, & in materiam lactis conuertatur, qui est cibus, & infantis proprium nutrimentum, & hanc rem natura requirit generaliter, in suis primis actionibus, ad nutriendum fructum suum siue infantem. Et illud quod capere non potuit, in grosso cibo quod attrahat & sugat in substantia lactis, quousq; infans aut fœtus poßit nutriri, & accipere cibum großiorem. Fili speculum tuum sit generatio, & nutrimentum primum infantis procreando lapidem, et hic iacet totum regimen sanitatis. Cui omnis bonus medicus debet per intellectum firmiter adhærere.

CAPVT XXX.

De animatione elementorum, & de cognitione ipsorum.

ARgentum viuum nostrum fili aptũ et opportunum, vel pars illius est aqua

qua diſtillata à ſua terra. Et terra ſimiliter eſt etiam noſtrum argentum viuum animatũ. Et anima eſt naturalis calor, qui collectus eſt in eſſentia prima elementorum argenti viui. Quare tibi ſcire facimus, quòd aliquantulnm huius caloris debet aqua tenere. Nam aliàs animata non eſſet. Et ad hoc faciendum elemẽtamus eam. Quia calor naturalis elementat & animat elementa in cõuenienti ſolutione & putrefactione, qui naturaliter calore naturali penetrante omnes partes elementales diffundit, et fundit per totam materiam eſſentialiter, & quod diffuſus liget ſe in partes elementales per minima, & paruiſsimas partes, vt in elementorum ſeparatione ligatus calor & copulatus in eſſentiali materia elementorum per diſtillationem trahatur. Et ſic materia cuiuſlibet elementi remanebit animata ab igne naturali, qui eſt calor vnificatiuus, à quo

exuberantur omnia elementa. Et quanto grauius et ponderosius aqua distillabitur, tanto magis erit partibus essentialibus copulata, & ligata argent. vi. quibus est copulatus naturalis calor, prout apparet in oleo, & alijs liquabilibus calidis. considera igitur fili differẽtiam, quæ est inter aquam & oleum, nam visus non tantummodo monstrat differentiam per suam solam speciem; sed etiam per ipsorum effectum. Si scias comprobare & approbare dũ fueris bonus theoricus in nostro magisterio. Cùm igitur vna pars caloris naturæ separatur ab alia, vi resolutionis, tunc fluit & funditur materia, & fugit & separatur à maiori virtute, & cùm ita sit quod in fluendo perdiderit à calore naturali, ac de suo proprio, & cõnaturali humido. Quãdo aliàs per coniunctionem corpus ipsum recipit, tunc reuertitur corpus cum magno appetitu per confortationem, & restau-

ſtaurationem integratur, & ſic ſulfur cum ſulfure iungitur, & humiditas ſuæ conſimili humiditati. Quia natura ignis ignit, & calefacit materiam, & multiplicatur materia in ſe ratione ſuæ eſſentiæ & naturæ, & facit humidum radicale totum nouum, prout leui experientia tibi poteſt oſtendere lapis magnæ lunariæ, maximè poſt elementorum ſeparationem, cùm ſemper habeat appetitum habendi proprium humidum, in quo calor naturalis hoſpitatur, & in quo ſuam imprimit formam & ſimilitudinem, vide quòd materia, in quam debet operari calor, & ſuam imprimere eſſentiam, ſit bene ſubtilis, vt totum fieri poſsit ignis, & radicalis humiditas, & quòd materia per decoctionem longam ſubtilietur, ac finiatur in regiminibus contrarijs, quæ ſunt opera naturæ. Hic intellige fili quòd duplici indiges calore ignis communis

videlicet humido colligente, & coniungẽte per nutrimentum ſpiritus, & ſicco deſtruente & ſoluente phlegmata poſt condenſationem ſpirituũ terminatorum per humidum ignem.

CAPVT XXXI.

Qnomodo debes intelligere actiones ad temperandum elixir.

DEbes ſcire fili pro intentione temperandi tuum elixir, omne temperamẽtum per primas conſtitutum eſt qualitates, coniunctas in immediatis eſſentijs elementorum. Et ideo tibi opus eſt, quòd in illis habeas ipſas temperare per confortationem, quando ſic vult natura. Sed ſicut videre potes, quòd primæ qualitates haberi non poſſunt, niſi ſub ſubſtantiali forma compoſita, & viſibili, ideo neceſſe eſt quòd ſubſtantia cuiuſlibet elementi ſit multùm depurata & ſubtiliata, vt qualitas

tas vnius elementi non disturbet medicinæ temperamentum per alterius qualitatem, quæ est ob præparationis defectum. Quare tibi sit manifestum, quòd si in aqua sit aliqua terra indigesta, quæ debetur sustinamēto spiritus, post eius præparationē male erit rectificata, quia in ventre suo de qualitate sicca retinebit, quæ est propria qualitas terræ. Et per illam frigidus lapis conturbatur in faciendo suam actionē. Et sic de alijs elementis. Vide igitur quòd defectus præparationis siccum non confundat frigidū, nec frigidū humidum, nec humidū calidū, nec calidum humidum. Nam alio modo lapidem tēperare non posses, nec ipsum ad certum portare gradum specialiter, cùm magnum tibi sit opus scire diuisibiliter, quātum ponere debes de quolibet elemento. Et ideo quando rectificantur elementa per separationis gradus, hoc facinus, vt lapis vadat & vertatur ad suas

quatuor qualitates elementales. Et quòd eorum quælibet sit fortis secundũ sui elementi qualitatem, in quãtum est possibile. Ideo opus est quòd lapidem de quatuor qualitatibus excellentibus temperes, et dictæ quatuor excellẽtes qualitates non reperiuntur nisi in simplicibus elementis. Et elementa simplãtur vi præparationis, ad hoc quòd qualitas vnius non turbetur per qualitatem alterius, & ex hoc resultat & exit temperamentum secundum debilitationem vel confortationem, quæ sunt factæ via reductionis. & sic altera vice ligantur elementa, & facta sunt vna aqua composita, quæ in se continet omnia quatuor elementa præparata, quæ quidẽ aqua fixatur per minimas partes, et in suo fermẽto per modũ reductionis congelatur, et per illum modũ elemẽta temperãtur actione mutua qualitatum contrariarũ, & resultat vnũ complexionale compositũ in tẽperamento calidi

calidi et humidi, frigidi et sicci: postea siccum habet tēperari per humidū in frigido, & tunc temperatū est de frigido & humido, et pòst supra eum positum est humidum & calidum, quousq; veniat elixir, quod est factum temperamento nobili.

CAPVT XXXII.

De tribus instrumentis sine quibus operatio nostri magisterij non potest fieri.

IN hac arte fili habes considerare tria instrumentalia subiecta, scil. vegetabile, quod est rectū mutatiuū principale omniū substantiarum: & elemētale, quòd est principale mixtionum elemētorum: & instrumenta tantùm. Quia sine ipso alia duo esse non possunt, & omnia ista tria indigent, quòd sint vniuersaliter in materia de qua fit magisteriū nostrū. quia si vegetatiuū nō fuerit in materia, nō poterit transmutari prout natura requirit secundū sua organica instrumenta principale effectiuū huius

instrumenti Fili ignis naturalis est. Et si elementatiuum nõ fuerit, elementa misceri non possent elementatione bona. Nam si aqua ab alijs elementis bene elementata non sit, & à terra specialiter ipsa cibare non posset, & per consequens non haberet substantiam ad constituendum sulfur, quod est medium supremum nostrum, nec vegetatiuum instrumentum substantiam haberet, quo mutare posset. Et per hoc intelligere potes, quòd in omni nutrimẽto simpla modica proficiunt elementa, cùm natura tibi manifestè demonstret, quòd elementa per suum instinctum, & instrumentum elementatiuum mirabiles faciunt per suas mixtiones effectus. Et ars similiter quãdo naturã, insequitur tibi per practicam ostendit, quòd elemẽta meliora & puriora cito operantur, & multos effectus mirabiles faciunt in elementis mixtis magis quã in simplicibus: quia in illis mix-

*tis primæ manent eſſentiæ elementorum,
& de illis cibantur & paſcuntur virtute
dictorum duorum inſtrumentorum, et ſic
ligant ſe ſimul:nam plus vnius & cuiuſli-
bet ligatur cum plura alterius. Et minus
cuiuſlibet ligatur cum minori alterius,ſe-
ipſa ſimul alterantia per eorum proprias
qualitates: ſed iſta colligatio & congre-
gatio in diuerſis proportionibus eſt facta,
ſicut tibi dicemus in ſequēti capitulo. Et ſi
cut tibi diximus in capitulo ipſorū anima-
tionis,et in capitulo vltimo, ac immediatè
præcedenti. Quare patet quòd neceſſe eſt
tibi, quòd materia non ſit tali inſtrumen-
to vacua, quo elementa ſunt elementāda.
Et ſi inſtrumentatiuum non ſit elementa-
tiuum, nō habebit qui eum ad elementan
dum ſua elemēta gubernet pro inſtrumē-
tando ſulfuris compoſitionem vegetatiuo
inſtrumento mediante, & ſic tibi ſit ma-
nifeſtum,quòd vnum ſine alio eſſe non po-*

teſt,

test, tamen per differentiam successionis operationis. Nam quando volumus instrumẽtalitatem in materia ponere, nos vadimus ad regimen dissolutionis suprà tibi dictæ, & ibi nasci incipit elemẽtalitas p instrumentalitatẽ, et quando volumus quòd sua elemẽtet elemẽta, ad secũdũ resolutionis regimẽ trãsimus, & ibi statim incipit vegetabilitas nasci, quæ est causa transmutãdi, et alterandi elementa cibata, per elemẽtalitatẽ in sulfur, per operationẽ tertij regiminis, p quã fit congelatio naturæ, et hoc est sulfur. Fili materia à qua creatũ est sulfur, substãtia est ar. viui, et dicta est prima & pura materia metallorũ, in qua ma tertia vniuersaliter tria sunt instrumẽta dicta infixa dictarum operationum virtute, quæ potentiam habent transmutandi vnum metallũ in aliud melius, et in perfectiorẽ transmutationẽ mirabilẽ. Et super hoc dicebant philosophi aliqui Aristotelis

succes-

successores, quòd impossibile est species metallorũ transmutare, nisi prius reducãtur in materiã primam ipsorum cum omnibus suis instrumentis. Et quòd dicta materia prima sit munita illis, per quæ et in quibus faciat operator artificialiter suas transmutationes respectu naturæ. Et ideo habuimus à natura tria nobilia operationis regimina, per quæ nos omnia tria causamus instrumẽta, quæ materias mutãt in eo quod antea diximus.

CAPVT XXXIIII.

Quomodo colligatio elementorum est facta in diuersis proportionibus.

Colligatio vel mixtio elemẽtorũ fili in diuersa ꝓportione facta est secundũ cuiuslibet proprietatẽ elemẽtati, modo tali, quòd quãuis quodlibet elementũ sit aut intrauerit ꝑ elementabilitatem in quodlibet elementorum, sed nihilominus in actione vnum elementum est altero fortius

in

in suo mixto, & sic est in omnibus mixtis siue elementatis. Quia elementare non est nisi miscere, & mixtura siue mixtio, conseruata tamen diuersitate differentiæ illorum. Et istam colligationem siue mixtionem factã in diuersis proportionibus nos clamamus & appellamus numeros: quia per eã sunt iuncta & ligata elementa in elementatis, & ideo in operatione quæ fit per actionẽ naturæ, aliquãdo ignis, et elemẽtatũ reperta sunt fortiter actiua. Et ideo de humido in quo est ligatus, habet adhærentiã ab illo à quo exiuit, quod ẽquid ignis de ipsò non haberet, neque de terra cui adiunctus & ligatus est, habet motum subtus continuum hoc quod corrodit & ardet, et per gumidum aereum habet nutrimentũ, sicut iam diximus in capitulo præcedenti, & in alijs multis, & totũ hoc habere non posset ignis simplex, & ideo ideo ignis mixtiuus, & mixtus alius est quam ignis simplex

simplex. Et simile est de frigiditate aquæ, quæ per siccum terrestre contēta est, quā-do locus ei apertus est, vt in suo vētre pos-sit intrare in loco sphærico aereo. Et ideo acuitur per acuitatem ignis ad penetran-dum: & quando infra corpus est, magis ha-bilis & apta est ipsum refrigerare, et in-durare per totum suum mixtum et com-mixtum, quod quidem aqua simplex face-re non posset. Et similiter est de igne ter-restri, nam intrare non posset, neque desic-care vel congelare corpora humida sine adhærentia aliqua elementorum aliorum, sicut apparet per lapidem nostrum sulfu-reum. Per hoc igitur quod principaliter dictum est, ad notitiam sit deducta cau-sa, per quam, & propter quam dictus la-pis indiget quòd creatus sit à quatuor ele-mentis, rotatis in quatuor sphæricis cir-culis, et semetipsis ligatis, de catenis deauratis omnino, sicut ipsorum tibi mani-

festare potest experientia clara. Et quia ta lem actionem nō habent elementa simpla, philosophi antiqui dictum colligamentum clamauerunt mixtum et mirabilem mixtu ram, per quam alia virtus vltra tria instru menta prædicta resultat, quam supra tibi in elementato diximus. Et ideo hoc tibi dici mus, vt in teipso recolligas omnes virtutes, quæ in composito causantur, & cognoscas et scias quòd quinq; numero sunt, videlicet actio cuiuslibet elemēti simplicis quæ essen- tialiter in eo est propinquior secundum naturā, et hoc est instrumentalitas. Se- cunda est virtus proportionis mixturæ si- ue mixtionis. Tertia est virtus quæ iuuat actionem mixticam dictorum elemētorū, per quam mixtum constituitur ex dictis elementis. Et ista elementatiua siue e- lementalitas appellatur. Quarta est cœle- stis virtus. Quinta verò est instrumentū ve getabile. & per istas quinq; virtutes cōsti

tuta

tuta & formata est actio in nostra medicina. Et similiter locus vasis mineralis huius coadiutor. Natura tamē sua medicinā non intrat adeo essentialiter, sicut dictæ quinque virtutes faciūt. Fili quādo hic dicimus cœlestē virtutē, intellige cōmunis ignis virtutē, qui instrumentū vegetabile habet mouere, quod quidē est infra materiā formatā et sigillatā adeo, quòd p̄ ignem bene extat cōmunem informatū respectu naturæ, & ignis cōmunis est informatus, et rectus per practicum sapientis respectum accipiēdo à cœlesti virtute in tanto quòd bene est informatus ad proportionem vegetabilis instrumenti: In tanto est magis appropriatus virtuti cœlesti. Et ideo sic vocamus illū ignē cōmunē philosophicū, secūdū quod eius actio nobis ostendit in magesterio nostro.

CAPVT XXXIIII.

Quomodo habes considerare subiectum in quatuor conditionibus, & qualiter capiuntur in ista arte.

SVbiecta in hac arte fili duplici modo capiuntur, scilicet pro instrumentis, sicut nominauimus ea superius, p quæ nostrũ magisterum adimpletur. Et subiecta alia instrumentalia non pertinent nisi ad res viuas, quas ars recipere nõ potest, propter raritatem suæ materiæ: ergo non posset viuaciter generare, si intellectus non suppleat, & violentia quorundam experimentorum diuinorum suppletorum per scientiam stellatæ naturæ harmonicæ organisantis instrumenta sensualitatis, quæ per artem experientiæ discreta & apta est per aliquos reuelata natura superiore coadiuuante. Et in tantum quòd per verbum quædam moneamus ad certas virtutes infixas monstratis influentiæ superioris, sicut faciunt lapides, verba, & herbæ, in quibus multæ virtutes influxæ sunt, & natæ per quintam essentiam superioris naturæ matris accidentium, ac naturæ inferioris per suos

motus

motus bonos, ac mixtiones ſubtiles, vnde virtutes in materijs ſimplicibus cauſantur ligatis & iunctis großis ſecundum ſenſualem intellectum ſuperioris naturæ, quæ poſtea facit mirabilia, ſicut nos omni intellectui bono dicemus in volumine rerum ſenſibilium. Adhuc debes ſubiecta per alium modũ intelligere naturæ loco, in qua ſunt prænominata inſtrumenta, quæ ſunt eius materiæ tranſmutatio ſecundum ſpecialem differentiam ſuæ propriæ & naturalis cõcordantiæ, ac determinationis dictæ materiæ. Et ideo fili tibi dicimus quòd debes conſiderare modum iſtorum ſubiectorũ tam materialiter quàm inſtrumentaliter in quatuor conditionibus, vt per illas intellectus maneat habituatus ad diſcernẽdum dicta ſubiecta materialiter, & inſtrumẽtaliter per ſua elementa, ad ſimplandum groſſa materialia, & ad ſublimãdum inſtrumentalia totum ſimul, cùm in-

strumentalia semper sint cum materialibus. Et secundũ quod quodlibet subiectum tam materiale quàm instrumeneale conditionatum est per suam essentiam & naturam. Ideo quia subiectum materiale & instrumẽtale, quæ sunt in leone viridi, habẽt vnam conditionẽ inter se et aliã conditionẽ in F vino cõgelato. In leone viridi subiectũ materiale dominatur ratione suæ grossæ substantiæ, quæ ingrossat instrumentale, quod nõ est opus, quòd recedat ab hinc per ignem extraneũ, quousq; infixum sit in substantia subtili ꝑ operatorẽ. Et in F vino congelato dominatur instrumentale ratione raritatis suæ materiæ per speciale acquisitũ, quod recepit & retinuit ab aqua vel aere, in quibus sunt eius animæ viuificatiuæ, quæ ipsum viuificant, & pòst tanquam res viuificatiua operatur & negotiatur, vt res viua. Et ex hoc tibi exemplum do in argento viuo sublimato, quando viuificatum

est impreßionē facit. Sed pòst per sublimationem amittit, nisi postea reuertatur per reiteratā sublimationē, quæ portat ei vitā per operationem scitam, & notam operatori bene intento. Ideo fili prima conditio quā habere debes in sciētia, habituata est quòd à quolibet subiecto suam trahas ꝓprietatē virtuosam, sub conseruatione suæ essentiæ in propria diffinitione, et via formatæ practicæ trahas de potentia ad actionem, vt differat alteri subiecto. Secūda conditio est quòd in practica conseruetur differentia subiectorū tam materialium quàm instrumētaliū, sicut vegetatiua leonis viridis differt à vegetatiua sulfuris in virtute et substantia, quæ est fumus aquæ gelatæ ꝑ grossitiē corporalem fixā et perfectam. Tertia conditio quòd concordantia, quæ est inter vnum subiectum et aliud, nec materialiter neque instrumētaliter destruatur, sicut est cōcordātia quæ est inter terram, et aquā,

& aerem & ignem, vel inter corpus, & ſpiritum. Quia ſpiritus cum corpore concordat in corporalitate, & inſtrumentalitate per differentiam concordantiæ: & corpus cum ſpiritu in ſpiritualitate ſimiliter per differentiam concordantiæ per concordiam vnitatis quã noſtra diſſolutio fert de ipſis duobus. Quarta cõditio, quòd in nobiliori ſubiecto ſunt attributa, et data nobiliora elementa participãtia in eſſentia nobilioribus principijs ſicut lapidi, quãdo creatus eſt. Quia nobilior eſt in virtute, & ſubſtantia, quàm materia mineralis à qua exiuit, & aer eſt nobilior aqua, & aqua quàm terra, & ignis quàm aer, & mixtum quàm ſimplex. Et per tales conditiones ſtatim habituari poteſt intellectus philoſophi, qui vult practicare in operibus naturæ ſecreto perfectiuo, mediante contento & cõpendioſo tractatu qui vocatur, Vade mecum de numero philoſophorũ.

CAPVT XXXV.

De temperamẽto lapidis, & qualiter eſt in quatuor elementis cum diſtemperamento.

LApis noſter fili viget in quatuor elemẽtis, & in omnibus ſuis elemẽtis totus eſt in quolibet illorũ poſt ipſorũ ſeparationem, quæ vocatur mixtio rerum mixtarum. Nam totus eſt in terra, ſed mortuus eſt ſicut arena vel ſabulum, & iacet ſine vita per magnam ſiccitatem. Et adhuc plus tibi dicimus quòd eſt totus in ſua aqua. Sed quia ibidem mortificatus iacet frigiditate nimia ſine vita. Et adhuc tibi dicimus quòd totus eſt in ſuo aere, ſed quia ibi ſubmerſus eſt in magno mari, & ſuus naturalis calor ſuffocatus eſt humiditate excellente. Item dicimus quòd totus eſt in igne, ſed quia in viſu caloris nimÿ remanet crematus in ſe & cõbuſtus abſque condimẽto totius actionis vitæ, propter quod tibi ſit reuelatum, quòd in nulla extremitatũ de

qualitatibus excellentibus existente complexio est temperata, per quam omnes vitæ resultant actiones, nisi sit in mixtis. Si ergo qualitates excellentes simul omnes debitè copulantur in vno mixto scilicet quòd lapis calidus, lapis frigidus, lapis siccus, & lapis humidus æqualiter simul se tēperent, complexio erit peculiosa, quæ portat nascētiam veri temperamenti per qualitatum primarum excellētium, quæ sunt in elemētis, actionē mutuā. Et ideo tibi sit manifestum quòd nulla complexio vel qualitas cōplexionalis est excellens, nisi sit in elementis, quando mixta rumpuntur in actione addita per mutationem, quousque peruenirent ad illud medium in quo perfecti mixti species potest constitui. Ideo fili sicut apparet quòd actio vitæ sine medio esse non potest, adde terræ aquam, sicut natura requirit in minimis partibus, quousque resultet noster lapis, qui non est in vno nec in alio,

alio, & erit dictus monstrum quod est de natura incompletum, quando aqua erit in vapore terræ suæ congelata, et tũc erit medium naturæ aeris appropinquatum. Attamen tenet adhuc multum de natura sicca primæ extremitatis, sed posset contemperari per aerem, sed grauiter fit propter habere ingressum, quia adhuc non participat tantum ab eo, quãtum à terra. Reuertere igitur vicibus diuersis aquam supra terram albam, vt cum ea fixetur, & sit magis appropinquatum medium aeri quàm terræ, & quòd frigidum comprimat humidum in profundo, tunc erit medium proportionatum in siccitate cum tolerãtia et patientia naturæ aeris virtute frigidi aquatici. Adde igitur aerẽ humidum cũ sicco proportionabiliter per aquã temperato, vt vnius extremitatis virtus sit super aliam exaltata, & quòd vna temperet aliam, & quòd siccum per humidum

dum, et humidum per ſiccum totum ſit ſpecificatum per ſuarum continuationem partium, vt impreßio, quãdo facies tuam proiectionem, ſtatim humidum acquirat cum ſicco proportionabiliter per aquam tẽperato. Ita quòd nulla fit impreßio niſi per humidum ligatum in ventre ſicci, & ſiccum in ventre humidi, & ligamentum ſit per paßionem vnius, & alterius per decoctionem ignis temperati. Et poſt tale ligamentum, quando humidũ ſentit frigidum, tũc abſcondit ſe, & intrat in ventre ſicci, ſed quãdo ſiccum calorem excellentẽ inuenit, ab illo ſe defendit in vẽtre humidi, et humidũ per ſiccũ retinetur, vt omnẽ ignem pati poßit. Et per humidum data eſt impreßio infra ſiccum quod eſt aqua, & vita mortuorum. Fili ſi tale ſiccum per ſe in corpus nouum reuertatur, & ſemel impreßionem reperit virtute vnionis humidi cum ſicco, tali modo quod contra bellum ignis ſiccum

in

in defensione sua se sustinuerit per humidū de partium suarum separationibus. Et similiter quod p humidū siccum defendatur à sua fuga, et exalabilitate grauiter et tardè corpus tale perdi poterit, aut adhuc recedere, quando iam facta fuerit impreßio. Ideo fili stude quando vapor sicci erit in fumum exhalatus constrictus, et expressus per humidum frigidū, & constrictiuum in nouo corpore splendente atque refulgente sicut cristallum, qui illud inspissat per humidū, calidum, aereum, laxatiuū, per partes sicci constricti continuantur laminis cristallinis albis, fluentibus, intrantes, ingredientes, tingentes, & penetrantes sine vlla vaporabilitate, sed solidando quod est humidi radicalis propria virtus. Et argen. viuum est vita omnium corporum liquabilium, & fundentium, ac etiam omnium aliorū non liquabilium. Et sic est ignis philosophorum in fine petito terminatus per

sua

ſua propria media portata ad perfectiuum finem per entitatem, quæ de eo deriuatur. Vnde vera principia ſuum finem aſpiciũt, & fines in ipſis per ſua reinfluunt media, ſicut iam viſum eſt in ꝓiectione, quæ à metallo venit, et in metallo terminata per cõſeruationem naturalium mediorum, in quibus ſunt finium & principiorum extremitates. Ideo tibi dicimus, quòd lapis non eſt factus quouſq; quatuor vicibus optimè fuerit diſſolutus, & poſtea congelatus. Quia tunc infirmitas extremorũ proiecta ad extremũ temperatũ reuertitur gradualiter ꝑ nobilẽ naturã ſuæ mediocritatis. Nã ſicut dictũ eſt, nunquam iret natura ad ſuã perfectionẽ, niſi trãſierit ꝑ ſua media ꝓpria: quia tunc ſe diſtemperant, et confrangunt qualitates primæ omniũ elementorũ, et veniunt gradualiter ad proprium temperamentum indiuidualium, quæ ſunt pura natura, & materia ſupremorum metallorũ.

CA-

CAPVT XXXVI.

Qualiter debes intelligere ſublimationem Mercurij, & quanta & qualis eſt differentia inter ſublimationem vulgarem, & ſublimationem philoſophorum. Et de falſis reprobatis Iudæis incredulis & Sarracenis.

SVblimatio Mercurij, fili, quãta & qualis eſt differentia quã nos intelligimus, ac omnes philoſophi eſt eius decoctio, quouſq; vna ipſius pars vertatur in ſulfur, & alia pars in argentum viuum, quod dat omni corpori vitam per proprietatẽ ignis contra naturam adhærentis argento viuo, & ipſum depurãtis à ſuis vnctuoſitatibus. Fili ſi vis noſtram ſublimationem intelligere duo principaliter debes conſiderare, ſcilicet materiam groſſam ſimplare & digerere et ſublimare calorẽ, qui eſt inſtrumẽtũ naturæ ſine ꝓprij ſui ſubiecti ſeparatiõe à proprio ſubiecto. Simiplare et digerere materiam

riã fit p̃ decoctiones diuersas, quas accipit ab igne cõtra naturam excitato per ignem communem, tali modo, quòd calor naturæ qui omnes res format, non suffocetur aut separetur à dicta materia, sed potius opus est, immo necessarium, quòd facias sublimari, ascendere et exaltari, ac augmentari illum, simplando, & digerendo materiã illam per longas & lentas decoctiones, quas materia & natura sua capiant, vt iam diximus de igne contra naturam. Et ideo aßimilare debes omni sapienti physico, qui habet naturam conseruare. Fili quãdo sapiens physicus naturam duram, et cõpactam videt, vt in tortellis costarum, & in alijs duritijs apparet, opus est ei quòd medicinis digestiuis vtatur, diuisiuis, & incisiuis, vt materia dura mollificetur, & præparetur ad leuem eductionem absque lesione naturæ. Secundo necesse est quòd illam consumat, & vtatur medicinis bene laxa-

laxatiuis, vt materia digesta extra proyciatur, & conuenienter euacuetur. Tertio eidē necesse est aliquibus vti confortatiuis ad confortandū naturā, quæ violentia medicinæ fessa fuit et debilitata in euacuatione. Quarto quòd aliquibus resumptiuis vtatur opus est cōfortationis et restaurationis, vt illud quod natura perdidit in sua euacuatione restauretur. Similiter operator in nostro magisterio debet in suis operationibus facere. Quia per primā operatio habet intēdere I & K, et per secundā L M N O P Q R. Et per tertiā intelligere debet reductionē M in L et in O. Et per quartā reductionem de N in illo quòd exiuit ab L M et O. Quando voles habere N ad P per M de L &c. debes tāta euacuatione vti, et per lentam longitudinē cum patientia, quousq; L per M sit dispoliatum et denudatum de N. Et quòd proprietas naturalis vegetabilitatis nō recedat ab L nimis forti euacuatio-

ne. Ideo quòd euacuatio nimis ſubita & repentina, & etiam nimia repletio vel calefactio aut infrigidatio magnæ ſunt penitus nociuæ, deceptibiles, ac inimicæ naturæ. Fili L non euacuatur de N, niſi quia affert, appetit, et deſiderat trahere M, et M deſiderat eſſe cum L, et in naturā ſuam conuerti, Sed quia L impedita eſt per N de retinendo M, denudat M de N L, quæ impediebat amorem L de M. Et ideo potes in teipſo intelligere quòd tria ſunt principaliter neceſſaria in ſublimatione noſtra. Prima eſt diſſolutio. Secunda conſtrictio. Tertia reſtauratio: Diſſolutio ad euacuandum res plenas: conſtrictio ad indurandum res diſſolutas: & reſtauratio ad replendum, &c. Reſtauratio tamen fili habet fieri paulatiuè per diætam congruam, & temperatam, quia natura in ſuis vaſis vacuis, & euacuatis ſolet multùm minorari, & appetitum habere. Et ideo

Et ideo magis reciperet quàm conuertere possêt & digerere, nisi per discretum operatorem teneretur & regimen diætæ. Ideo tibi diximus in Theorica nostra si nos intelligere voluisti, quòd natura citius conuertit modicum aut paruum paulatiuè diuisum in partes, quàm grossum diuisum simul. Et sic noster Mercurius sublimatur, & fixatur per digestionem, & conuersionem, quas ignis naturæ facit in suis partibus diuisis per quatuor elementa. Quando igitur fili nostrum Mercurium vis sublimare, primò quatuor elementa separabis, tali modo, quòd instrumentum, in quo est sua proprietas, non poßit ignem extrinsecum sentire, nisi illum tantum qui sibi contra naturam est ad corrumpendum sua elementa. postea ei adde sua elementa paulatiuè, vt visus noster suas plumas resumat, quas perdidit, vt volare poßit. Et in igne suo coquatur spatio tem-

 poris,

poris, quod requirit in suo lacte nutriendo, sicut puer inter mamillas suæ matris, postea fac ipsum ad caput volare quousque de aere potauerit, quia multũ indiget; & sic recuperauerit potentiam omne corpus penetrandi & mutandi illud in H vel F. Sublimatio fili vnum nomẽ est omnibus operationibus generale particulariter & generaliter. Ideo quia secundum opera quãdoque sublimatio capitur pro omnibus operationibus requisitis, & factis in magni operis perfectione. Et aliquãdo capitur sublimatio pro vnaquaque dictarum operationum, siue sint ꝑ humidum sicut dissolutio, vel per siccum velut induratio. Et in quãto dicta operatio facta fuerit intentione perfectionis suæ naturæ, in tanto pertinere potest ad regimen dictæ operationis. Vnde falsi multi Iudæi, & Sarraceni cæcati fuerunt, & sunt decepti, prout apparet in suis notis & litteris damnabilibus, scilicet in episto-

epistola: Meßecoelis Iudæi, et Abrahæ Ara bis, et aliorum Iudæorum, qui nostram sub limationem intelligunt in sicco fieri per ex traneum ignem, & alij in igne humido vel extraneo cibo. & alij sicut Rasis Nimal- der et Erahel, qui reprobant sublimationẽ fieri per ignẽ cõtra naturã, de quo dicimus, quòd generatio non potest fieri absque cor- ruptione. Et quamuis per ignem naturalẽ intelligere possent, non potest tamen exci- tari absque igne contra naturam quòd ali- quid facere posset. Quare visum est quòd ta les philosophi scientiam ignoranter tradi- derũt vel palliauerũt per tenebrositates, si cut fecerũt magister Veru Arabs, Halid, Ezeoli, Geber Arabs, & alij plures, qui in confusione magna dixerunt, & notifica uerunt sublimationem nostram sub extra- neis operationibus, quod nullo tempore fuit philosophiæ consuetudo. Et adhuc sub hoc velamine perficere voluerunt, & integra

re, & in aliquo modo non ſunt de perfecti-one locuti per modum traditionis, niſi tan-tummodo in forma tenebrarum, & obſcu-rorum verborum. Quare patet quòd ſi ta-les ignoranter dederunt, ſeu ſub pallio fal-ſitatis, cùm non dent operationes certas, ſine quibus non poteſt integrari opus, nec perfici. Quare patet quòd falſa malitia in eorum corporibus operabatur, quando da-bant illi quod non habebant neque ſciebāt, ſicut apparet per ipſorum operationes ex-traneas, per quas opus fieri non poteſt. Itē cùm prædicti per manifeſtam ignorantiā operarentur, in tantum quòd rem magis perfectiuam nominare neſciebant, nec cu-ius numeri eſſet, vnde tibi dicimus quòd eſt humiditas tertia ceratiua, quæ ſuper ali-as eſt ſtabilis, & remanens contra ignem exuberata & multiplicata per tales quas diximus tibi ſublimationes, & non in alijs quæ ſunt omnis generationis diſtractiuæ:

&

& in hac exercitari ſocietas bonorum, & fidelium filiorum & Chriſtianorum nos comprehendere debet, ne gloria bonorum relinquatur, & malis attribuatur. Quia non eſt credibile quòd talis populus à veritate diſcedens, & maximè prout facit ille falſus proditor Meſsecoel Arabs deceptor Iudæorum & falſus ſeductor & tenebroſus Sarracenorum, & paganorum, poſsit intelligere & intrare ad plenum in opere omnium maturalium rerum cognoſcibilium. Quoniam videre non poteſt, nec in aliquo intelligere clarificationem, quæ ſaluationem portat poſitam in ſuis proprijs libris, tam de aduentu Domini noſtri Ieſu Chriſti, qui factus eſt, & obumbratione ſua, de virginitate beatiſsimæ & glorioſiſsimæ virginis Mariæ matris Dei, & ſaluatricis noſtræ, quā de beatiſsima, et fideliſsima Trinitate ac ſanctiſsimo ſacramento, ac baptiſmate,

quæ quidem ipsi Messecoel, et Iudæi, et Sarraceni negant, & improbãt contra literas, primo vbi literæ suæ dicunt Abintran baquenteu cadic verion naalim. Istæ literæ ipsis dicunt, quòd Iesus Christus erat missus, & tanquam iustus venditus fuit denarijs. Et postea nominauerint cũ Mesquin parui precij. Quia datus, et vẽditus fuit ꝓ precio quo tunc vendebatur par vnũ solearum. Itẽ adhuc non possunt ignorare natiuitatẽ Iesu Christi per eorum literas proprias, neq; beatissimæ virginis Mariæ virginitatẽ, vbi eis dicit Esaias ꝓpheta, Bechoreme tahil yala la bechoreme yane enel lach behiblita zachat, hoc est, dicere antequã, & post virgo doleret, et quòd pro puerperio nõ doluit, et antequãaliqua dolẽtia seu dolor ei aduenerit, iam erat natus puer masculus. Itẽ iterũ ignorare nõ possunt trinitatem sanctissimã esse perfectam sine aliqua confusione etiã per proprias eorũ literas, in principio quinque

que librorum Moysi scriptas, et specialiter primi libri, vbi dicitur in principio berisith bara Eloim, hoc est, primo creauit Deus, postea fecit hoc quod est. Quæ est causa vel res quare Deus qui per verbum Mosi loquebatur ponit se in tertio numero, quando dicit Eloim, quòd significat Deus, & non in primo vel secundo, hoc est, quia sibi ostendebat sanctam trinitatem cùm hoc sit verum & clarè appareat, quòd falsi Iudæi renegati si approbēt, prout nobis alio in loco est reuelatum pro suarum propriarum litterarum intellectu, & pro tanto quando ter dicūt nec plus nec minus, Cados Cados Cados Adonai Sabaoth, hoc est, dicere, Sāctificatus sit pater, Sanctificetur filius, Sanctificetur spiritus sanctus. Vnde dicimus Sanctus, Sanctus Sanctus. Et in hoc quando dicimus, Dominus Deus Israel, addiderunt dominus Deus Sabaoth, quod dicere vult & significare Deum orationum sanctarū

Dominum, quare patet, quod quando dicunt Deus, significant vnitatem absq; confusione sanctæ trinitatis, sicut nos, quamuis recognoscere nō velint, vnde reciderūt in peccato magno, & adeo magno, quòd nunquā erit eis indultum, nec vnquam absoluentur, sicut per eorum scripturas patet vbi dictum est, Alphelossaph Israel paal ar mallo affineno, hoc est dicere, tria peccata commisit populus Israel, & quartum non indulsi, neq; indulgebo. Adhuc plus ipsorū literæ nobis reuelarunt in alio loco, vbi dicitur per os Isaiæ prophetæ dicētis ipsismet Iudæis, quòd remanent condemnati omnes compulsi & confusi fugati inter omnes gentes alias in perpetuum. Et iterum: omnes gentes aliæ cum eis quæ ipsis præstant auxilium aut cōsolationem, fauorem, societatem, adiutorium, mansionem, erūt positi in ipsorum approbatam condemnationem per ipsorum verba scripta, quæ sic dicunt,

le-

leherpa vsmasack gelisinna. Et omne illud pro peccatis eorum. Item nec possunt ignorare nisi per obscuritatem tenebrosam gloriosissimum sacrameutum sub specie panis factum per ipsorũ proprias scripturas, quæ dicunt, quòd panis duorum vultuum, & duarum facierum debet adorari, & consecrari, & debet poni in loco sacro et digno, & ideo corpus Domini nostri Iesu Christi receptio debet esse reuelata sub specie panis in dignitate magna, vt reuertantur ad fidem, nec amplius fiat culpa suorum peccatorum: vnde habemus scriptum: qui me indignè receperit. Et ille dignus locus est eorum templum vel omnis bona persona, in qua sanctè custoditũ est pro saluatione bonorũ et fideliũ Christianorũ, et hoc declaratũ est in duabus rebus in eorũ libris scriptis vbi dicũt: lehẽ apaimu. Itẽ alio modo nõ possunt ignorare sanctũ baptisma nisi fuerit ꝑ fuscã & cæcã obscuritatẽ tenebrositatis, quod

quod quidem baptiſma eſt vnum de principalioribus medijs ſaluationis, ſicut habent in ſcriptis per Apoſtolum, per beatiſsimam Magdalenā de duodecim libris Credētiæ, vbi dicitur in eorum Hebraica lingua Ramichaya hilo haemi ſerē maym haanae nathā thetom colorom ya dehumata, hoc eſt dicere, gyra te, et verte, et vos bene ordinate, quia ſi verba, & ſecreta aquarum bene dictarum tranſeant ſuper vos, & ponet extra abyſſos, & leuabitis dextram manum ſuper vos omnes, & facietis ſignum in ſanctificatione. Et adhuc ad melius probandū per eorum ſcripturas vbi ſcriptum eſt, & dictū per os Eſaiæ prophetæ: וּשְׁאַבְתֶּם מַיִם בְּשָׂשׂוֹן מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה: *hoc eſt dicere, Vos alij balneamini in conſecratis aquis in magna lætitia fontis ſaluationis rectæ. Quare ſciri poteſt ſi vterentur ſecundum quod literæ ſuæ demonſtrant, et docent abſque alia gloſa ſaluarentur. Sed*

non

non. & quòd illa quam faciunt die qualibet oratio contra omnes Chriſtianos quam clamāt (de ros aſciua) ſit contra ipſos, quia non ſunt niſi abuſiones magnæ quas ipſi faciunt per iram condemnatam in eorum Moſaica lingua contra nos omnes Chriſtianos. Et quia de his largè omnibus fuimus locuti, & de omnibus ſuis deliquentijs, & malis defectibus, & de omnibus ſuis euidētibus erroribus in libro Reformationis Hebraicæ, ibi fili mi reperies, per quæ totū ipſorū ſecretū condemnatū reuelatū eſt de illis, ꝑ quod manifeſtè patet quòd lux claritatis ipſis defecerit propter ipſorum proprios defectus: tales Iudæi et pagani nō poſſunt ad plenū intrare opus, & res naturæ, quia nimis ſunt in ſcripturis. Et quia in noſtris ſcripturis totum non eſt poſitum ad ſonū literæ, quare oportet ad rationē ſenſualem ſupplere de eo quod non iacet niſi per lumen, & lucem, & claritatem ſpiritus diuini.

uini. Ergo non est dictum neque clarificatū paganitati, neq; Iudæo, cùm deficiāt omnino à lumine dāte claritatem populo Israeli, à Christianitate donū electum est plenæ veritatis populo Christianitatis. Tene ergo aquas, quæ tibi dant sine tenebrositate scientiā, dum eas capere velis, sicut debes de gradu in gradum, nam donū dei erit. Et hic tibi est integratum, et completū nostrum testamentum præsens. Et vbicunque hospitatus remotè fueris, per eū directus eris.

CAPVT XXXVII.

De diuersitate ignis contra naturam secundum proprietatem materiarum diuersarum in forma practicæ. Et quomodo debes illam considerare.

DIcimus tibi fili, quòd operari de corpore potes tantummodo, vel de argento viuo per se aut de vtroque simul, sed certis & diuersis intentionibus, quas in practica tua debes habere secundum quod opera-

operaberis aut de corpore vel de ſpiritu aut de ambobus ſimul. Quia ſi intentionem habeas operandi lapidē noſtrum de corpore tantum potes illud facere, et hoc per intentionem retrogradādi decoctionem, quam metalli natura ſuſcepit, deducendo & reducendo in crudum menſtruatum naturæ Et ſi habes intentionem vtendi tantum de Mercurio aut argento viuo, de illo ſimiliter facere potes lapidem tali intentione, quòd nimis crudum vertatur in coctum naturæ menſuratum. hæc conſideratio diuerſitatū fili facta eſt propter crudi & cocti diuerſitatem, poſtea poſito quòd quodlibet habeat per quatuor operatiua media tranſire, de quibus quartum eſt, cuiuſlibet finis, tamen per illud in philoſophicum lapidem cōuertantur. Et ſic ſeptem erunt operatiua media, ſcilicet B C D E F G H, per B ſignificatur liquefactionis operatio, per

per C solutio & elementatio, per D elemẽtatio & congelatio, per E nostra sublimatio, per F elementatio et cõgelatio, p G solutio et elemẽtatio, per H liquefactio, p B C DE sunt opera Mercurij intellecta vel ar. vi.. Et ista sunt facta per successiones decoctionum. Per EFGH operationes intelliguntur corporũ, & facta sunt per retrogradationes, et reincrudationes literas corporum per retrogradationem nominando, sicut H GFE. Et quilibet ipsorum finit in E. Sed quando corpus de H in G versum est, pro tanto Mercurius non habet posse graduale vertẽdi se tam cito de B in C, nec de C in D. Quia citius corpus versum est in hoc quod fuit, quã faciat Mercurius in hoc quod nunquam fuit, secundum instinctum vel statum suæ naturæ, & citius deturbatur vel immũdatur res munda, quam lauetur aut mundetur res immunda, & vbi omnis res tardius fit citius dilaniatur ratione

tione partium non purarum, quæ tendunt ad corruptionem, & purarumque, reformationẽ quærunt. Et ideo quãdo de Mercurio tu operaberis, satis materiam semper habebis ad suarum decoctionum initia & principia, & hoc ratione suæ grauitatis & ponderositatis & cruditatis & grossitiei. Et quia in naturam elementorum mediorum perfectorum verti non potest, duplicibus decoctionibus indiget ad alienandum aut alleuiandum suum pondus grauitatemq́ue, ad coquendum suam cruditatem, & subtiliandum suam grossitiem, quousque ad perfectionem de E peruenerit per successiuam decoctionem, in quã F potuit verti per reuersionẽ reincrudationis, tunc intellige fili, quòd postquam D transierit in E, tam cito transibit in F, & de F in G, & de G in H, & de H in I, et de I in K, & de K in L. Istæ literæ fili sunt de magna scala, & tunc est intelligẽ-

dum, quòd quando E vult graduari in F, & de F in G & c. tunc accipies F G H alia significatiua, quia per F liquefactiones fermentorum intelliges, & per G solutiones fermentorum, & per H elementationem medicinalem & congelationem, per I multiplicationem in quantitate, & per L metallum perfectum intelliges transmutatum virtute medicinæ: Et omne illud intelligere debes de operatione facta & perfecta de Mercurio vel argento viuo. sed quamuis fili dixerimus quòd Mercurius indiget propter suã cruditatem duplicibus decoctionibus iteratis, hoc diximus pro re commensurata & mensurata altæ naturæ quæ maiorem respicit perfectionẽ coequipollentiæ virtutis sulfuris, in quo omne corpus perfectũ transuersum est aut transuerti potest. Quare duplicibus indiget litteris. Sed si tali rei mensuratæ vel commensuratæ non intẽdis facere potes opus abbreuiare trans-

eundo successiuè de B in C, & de C in D & de D in E, sicut tibi diximus. Sed non erit ita magni effectus sicut cõmensuratũ cum alta natura: quia suæ decoctiones integratæ non fuerunt ei neq; ꝑfectæ. De quanto igitur materia fit secundum exigentiam extra debitũ naturæ, tantũ subtrahitur de ea virtus et fortitudo Nam virtus & fortitudo non veniunt in E, nisi secundum nobilitatẽ materiæ. Et nobilitas materiarum exit & nascitur ex subtilatione & rarefactione, & omne illud venire nõ potest nisi per passibilitatẽ materiæ, et passibilitas ei aduenit per actionem ignis qui est altũ elemẽtũ, quod ardet totũ ac de p urat, et omnia ad simplicitatẽ deportat. de quãto ergo Mercurius tuus simplicitati respõdebit, de tãto operabitur et nõ plus, et de quãto magis depurabitur, de tanto operabitur purius humiditate clara. Quare tibi sit declaratum quòd de vno solo Mercurio vel de vno solo argendo potes opus tuũ

facere perfectum & imperfectum .Si sit perfectum, erit factum causa & ratione decoctionum et digestionum longarum ac duplarum. Sed impfectũ fiet per leuitates suarũ decoctionum ac eorum breuitatem et non ad plenum integrarum neque bene pfectarum, quod quidẽ patitur ratione suæ propinquitatis, debilitatis ac facilitatis, quam habet volatilitate. Sic fili ab eo trahimus ꝯpus proqinquius & leuius, sed non perfect us nisi per adiutorium suarum integrarum decoctionum, aut per materiæ suæ in corpore perfecto mixtionem, sicut postea tibi dicemus, cùm fuerimns locuti de operationibus corporum.

CAPVT XXXVIII.

De reincrudatione corporis perfecti. Et de sua diuersitate & accidente & ponderibus.

Per supradicta fili potes bene & naturaliter iutellexisse, quomodo cocti reincrudatio

rudatio obuiat linealiter & bonæ decoctioni crudi secundum cursum naturæ, quousque separatim ambo versa sunt in virtutem vnius, quod appellamus lapidem philosophicum & medium. Nam sicut clauus duas iungit petias, & facit eas tenere simul: sic natura simul iungit illa duo in vnum corpus virtuosum, & multum aspicit quod vnum vult coqui, & aliud incrudari ad consequendum & attingendum effectum & officium per subtilem artificem, sicut magister quærit voluntate de A, quãdo naturã attingit et consequitur. Et ideo fili tibi dicimus quòd sicut vnum demonstrat in suis decoctionibus diuersas paßiones: sic aliud in suis reincrudationibus ostendit visibiliter diuersas potestates, sicut Mercurius, qui est grossus et terrestris per suã cruditatem, prout eius materia demonstrat viuaciter in suis decoctionibus primis. Similiter per contrariũ

corpus perfectum ostendit suas actiones & contraria accidentia per nobilē et magnam decoctionem sicut materia demonstrat in sua retrogradata incrudatiōe. Et sicut crudum monstrat multitudinē materiæ, sic coctum per sensum contrarium ministrat paucitatem. Et propterea per suam bonam elementationem, digestionem & sublimationem, elementa cocta & fixa liquescunt & fugiunt per crudum, quod ea incrudauit per volatilitatem, si non habuerint retinaculū deriuatum à natura, hoc est de temperamēto proprij menstrui cum informatione proprij Mercurij quem notare debes & intelligere cum sensualitate rationis, quē natura requirit. Et sicut spiritus resplendore et claritare plenus est, sic corpus visum est tacitum, quietum, fuscum ac tenebrosum. Et postquam corpus est alleuiatū penitus, tunc spiritus est magna ponderositate plenus.

nus. Ergo quando voles optimè corpus dissoluere, congela spiritũ cum eo id est Mercuriũ ponderositatem, quam portat in seipso. Sed fac quod primò reuertatur in H, et de H in G per incrudationẽ, postea de G in F per retrogradationem, et post F vertitur in E. & de E in lapidem virtute reducti spiritus, qui non est argentũ viuum vulgare neq; vulgariter manu tentum. Sed est corpus propriè cognitum & de virtute suæ propriæ substantiæ euigilatum est absq; extraneo grauamine. Quare velis intelligere quòd opus Mercurij est respicere & constringere se ad infima. Et opus corporis est exaltari & dissolui & ad altum ascendere. Ideo tibi sit ostensum quòd si ambo simul sint bene præparata, opus mirabile sine grauitate magna facies citius quàm si de vno solo faceres, & multo melius, quia in vno est illud quod nõ

habet aliud, & vnum emendat & melio-rat aliud. Et vnum adiutorio alterius e-mendatur & melioratur. Ergo fili opus tuum incipe de duobus ſimul, prout in ma-iore lapide tibi diximus, & intellectu quem tibi dicemus pòſt in ramis, ſtatim poſtquam tibi dixerimus de duplici cuſto dia actionum, quæ à corporibus & ſpiritu cauſantnr, quomodo etiam ſimul ſunt.

CAPVT XXXIX.

De duplici cuſtodia corporis & Mercurij. Et de ipſorum operationibus contrarijs

QVando fit opus corporis & Mercu-rij ſimul, tunc in magiſterio multa cauſantur accidentia contraria, per quæ melioratur opus & emendatur & forti-ter ligatur & incatenatur in tanto, quòd tenet cum duplici gardia, cauſa et ratione corporis & ſpiritus. Ideo quia ſi-cut contrariata ſunt in ipſorum naturis propter

propter eorum qualitates:sic contrariantur sibi suis actionibus,paßionibus & operationibus. Quia spiritus naturaliter aspicit fixionem in vero magisterio, et corpus fixum per contrarium quærit & tractat volare in forma aquæ claræ, & spiritus congelatus in forma terræ albæ manet brunæ & quietæ sicut sal,aut cristallus, aut calx spißa. A qua terra opus est tibi quòd tu separes hanc animam preciosam, quæ tardius à corpore separatur, & hoc est per aquam corporis.Ideo fili intellige quòd solutio spiritualis corporis nũ fit sine corporali cõgelatione spiritus, sicut declarauimus tibi per rotã philosophiæ, vbi est huius artis compendium. Nec etiam spiritus congelatio fieret absque corporis dißolutione. Postea intellige similiter de dißolutione spiritus fixi & corporis volatilis congelationem per primum spiritum ante ipsius constrictionem, & non corpo-

ris fixi nigra veste induti, quod est dissolutionum per constrictionem & coagulationem suimet argenti viui, quod est principium ignis naturalis, & non ignis contra naturam. Hic iacent, fili, operationes contrariæ: quia sicut ignis contra naturam resoluit corporis fixi spiritum in aquam nubis, & corpus volatilis spiritus constringitur in terram congelatam: similiter modo contrario ignis naturæ spiritum dissolutum à corpore fixo congelat in terram: Et corpus spiritus volatilis fixum per ignẽ contra naturã resoluitur in aquam, et non in aquam nubis, sed in aquam philosophorum. Ideo quia fixum virtute ignis naturæ versum est volatile & corpus in spiritum, et humidum siccum, & ponderosum leue, sicut per contrariam virtutem ignis contra naturam volatile vertitur fixum, & fixum volatile, & corpus in spiritum,

tum, & spiritus in corpus & siccum humidum in forma aquæ nubis et ponderosum constrictiuum. Ideo fili intellige quòd ignis cōtra naturam sic vocatus est. quia propria natura sua est contra omnes operationes naturales, cùm visum sit quod illud, quod ignis naturalis compositus componit semper, ignis contra naturam discomponit semper & tollit ad corruptionem: quia omne complexionatum corrumpit nisi naturæ ignis succurrat et subueniat. Quare tibi dicimus, quòd talis ignis aut eiusoperatio nō est de virtute et operatione magisterij nostri. Imo est corruptiuus ignis qui purè naturalis est. Ergo fili noster ignis seu Sol omnino exaltatus est in signo Arietis, quando vides quòd materia tota confusa est. et ideo tibi dicimus quòd magisterium nostrum tunc debet incipi quando sol est in ariete, vbi exaltatus est in opere nostro: quia tunc

dicere

dicere, ſcire & diſcernere potes quòd verus intellectus, quem tibi dat philoſophus, quando dicit quòd primus ſublimationis gradus tantum habet aſsiduari & continuari ſupra lapidem, quouſq; ſcias quòd ſit bene exaltatus & ſublimatus. Et tibi dicimus quòd non eſt niſi ignis ductus de potentia in actionem, quem ne decipiaris intelligere debes,, quia ſine illo non fiunt opera, quæ tibi diximus. Vnde plura ſunt accidentia quæ cauſantur contrariè per talia opera, ſicut in proprietario ſatis leuiter eſt reuelatum. Quare fili vade eò: quia hic nō poſsumus ad plenum tangere. Fili cùm vnius diſſolutio nunquã ſit abſque congelatione alterius, non debes dubitare, vnde poteris habere terram, neque aquam ſimiliter, ad poſse faciendi magiſterium igne appropriato. Igitur terra de ꝓpria eſt argent. viui ſubſtantia conſtricti, congelati & imprægnati virtute cor-

poris

poris & ignis solis, per quem argentum viuum manet philosophicè sublimatum, vt dictum est suprà: & aqua est de propria substantia metalli, in qua substantia humiditas aerea argenti viui est ap ppriata, quæ perfectionem respicit suæ terræ prioprię imprægnata naturali igne, in quo est virtus cœlestis, quæ viuificat et illuminat terrã Mercurij, quæ antè mortua fuit. Et ideo appetit aquam instinctu recipiendi rem perditam. Sed cûm res ipsa, quæ est viuificatiua humiditas, sit per corpus fermentata et exuberata, vt diximus, ideo multùm melior est & melius reputata, quàm esset ante multiplicationẽ coctæ humiditatis: & sic elementa sunt adiuta per artem, vt ipsa sit adiuta per exuberationem, vt possint cum maiori nstinctu se alios adiuuare. quia M & P adiuuant Q R & N contra L & O, propter corruptionem de Z. quod est cau

sa

ſa ſolutionis de L & O. Et poſtea M in P adiuuant L & O ad recipiendum Q R & N poſt adiutorium ſuæ exuberationis propter coniunctionem de Y, quod eſt contra Z, ſicut declarauimus in tractatu compendioſo particulari & generali totius huius artis per abbreuiatam doctrinam, in qua oſtendimus & docuimus quomodo & qualiter elementa coadunatiua fiunt adunantia pro componendo & corrumpendo omne corpus, adiutorio de Y et Z, quæ ſunt corruptionis & generationis inſtumenta omnium corporum.

CAPVT XL.

De aliquibus ramis vel brachijs naturæ per viam practicæ, in quibus filius artis ſe poßit exercere cum ſolatio. Et primò de corpore lunari ſolo cum adiutorio de A.

Si vis scire fili transmutationem proprij corporis lunaris in practica clara, opus tibi est quòd de illo argento viuo separes quod per suum terrestre est terminatum: quia illud est quod argento dat albedinem, et non est nisi terminata humiditas in argenti specie, sui sulfuris virtute. Ideo opus est, vt intendas ad resoluendum humiditatē illam per operationem, quæ condensationi contraria est, vt tales habeas humiditates in tua reductione, quas habebat natura in sua condensatione, quā hoc modo extrahes. Accipe corporis lunaris fini vnciam vnam, et prout tibi diximus liquefac in sex partibus de E rectificati, attamen sine reiteratione calcinationis. Postea pone ad fermentandum in calore fumi humidi per octo dies, et tunc inuenies in fundo vasis substantiam corporis, nigram vt carbonem. fili hoc est sulfur quod se

habet dealbare per condensationem sui humoris ad respectum naturæ, vt supra diximus, qui quidem humor erat prius condensus ante suam liquefactionem in specie & colore metalli per continuitatem partium dicti sulfuris nigri: Sed postmodum seperatus est ab illo per liquefactionem: pone igitur materiam tuam in balneo, & ab illo humido luquefacto tua elementabis elementa per instrumenti elementatiui mixitionem. Sed primò elementabis aquam, & pòst in elementata aqua elementabis partem, quam voles constituere in aerem, quousque tibi tertium instrumentum appareat vegetatiuitatis, & tunc statim reuertetur aqua elementata supra terram suam siccam, et supra suum ignem excitatū, et coque prout tibi diximus, quousque humidum respectu naturæ bene sit terminatum non in metallo sed in sulfure albo. Quia non

est transitus de vna extremitate ad aliã, nisi per suum mediũ. Fili dicti humidi conuersiuum est ignis terræ, sed mediũ conuertens argentum viuum in metallũ, est sulfur in forma subtilium puluerum, sicut tibi in ipsius multiplicatione diximus. Et sic tibi sit manifestum, quòd corruptio argenti viui terminati in specie metalli cursu naturæ per nostrum artificium, facta per mutationem illius in sua prima natura, est generatio sulfuris, & sine ipsa nunquam perficietur. Si ergo arg. viuum non fuerit corruptum, vel diuisum in quatuor elementa, generatio sulfuris non perficietur, & ideo tibi est opus, quòd sulfur sit de natura subtilissima & purissima, & argentum viuum, de quo creatur sulfur, sit de substantia subtilissima in aquæ claræ forma, & hoc esse non potest absq; suæ naturæ mutatione, nec sine suarum partium diuisione. Corrumpe igitur argen-

tum viuum, & de suis subtilibus partibus diuisis & subtiliatis forma quē petis lapidem: quia sic habet magisterium procedere, scilicet arg. viuum corrumpendo, & ipsum à sua specie remouendo, & pòst adiutorio virtutum suæ materiæ inducentis & portantis ipsum in aliam speciem, scilicet sulfuris: & sic aßimilaberis naturæ, & tibi formabit natura illud, quod petis per operationes certorum graduum succeßiuorum, dum opera tua sint illis similia, quibus natura procedit, & procedere desiderat, sicut per dicti sulfuris purgationem, & eius creationem, quæ in tali decoctione & sublimatione factæ sunt, sicut tibi diximus, si nos philosophicè intellexisti, prout natura requirit, & per talem præparationem sui argenti viui proprij, vt dictum est, per instrumentum elementatiuum, & per purgationem eius totius substantiæ diuisæ per quatuor elementa,

menta, et per talẽ bonam permixtionem, ſicut tibi diximus, de iſtis duobus, & cum materia metalli fermentabilis. Tunc fili veraciter in iſta materia per virtutes ſulfuris et arg. viui omnis metalli ſpecies inducitur & mutatur: nec vnquã homo verum aurũ, aut verũ argentum faciet, niſi per hanc procedat viã, cùm nõ ſit niſi vna ſola operatio naturæ, & per naturã limitata: & ideo ſciant omnes veritatis filij, quòd nõ eſt opus, quòd ſpecies remaneant in materia, ſimili metallo, ſicut prius, cùm opus ſit manifeſtè, ſicut ſuprà oſtenſum eſt, quòd ſuũ arg. viuum vertatur in ſulfur, et poſtea reducatur, & reddatur ei ſpecies, quã perdidit in forma aquæ claræ, quã oleũ vocamus, vnde formãtur ſpecies nouæ per generationẽ, quæ ducit eas de potẽtia in actionẽ. Quare tibi ſit ad plenũ reuelatũ, quòd oẽs illi qui per alba albificãt, per ſimiles citrinant ſpecies, ſine ſuorum

indiuidualiũ corruptione, veraciter tales ſunt deceptores, nec pro toto hoc poſſunt verum aurum facere, nec verum argentum, niſi per contrarias operationes habeant ſuum ſulfur album & rubeum: nam quanuis habeant artem trahendi viua argenta à corporibus adiutorio liquefactionum per ſublimationes, & quòd indiuidua omnia corrupta ſunt à ſuis ſpeciebus, iam propter tales corruptiones non poſſunt facere veram tincturã ad album aut ad rubeum, quouſque illud, quod corruptum eſt, ſit per nouam generationem renouatum, & quod in corpus ſubtile album ac reſplendens reuertatur: & tunc per tale renouatum album facta eſt vera tinctura ad album, & per ignem lapidis ad rubeum. Ideo, quia quando motus corruptionis fuit in dictis renouatis completus, nullo amodo tempore tincturæ de illo factæ ad corruptionẽ venire potuerunt,

quia intùs & extrà ſunt depuratæ, & in magna lucidıtate terminatæ: ſed ſunt pauci, qui procedere ſciãt per iſtam viam, quia ignorant naturæ vias, & ideo aurũ & argentum illorum non poteſt pati nec ſuſtinere ignem, ſed potiùs conſumuntur & reuertuntur in terram corruptam. Et hoc ideo, quoniam tales quando poſuerunt metallum in motu corruptionis, opus eſt quòd omnino corrumpatur, et quòd in feces reuertatur ſub totius perditione ſuæ ſpeciei, quia non integrauerunt totũ corpus à corruptione ſua, vel ſi habeant, non purgauerunt illud in ſuis depurationibus partium corruptarum: & quia partes illæ manent mixtæ in ſua impuritate, cremantur & ardent, & per totam ſuã ſpeciem recedunt: & hoc eſt cauſa & ratione ſulfurum combuſtibiliũ & ardentium, quia ſentiunt calorem ignis, in quantum partes non ſunt coniunctiuæ nobilis ſpecei

indiuidualibus. Ideo fili in summa clara tibi sit recollectum, quod de nulla re alba, quam natura formauit, facias tincturam albam aut rubeam, quousque partes earum corruptæ sint, & per artem magisterij renouatæ. Et de hoc tibi damus motiuum ad habendum opus breue, si cognoscas lumen cum corporis fermento, quia de oleo & sulfure fit compositum, quod omnia tingit metalla in auro vel argento, secundum quod est album vel rubeum, sicut nobis scriptum, quod vidimus, recitat per opus cuiusdam socij, quem reperimus eundo per mundum: qui quidem socius multa magna mirabilia nobis notificauit, sed postea in sua arte ei obuiatum, vt magis sciamus, & sensualitate, quā nobis recognouerit, aut per artem intellexerit: vnde postea ipsum reformauimus in alijs rebus multis per reinfluentiæ sensum, & magnarum virtutum

tum vſque ad hoc, quòd de experimentis fuerimus ſaturati, & quôd lapidem virtuoſum affinauimus, & per triennium ſimul fuimus in fidelitate magna, vnde Mediolani anno tertio completo ſcilicet Anno milleſimo trecenteſimo trigeſimo tertio fuit opus adimpletum, de quo noſtrum trium artem cognoſcentium quilibet partem ſuam accepit, & vaſa quarto remanſerunt, qui in ſuo igne manſit, prout antè regenerans: quare multi per mundum vadunt, ſcientes res multas bonas, placentes, ſi obuies eis, vide, ſi poteris ab eis aliquid vtilitatis percipere, & fac eis bonum vultum meliorem, quàm regi, dandò eis de tuo ſecundum bonā rationem, & habeas ſuper ipſis quandam ſolicitationem, per quam poßis aliquam rem trahere cum parua practica. Et hoc tibi pro noſtro teſtamēto ſufficiat: cuilibet tamen dicimus, quôd caueat pra-

ēticam ostendere: nam si in sua ostensione deficiat, in suo delicto fatuè se recipiet. Sed tu, qui non habes, teneris verbo petere, si eam tibi dare velit, & ideo caueat quid faciat, quia si nimis ipsam publicet, mala morietur morte, quia à Deo donanda est, qui naturam creauit, & non ab altero. Ideo gratanter natura accipit omne illud, quod placet Deo: & ideo, si quodammodo Deus tibi conferat, dilige ipsam, & tene secretam, quòd mundus nihil inde sciat, sicut viuaciter scriptura te monet, quòd alteri non debet ostendi opus, quod cursu naturæ potest fieri. Vult tantum esse secretũ, quòd nisi illud secretes, ipsum te confundet: Et si tibi nõ detur, propter hoc nõ malè tractes illum à quo petis eam, quia suum debitum facit, cùm aspicit suæ defensionis finem. Item, magis tibi dicimus quòd velis celare, & secretum tenere testamentũ nostrum ab omnibus illis, à quibus

â quibus petes practicam, quia prohi-
bitum est. Quia si illi vellent vltra su-
am ignorantiam deficere ad ostenden-
dum, cauerent sibi per inhibitionem,
quam scis, & tamē per dictum testamen-
tum ad propositum nostrum reuertendo
pro reformatione doceo te, quòd dissol-
uas humiditatē terminatam argenti per
reiterationem liquefactionis, & in fundo
vasis terra nigra cum aliquanto modico
substantiæ arg. viui dicti remanebit cre-
mata & cōbusta. Fili, terra hæc est ven-
ter sulfuris nostri, cuius dissolutio fit so-
lenniter per resolutionem in suummet ar-
gentum viuum, de quo erat complexiona-
tum, & idcirco aliqui philosophorum di-
cebant, quòd sulfur dissolui nō potest, nisi
per beneficium suimet argenti viui, sci-
licet quando per suum congelatur vapo-
rem, tunc dissoluitur, & in naturam cla-
ram diaphanem transmutatur, sicut spiri-

tus. Quare patet quòd corpus reuerſum ſit in ſuam naturã primam purã, & ſuæmet generationi proximã, ſcilicet in ſuum ſulfur, & arg. viuum, quod eſt ſicut aqua clara: quando igitur tuũ corpus bene dealbaueris, ſublima illud, et quod ſuperius aſcenſum reperies ſupra feces ſuas ſpiſſas et albas, imbibe ſtatim cum oleo, et fixa, & proyce vnũ pondus ſupra 50 cupri, & tinget in finam et veram lunã ſine quacunq; corruptione. Hoc ſulfur fili, ſtatim fixum eſt, et ingrediens ꝓpter naturã dicti arg. quod eſt affinum & vicinum cupri dicti: & pulueres, quos in ſuperficie reperies ſublimatos in tuo ſublimatorio, ad partẽ cuſtodi, quia ſulfur illud eſt alterius potẽtiæ, ſicut ꝑ teipſum ſolũ poteris experiri.

CAPVT XLI.

De opere plumbi.

FIli, plumbum in ſua natura continet magnam partẽ de H cum pinguedine combu-

combustibili, & vitiũ, quod est in sua substantia: propter hoc est, quòd suũ terrestre non bene mixtum fuit per aquam siccam secundam, ratione suæ substantiæ grossæ, nec fuit bene depuratũ: & ideo tibi opus est, quòd illud plumbum diuidas, & separes à dictis suis substantijs, & quòd quoælibet earum sit bene depurata trahendo & ponendo extra limositatem pinguem in elementatione, quæ fit per condensationem, & rarefactionem in humida materia. Fili, quando aquam vel aerem voles cõdensare, pones ignem in terra, qui causat terræ entitatis vacuitatẽ, & quando aerem voles condensare, trahe illum extra, & rarifica aquam per lenificationem, quousque videbis corpus tuum alleuiatũ. Postea coque in aqua corpus, & postea sublima. & quando fuerit sublimatum, dicitur corpus, & sal mirabile exaltatum, quod proprium vocamus

sal &

ſal & ſulfur naturæ. Hoc ſal naturæ cum oleo lunæ ſimplici incera, quouſq; ſit fixũ & fundens, & de illo proyce vnum pondus ſupra 50 plumbi, & ipſum in purum argentum conuertet, & ſi vis congelare & perfectè argentum viuum mutare in argentum fixum, mortifica ipſum per ſuimet corporis vaporem: poſtea fac proiectionẽ ſupra illud, ſcilicet vnũ pondus ſupra 50 dicti ſolis, & fixat illud in argentum verum per ſuum naturalem calorem.

CAPVT XLII.

De opere ſtanni.

SImili modo facias de ſtanno, ſicut de plumbo feciſti, quòd tantum nõ debet præparari, niſi velis: ſed quando eris in reductione, tamen cõiunges ipſum paulatiuè in decoctionibus gradualibus, quia tenet paruam virtutem ſulfuream, niſi in ſua aeris ſubſtantia. Ergo dictã ſuam virtutem

tutem sulfuream per decoctiones, per attenuationem & subtiliationem suæ substantiæ, tibi scire facimus, quòd magna tinctura est ad albū. Sublima ergo illud, quantum voles post ipsius nutrimentum, quousque sal inde habeas naturæ, & per aerem lunæ incera quousq; fluat, & projce vnum pondus supra 100 pondera stanni, & in verum argentum transmutabitur, & si facias proiectionem illius supra argentum viuum congelatum, fixabit illud in argentum viuum in retentione perfecta.

CAPVT XLIII.

De congelatione argenti viui ad recipiendum medicinam in forma metalli.

RECipe terram plumbi p omnia quatuor sua elementa, & suspende tantum de argento viuo, prout sensus tuus tibi demonstrabit ad proportionem potentiæ

tiæ terræ ſupra illã tali modo, quòd poſsit ſulfuris vaporẽ recipere, et accende inferius ignẽ, & recipies congelatũ infra ſex horas. Sed cùm opus iſtud ſit faſtidioſum ac tædioſum, paucæq́ vtilitatis reſpectu aliarũ operationũ, quando ad tuũ placitũ nõ potes de ar. viuo tantũ habere cõgelato ſine reiteratiõe vexatiõis ad faciendũ ꝓiectionẽ, tibi cõſulimus, quòd vtaris in tua ꝓiectione ſupra corpora metallica. Sed cauſa, ꝑpter quã hîc poſuimus ar. vi. trãſmutationem eſt, vt videas & cognoſcas ipſius naturã, q̃ eſt affinis et vicina omniũ metallorũ, ſicut notificat receptio, et diffinitio ſuæ naturæ. Non intelligas tamẽ, quòd in ꝓiectione ſuperioris medicinæ ſit opus ar. viuũ congelare, vt oportet in iſtis ramis nõ habentibus tantam potentiam.

CAPVT XLIIII.

De opere Veneris & Martis.

REparationẽ Veneris & Martis ſic facies, ꝓut feciſti de plũbo et ſtanno: de iſtis

de istis tamē nō debes capere, nisi secundū terram, & in aqua cuiusuis metalli coque ipsam, quousq; sal ipsorū habeas honoratū. Incera sal istud cum oleo de ℞. Et si sal sit de natura ☿, vnū pondus illius proyce supra 50 in præparatione leui conuertet illud in ℞ melius, quàm de minera. Et si sal sit de natura, de ☉ proyce supra tantū de pondere similiter, et cōuertetur in ℞. Et si vis supra Mercuriū ꝓiectionē facere, viā, quā tibi diximus, ꝑsequere. Et si sal de ☉ vis ꝓycere supra ☿, adde de sale, de ☿ cum sale de ☉ per solutionē, vt corpus diligat spiritum extraneū in sua natura ligatū. Alio modo nō diliget, neq; volet eum recipere, nisi sit per ligamentū amoris ipsorū, quod fit per ℞ in solutione, et non in aqua vulgari, sed in aqua Mercuriali sulfure venenato plena, quæ penetrat omne corpus: & sicut tibi diximus de ☉ & de ☿, intellige de omnibus alijs. Et si hoc bene intel-

intelligas, totius scientiæ huius magister eris, per quam secreta naturæ trahuntur de potentia in actum.

CAPVT XLV.

De corpore & spiritu in simul, exemplo generationis humanæ.

QVando vis fili aliquod opus facere vel incipere per nostri magistery beneficiũ, primò scire debes, qualiter humana natura ꝓcedit, et secundũ ipsius processum te similiter habere debes in toto tuo opere & operatione. Sed processus humanæ generationis, fili, hic est: Sperma masculinum calidũ est, glandulosum & spissum, & ibi est calor formatiuæ virtutis in simplici sale, in vnitate germinosa cum tertio puncto virtuoso naturæ. Et sperma fœmininũ est materia simplex, extensa, frigida & aquatica in tertio puncto cum dimidio receptiua in vnitate corruptiua: & ideo

& ideo quando miſcentur ſimul & congregantur beneficio caloris, luxuriæ libidinoſæ germen corrumpitur. Quando calor ardens propter cōtrarietatem frigoris aquatici in ſpermatica materia fœminæ ſe extendit, alias extinguit: & ſic ratione poſſeſsionis dimidij puncti frigidi eſt victus calor naturalis in ſuum ſal totum reſolutū per omnes partes aquæ ſpermaticæ fœminæ tali modo, quòd mixtio facta eſt homogenea in forma aquæ claræ. Scias, fili, qua intentiōe natura facit hanc mixtionem ſimplam: hoc eſt, vt compoſitum homogeneū in ſe accipiat virtutem primæ complexionis, de qua fœtus vel infans erit cōplexionatus in omnibus ſui corporis partibus. Et quòd vnaquæque pars aliam diligat in copulatione firma & bona virtute primæ mixtionis. Poſtea fili natura indiget alia informatione, ſcilicet tali, per quam informatiua virtus moue-

re se poßit ad formandum corpus per omnes partes massæ suæ resolutæ, et eam penetrandum, & ideo natura sagaci capiente, quod cùm calor naturæ fuerit hebetatus in materia humida patiendo ratione dimidij puncti, & nō poßit acuitatem habere suum compositū penetrandi ad fœtū formandum, statim quod venit ei aßignatus terminus ad formationis intentionem caloris subtracti & resoluti ab humiditate mixti supradicti, quantū illum dimidiū punctum ascendit, per quē victus erit calor, & vltrà alius dimidius punctus adiunctus: & sic massa de humido suo spirituali perdidit vnum puuctū, vt dictus calor acuitatem habeat moderatam pro formando, penetrando ac sigillando formas diuersas, prout iacet intentioni nostræ appropriatæ. Et sic in tali forma excitat natura calorem suum, humorem extrahendo, qui eum mortificatum tenebat. qui
quidem

quidē humor præcepto naturæ transfertur vaporabiliter in aliam regionem, in qua est ei obuiatum ab humido menstruali, & ibi fermentatur per exuberatum calorem via temperantiæ ad nutriendum infantem: cuius fermentationis virtute res vilis menstrualis dealbatur à dictis spermatibus resolutis, & in lac sublimatur, & in alembicis mamillaribus informatur, et transportatur: Quare fili tanquam viua voce tibi sit reuelatū, cùm hæc humiditas propriā spermatū substantiā intret, quòd nos eū clamamus & appellamus humidū radicale. Quare tibi dicimus, quòd de isto sunt generati dētes infantis nostri, scil. de mēstruali sanguine dealbato per reincrudationē humoris, in quo spermatū virtus manet. Ideo tibi manifestetur, vt nolis vbera subtrahere à tuo charo infante, si eū diligas, quousq; dentes generentur eidē. Et ista est naturæ regula, quā

in nostro magisterio debes habere tanquã magistram et præambulam, penitus cùm sine illa nequeas aliquid agere. Postea naturæ aßimilando humanæ, accipe corpus cũ vnione & naturali cõiunctione cũ arg. viuo, & arg. viuũ cum corpore & cũ ponderibus suarũ virtutũ, facias ea amplecti tali modo, quòd grata natura virtute caloris luxuriæ libidinosæ per aliquã extensionẽ & mollificationẽ corpus cõtineatur in partibus argenti viui, & arg. viuum in partibus corporis, & eo inspissato, cogatur in aliquantulo, & de toto fiat vnum compositum album, sicut massa mollis, aut pasta alba vniformiter mixta cõstrictione caloris, ac exercitato motu vltra plus ponendo argento viuo, quantum sufficiet secundum mutatiuam virtutẽ, tali modo, quòd illi duo misceantur simul humores: & quando erunt mixti, pone totum illud in loco digestionis scilicet in fossa, quæ sentit de

tit de natura bufonis, quousque comederit, & corroserit omnes suas cabeses, id est, ossa. Fili, cabeses bufonis sunt duo spermata, quæ dissoluuntur in substantiam aquæ virtute veneni, quando fœtens draco euolat per aera, & quando videbis quòd omnia erunt resoluta in aquã, separa inde superfluam humiditatẽ, quæ tenet calorẽ naturalẽ hebetatum dictorũ spermatum, iam fermentatã & exuberatã, vsquequo videas dictũ calorẽ excitatũ de ponticitate & acuitate, quæ iam sunt proprietates naturæ sulfuris veri. Hæc exuberatio fili, fit cum igne sicco informatione cautelæ & discretionis in administrando ignem paulatiuè, et qualibet vice crescendo secundum rationem naturæ, quousque videas corpus in obscurum versum: caue tamen eum à rubore super ignem veniente. Fili, nisi auises te, spiritus exibit à corpore, & postea retinere

animam non poterit. Custodi ergo bene, quòd corpus nō sit omnino priuatū, et expulsum ab isto spiritu per stimulationē magnæ calcinationis, ac nimiū extensæ. Ideo quòd spiritus est ille, qui animā retinet amoris ligamēto, et corpus animā retinet, quādo spiritus in corpore tentus est, quia anima nō vult, nec quærit in corpore manere, nisi mediante spiritu. Et quādo omnes tres sunt adiuncti, nunquā separabuntur. ideo, quia spiritus retentus à corpore animam retinet, vt anima retineat in vita corpus cum triangulari forma. Vocamus spiritum fili omne illud, quod in corpore remanet, & omne illud, quod cōgelatum est in eo: sed animā dicimus totum illud, quod fit ab eo separatū per sublimationem in humiditate radicali naturæ. Et quando videbis corpus sic præparatū, vocamus illud corpus veniatum. Da ei de suo menstruali exuberato virtute mixtionis

suæ

suæ propriæ naturæ, vt de illo exuberato vltrà recipiat, quàm perdidit in fluxu solutionis suæ. Postea ipsum adde suæ propriæ naturæ, quæ ipsum habet integrare, & implere, quousque fixetur, et fluat, de qua proyce vnum pondus supra mille arg. viui, vel supra mille pōdera cuiusuis corporis, et conuertet illud in arg. verū. Recorderis fili in operatione corporis, & in eius clausura, scilicet dissoluendo illud, quoniā aqua est medium separandi tincturas omnium elementorū, & illas addendi coronæ regali per triangularem figuram.

CAPVT XLVI.

De conditionibus medicinarum nostrarum quot sunt, & quomodo, & de quo acquisiuerunt.

PRima conditio elixiris est, quòd potestatē habeat separandi, & segregandi ac amouendi omnem sulfureitatem extraneam, & immundā terrestreitatē ab omnibus infirmis corporibus tali modo, quòd omne leprosum & corruptum in fu-

ſione poſt proiectionem ſeparetur, & iſta conditio eſt in medicina acquiſita virtute cõiunctionis elementorũ, ſecundum quod fuerunt collecta per mixtionem humoris rerum alteratarum à virtutibus imprægnatis, & mixtis, & terminatis per gradus miniſtrationis ignis magnæ ſollicitationis. Secunda conditio eſt, quòd medicina potentiam habeat illuſtrandi & nobilitandi, ac alterandi corpus omne in albedinem reſplendentiſſimã, vel citrinitatem ſecundum intentionem, quam petis in luciditate magna, vt corpus à perfectione diminutum perficiatur, & ſit completum de toto in totum. & iſtam conditionem lucratur medicina per virtutem nobilis præparationis de ſua materia argenti viui, antequam ipſa ſit facta medicina modo tali, quòd materia in elementum diſſoluatur, & poſtea in profundiori corporis miſceatur alterabilis abſque ſepara-

paratione: sed fieri non potest, nisi ipsius substantia corporis sit fortiter & multùm bene sublimata & subtiliata per dissolutiones & sublimationes factas per diuturnas præparationes, & sic apparet lux, fulgur & resplendor suarum illustrationis & nobilitatis. Tertia conditio medicinæ, quam per suam virtutem principaliter habet, est, quòd metallum alterat aut in terminatam fusionē lunarem, aut in determinatam solarem fusionem ad finem, quòd metallū sit exhibitor omnium probarum, & passibile ad omnes probas & iudicia, & ipsa medicina non possit separari à mixto in fortibus iudicum probationibus: & hanc virtutē acquirit medicina per operationem indurationis & fixationis in calce, antequam inceretur & fixetur ad intentionē fluendi & fundendi: quia tūc omnis phlegmatica humiditas extranea, quæ ignem pati non po-

test, virtute ignis optetici, separatur & omnino disligatur, quando spiritus in calce alba ligatur, seu fixatur per reiterationem sublimationis de parte non fixa supra rem, & materiam fixam. Quarta conditio est, quòd perpetuitatem habeat medicina per alterationem firmam impressionis contra asperitatem, & vigorem ignis sine fuga vel euacuatione aliqua: Et hæc conditio venit ei virtute propriæ fusionis post suæ substātiæ præparationem claræ ac splendentis cum suis fusibilibus fermentis. Quinta conditio est, quòd medicina virtutem habeat dandi & trbuendi pondera perfectionis respectu terminatorum ponderū metallorum perfectorum: & ista conditio venit ei per proprietatem substantiæ metallicæ, de qua fuit composita cum proprietate operationis, quæ colligationem ac congregationem fecit plurimum minimarum partium

tium additarum & congregatarum in vnum. Si velis scire fili res alterantes & alteratas: Res quæ alterant, sunt argenta viua. Alteratæ res sunt corpora, quæ vocamus sulfura, quoniam sunt alterata per prima alterantia, secunda alterantia sunt. Et, quia in ipsis alterantibus & maximè in vno est vniformitas densationis, ideo naturaliter corpori adhæret, & cũ ipso ligatur ratione suæ vniformitatis, & ratione suæ densitatis habet vim boni ponderis, & ideo ratio nobis necessaria dedit cognoscere illud, quod post experientiam vidimus claram, videlicet, quomodo de Mercurijs debet Medicina vera creari magis, quàm de alijs spiritibus per concordantiæ differẽtiam secundum suæ præparationis gradus. Si habeas fili notitiam p̄parationis, tu eris magnus philosophus magnæ philosophiæ regalis plenus. scias, quòd moderni philosophi et iuuenes

in vir-

in virtutũ naturæ notitia deficiunt magis confortando virtutem naturalẽ, quàm materiam purgando corruptam: & ideo, quia bene componere nesciunt suas confortatiuas medicinas, in quibus est plus de forma quàm de materia, & nesciunt medicinalem materiam extra corruptas res proijcere, in quibus est materia medicinans per totum virtute cœlesti influxa et fixa, in illa per cursum naturæ cum leui decoctione solis & stellarum infusa. Quia necessaria res est, quòd naturalis virtus, quæ est calor & gubernatrix naturæ, sit adiuta qer quintam virtutem naturalem cœlestem immissam, virtute medicinali subtili tractam, & extra suas corruptiones positã virtute boni intellectus, quẽ bonus Physicus habere debet, si velit intelligere operationẽ, per quam tractatur materia medicinalis, & terminatur sub conseruatione suæ virtutis, per quam habet ope-

operari. Et ideo, quando ignorant per defectum ignotæ euidentiæ extractionem & compositionem talium medicinarum, sunt multùm decepti per ipsorum fatuas & tenues existimationes. Et, quia nos penitùs ignoramus mensuram fortitudinis ligamenti, per quod ligata est operatiua virtus in sua materia, oportet vt superaddatur entitas certa caloris graduati super potentiam virtutis ligamenti: et ideo dicta virtus disligatur & dissoluitur à suo subiecto, & fugit ab igne ardenti & cremanti, qui eius inimicus est mortalis, et manet sine virtute confortata. Et causa, quare virtus recedit ab igne, ideo est, quia eius subiectum, vel corpus non fuit exaltatum, sicut dicta virtus, antequam ignis fuerit ei datus vltra mensuram fortitudinis sui ligamenti: quia virtus confortatiua tenet se, custodit, & cremat in igne cōmuni applicato cum igne naturali,

in quo

in quo eſt virtus cœleſtis, quam quæris. Poſtea tali informatione informatur; quòd ignis cõmunis non ſuperet dictam menſuram: detur ergo in auiſamentum omnium volentium iuuare naturam per confortationem, quòd diſcant attrahere virtutes nòtas per doctrinã præcedentem de corporibus vegetabilibus mineralibus, & animalibus, aut cõpoſitorum, abſq; læſione ſuorũ ſubiectorum. Et ad hoc agendũ tuum excitauimus intellectũ in aqua ſimplicis compoſitionis. Fili opus eſt tibi vt virtutes attractas applices magiſterijs ſubtilibus, vt poſſe confortatiuũ non conturbetur per materiæ groſsitiem: ideo quando vis cõfortare, aſpice quòd virtus poſsit ſupra materiam, & quòd ſit ei tota ſimplex, et humilis ad faciendũ ſuas actiones. Et talem confortatiuam medicinam poteris exhibere, et anteponere cõtra omnes infirmitates, quia calor naturalis dilatans

latans se, et extrà ponẽs virtute medicinæ cõfortatiuæ cassat, expellit, et rumpit totũ illud, quod est contrarium suis indiuidualibus, sicut ignis, quãdo addit et iungit homogenea, et segregat ac separat heterogenea, q̃ sunt homogeneis cõtraria. Vide fili, et aspice, quòd materia subtilis, in qua colligis virtutes essentiales, non sit de resolutione leni, nõ sit in grossis partibus, sed in minimis, et insensibilibus, particularibus, vt virtus naturalis causata p̄ accidens in magna cõplacentia recipiẽdo confortationẽ regentẽ insensibiliter cõtra infirmitatẽ quamcunq; possit eã annihilare, sanareq; sine aliorum spirituũ læsione, quia per nimiũ motum in tali casu factum multùm debilitaretur: & hoc esset contra confortationem, in quantum debilitaretur corpus nimij motus excitatione. Et ad talẽ faciendũ medicinã supra alias omnes inter omnia mineralia, vegetabilia et animalia

malia finum aurum electum est pro medicinis conficiendis. Et supra omnes virtutes inter vegetabilia & animalia sunt virtutes succi siue iuris lunariæ, et musca besana, quæ mel componit. Materiam auri in dictis virtutibus condire debes, & vti in substantia comestibili, & in liquore cibi condimentalis, aut in impositione mixta per vnionem purorum subiectorum suorum miscibilium sine vexatione magna depuratorum per ignem, quem tibi diximus in capitulo 18 & consquenti: & talis exercitationis respectu, fili intellectus, facere potes medicinas diuersas aliarum rerum, quæ nihil constabunt ad naturam conseruandam humanam, sicut tibi declarauimus in tractatu aquarũ condimentaliũ, et potabilium. Et si nostrum magisteriũ intelligis bene, quomodo fiunt, intelliges et omnes alias medicinas sub cõseruatione cõfortatiuæ virtutis.

C A.

CAPVT XLVII.

De modo separandi elementa in octo diebus ad consequendum operationes breues per literas ABC, & compositio sulfurum, & eorum confectio.

QVando feceris H illud in B proyce, postea fac separationem de H, et de B per Y, & pone H ad partem. post separa I per X, et inuenies substantiã B mortuam & siccam. Inde pone H in B, & pone tamen in V, & postmodum separa H Q C per Z, & postea separa H de C per I, & accipe de B illud quod tibi mansit de H per X, & habebis primum elemẽtum, quod terram vocamus: Et quãdo vis aquã habere, quod est secundum elementũ, accipe C, et illud transi per X, & postea adde cum H, & omne illud pone in camera de V, & post biduum separa H & D per Z, & statim de D separa H per Y, & de C illud quod remansit de H beneficio de X, & habebis secundum elementũ, quod

aquam mineralẽ vocamus. Et quando vis aerem habere quod eſt tertium elementũ, accipe D, & illum tranſi per X, & pone & adde cũ H, & in camera de V per diem naturalem: poſtea ſepara E cum H per Z. Et ſtatim ſepara H per V. Et accipe D illud quod ei remanſit de H, et habebis tertium elementum quod eſt de natura humida. Et ſi vis ignem trahere qui aliquando capitur loco aeris, illum pones de E, quando tranſierit per X, & adde cum H, et quando fuerint in camera de V per 12 horas, ſtatim ſepara H & F per Z, pòſt de E ſepara H per V capiẽdo de E quod ſibi remanſit de H per beneficium de X. Et ſimili modo facies de F & habebis ignem in natura calida & caloroſa, & omnia quatuor elementa à Mercurio aut argento viuo: & ſi bene nos intellexiſti tibi diximus illius ſublimationem, & ſicut tibi de illo dictum
eſt,

est de omnibus alijs corporibus intellige: pòst hoc te habitua creare sulfura talia, quæ velis tam de corporibus quàm de Mercurio coniunctim aut separatim, sicut per tabulas metallorum inuenies, per quas rota mixtica est concordata omnium septem metallorum. Et quando mixticè de materia Veneris aut Martis aut de ambobus simul, vel sit per gyafresiam aut anafresiam elementorum ipsorum, non ponas nisi B. Quoniam aliæ sunt malæ ac infirmæ mineræ. Scias fili quòd septem metala, non sunt nisi mineræ nostræ, in quibus largentum viuum nostrũ congelatur inclara et simplici minera quam appellamus lapidẽ benedictũ, et tincturam maximæ claritatis: omnia opera particularia fili quæ sunt infra latitudinem magni magisterij, non sunt nisi discurrere Mercurij elementa per omnia metallorũ elementa tã simpli-

citer quàm compositè, sicut tibi monstratum est, & doctum per tabulas huius artis, & tantas quantas inuenies cameras, tot poteris sulfura generare diuersarum virtutum, & de tantis, quæ habebis sulfuribus, tot habebis particularia opera. Et si de sulfuribus facies coniunctiones, de tantis, quantis coniunctiones facies, tot opera habebis composita particularia ad proyciendum seu proiectionē faciendum supra tot metalla, de quibus eorum medicina particularis erit composita. Et per illum intellectum mouere debes metallorū partes elementantes de Mercurio per primas cameras ad finem, quòd postea possunt duci secundum naturam partium suarum elemētatarum ad fixionem, in qua fixione per discursum sulfurum generatorum de substantijs metallorum, aut à suis naturis cum tertijs literis, & quartis Solis aut Mercurij simul adru-

ad rubeum aut Solis tantùm, & ad albũ de sola Luna vel de ipsa & de Mercurio, de quibus causatur I. secundum medicinas sine H, prout ibi per liquefactionis tabulas ostendetur. Quia de I tracto ab H causatus Ip F Mercurialis adhuc per G, & tunc applicatiuus cum K albo. Item si quæris I Mercurialem addere cum I lunari, multùm nobilis erit exuberatio. Copula ergo quæuis illorum duorum I I cùm K simpliciter vel compositè, & dabit tibi mirabilem & admiratiuam fusionem per potentiam naturæ. Et sicut est de albo, sic de rubeo dictum est.

CAPVT XLVIII.

De natura supremi fermenti.

PEr media fermenta fili potest totius corporis natura fermentari. Et quia de illis non adhuc fuimus locuti, dicimus

tibi quod antequã velis fermẽtare, videas primò, quòd fermẽta sint bene præparata. Præparatio fermẽti est fili, quòd trãsierit per tria principalia conuertẽtia, antequam de illo fermentationẽ facias. Nã opus est tibi, quòd primò fiat puluis calcinatus per liquefactionẽ. Secũdò puluis dissolutus per dissolutionem. Tertiò bene induratus puluis per congelationẽ. Et quartò puluis sublimatus per separationẽ. fili in indurando & mollificando est secretũ nostrum: quia sine illis nullũ simplex corpus fieri potest in vnione perfecta, & nisi facias perfectam mixtionẽ alteratarũ rerũ per veram vnionem, iam aurũ vel argentum non erunt ad operandũ habilia. Fermẽtũ fili est perfectum corpus sublimatũ & alteratum dictorũ conuertentium potestate in lapide totum simul. Quia nullũ corpus sublimaretur, nisi cum naturæ beneficio lapidis, qui trahit ad se sicut adamas

mas trahit ferrũ, et elixir, qui habet laxatione dare in adiutorio humidorum elementorum, qui ſunt ſubtiles pulueres, qui ſunt et erãt immediatè ſublimati ſupra corpus ſublimatũ. Si ergo huius corporis ſublimati ſubtiliationẽ reiterare intẽdis in mixtiõe ſpiritus humidi ſublimati, quoties hãc exercitationẽ facies, toties lucraberis 100 partes in ꝓiectiõe ſua. Ideo quòd corpus quanto ſubtilius et magis volatile ac leuius eſt, tãto melius ad ꝓiciendũ vnũ põdus ſupra centũ, & centũ ſupra mille et mille ſupra 10000, & 10000 *ſupra* 100000. *Et ſic in infinitum. Adde igitur corpus albo fermẽto ad albũ, & rubeũ ad rubeũ: et fac matrimoniũ de ipſis, et de lapide, quouſq; facta ſint vnũ corpus fixũ p mediũ aquæ Mercurij. pòſt da ei fuſionẽ p aliũ lapidis tantũ. Et nota ſi vis, quòd metalla parum habent, & fac totum per viam reductionis, & erit exuberata tin-*

ctura in comparabilis precij. & sicut tibi dictum est de sublimatione fermenti, sic etiam debes intelligere de sublimatione corporis in lapide per illa elementa. Adhuc plus tibi reuelamus, vt notam intelligas, quæ tibi data est, quòd lapis supradictus venit ab argento viuo nostro, quod in sua natura portat adamantis virtutẽ & corpora sunt, Sal fuliginosum, quando in sua natura resoluta sunt prima lapidis virtute, qui dulcescit.

CAPVT XLIX.

De alijs reuelationibus propriarum naturarum & eorum subiectis.

ADhuc tibi dicimus, quòd dictæ naturæ non sunt nisi sales acuti, quos habere non potes, quousque transierunt de prima in secundam partem. Nam illæ res quæ tincturas recipiunt, sunt materia naturæ, & tincturæ sunt de propria mate-

ria

ria eßentiali puræ naturæ. Ergonatura nescit addere neq; aggregare, nisi per suam naturam, scilicet per suã materiam præuißimam intrinsecam per artificium depuratam de ventribus mortuorum in lapidis adiutorio, videlicet metallorum dicta materia naturæ. In virtute fili res vitalis est vocata & nominata sulfuris viui terra creata ab argento viuo in ꝓprio sale naturæ, qui est materia illius, & suæ propriæ eßentiæ et tuncturæ sunt nostra ar. viua, quæ similiter haberi nõ poßunt, nisi ꝑ sapiẽtes, qui regimina primæ partis sciunt, qui primũ operationis naturæ gradum constituunt. Scias ergo fili te habituare in dictis regiminibus, vt animatam habeas materiam, ad faciendum alti precij medicinã. Ideo quia de sulfure & argẽto viuo facta est in sale naturæ. Istæ tres res fili nõ sunt nisi vna res sola communis, de qua natura est naturata. Quia natura

materialis eſt impragnata à natura formali. Et ab illa eſt natura ad ſuas reuolutiones faciendas contra corruptionem extremam, quam deſtructionem appellamus. Ideo fili, ſi nos intellexiſti, diximus tibi quòd nunquam argentũ viuum noſtrum erit ſine ſulfure, ſicut iam ſcis. Cùm in eo conuertatur, nec ſulfur eſſe poteſt abſque ſalis natura, quòd eſt principale medium informatiuum, per quod tranſit natura ad faciendum, & ad implendum ſuas generationes: niſi natura fili argentũ viuũ habeat in ſuis operationibus ſuæ materiæ partes continuari nõ poſſet, nec ipſa ſaluare poſſet partes in humido radicali, & niſi ſulfur haberet, coquere non poſſet, nec cõgelare partes humidas, quæ formandæ ſunt. Et niſi ſal haberet, penetrare non poſſent partes, quæ ſunt congelandæ propter acuitatis defectum. Ideo illud appellamu sſal magnificum, ſal honoratum,

noratum, ſal animatum, deo quòd ex natura calida eſt prægnatum, quæ penetrat, ſtringit, imprægnat & implet. et ſic ſui caloris virtute, à qua materia eſt naturata extẽdẽdo, penetrat et penetrãdo gelat humidum argentum viuum per ſuã ſiccitatem magnam in eius radicalitate. Et ſic ſal noſtrũ ſequitur formalẽ mixtionem armoniacã omnium elementorum. Quare non mireris, ſi eum ſalẽ armoniacũ appellamus. Nã ſic vocatur ꝑpter eius exaltatã & ſublimatã proprietatẽ puram, & primã materiã naturæ, & eſt tota natura in ea, quare eſt naturata, ſicut faber eſt infra fabricam, qui ſe ad operam præparat. Et adhuc ideo appellamus illud ſal ignis. Quia ignis natura eſt, niſi natura in arte philoſophicè capta tanquã naturalis calor cõplexionatus exiſtẽs ſecundum naturam à proprio ſuo ſubiecto. Eſt iterum iſtud honoratum ſal vocatum aqua maris

acuta,

acuta, cremans & ardens, & ſal meditullij ouorũ, aquæ ſtella, ſtella matutiua, Aquila volans, nubes ignis, Sal amarum, ſal nitri, ſal cibi, borax, Cinis baracis, ſal vrinæ, ſal armoniacus, Attingar, ſal attincar, ſal ſaponis, ſal alkali, Solda, Nubes congelatæ, ventus congelatus, Corporalis ventus, Secretum naturæ, aqua maris gelata, Arſenicus ſublimatus, puluis in cœlo exaltatus, Sulfur exaltatum, & Mercurius ſublimatus. Et hæc omnia faciunt illos errare, qui per eorum ignorantiam fuſcam & tenebroſam neſciunt materias naturæ eligere propter proprietates ſuas, vnde cæci ſunt, & in arte decepti, tanquam gentes parui ſenſus. Sed tibi fili per reuelationem dicimus quòd bene recorderis & memoreris de ſale prædicto in vna proprietatis parte, quia nullo tempore debes hic de alio ſale intelligere, niſi ſit de metallis, quæ in eo re-

resoluuntur, sicut per artificium potes ad oculum videre. Si ergo illud sal dulcificare scias, corpora intrabit tanquam vera natura, quæ esse vult infrà, & ea transformare habet de vna in aliam speciem malogratibus radijs de metha & rege, de metha & igne calamine. Ideo cùm omnes sales sunt pura natura metallorum, de proprietate metallina, propter amicitiã illius rei, adduntur & congregantur in vnũ, cùm sal non sit nisi argentum viuũ, positũ et reuersum in lapide precij qui est materia naturæ alterata ac mutata de vilitate in nobilitatẽ. Quia mixtio perfecta fieri non potest sine alteratione rerum naturæ, quæ misceri possunt perfecta vnitate, corporaliter loquendo. Scis fili quare res talis est vilis reputata, quia nisi esset cognita, non fieret compotus. Etiam quia res est completè non formata, nec est res finita secundum naturam suæ actio

nis

nis inesse cõpleto. Et quia res est naturæ extra domum suam proiecta, sicut homo qui à possessione sua exulat, & valde optaret reuerti, sicut res quæ sunt ei vtiles, et sui corporis cõseruatio. Ideo libenter quærit & fortiter, quando per instinctum & statũ desiderat suas extremitates distinctè retinere, in quibus finitur. Et vltra ad hoc quod in omni loco reperitur, cum sine ipsa nulla res possit generari. Sed cùm sit lata & larga, in figura ponitur, vt non videatur in suorum elementorum profundiori, & recipit in ea terminationem finalem per suam extremitatem vltimã, tanquam completam. vnde vulgus Philosophus composuit hos versus.

Vna est res vilis, licet est vbicunque reperta,
Quatuor incerta natura nube referta,
Solue, gela, ac itera, quod putruit fit aqua vera,
A sale dulcifera fluit in igne quasi cera:
Quæstio fit ardua sed multùm philosophalis,
Cur res tam vilis sit verissima regalis.

D.C.

D.C P R V T E Q P R. Sed tu fili nō quæras maledicere de ipsa, quæ magistri sui præcepto posuit te in esse. Nam ipsa te creauit pro tua saluatione, si scias ipsam obseruare et secretare ac celare opera sua, & recreando & spatiando ipsam in magnas nobilitates reducere. Ideo quidam ausi non fuerunt loqui, quia licentiam non habebant à magistro naturæ, nisi metaphoricè in aliqua pictura verborum ænigmaticorum, sicut per sua verba confitentur consequentia.

Lempniadem lapidem purga, contunde, simulque
Beßatum puris inde coquatur aquis.
Calcis inextinctæ puluis tenuißimus illi
Mixtus, vt in maßam transeat & lapidem.
Saturnina facit Iouialia, Iupiter ex hinc
Luna fit, inde Venus solis habet radios.
Et Mars in Lunam transit per eam mediante
Mercurio, per quem tanta micat nouitas.
Sic & Mercurius mediator vbique deorum
Alteritate sua quando fit hic vel ea.

Nec

Nec miretur homo sub tali ænigmate dici
Vilia, ne fiant ista latere volo.

Fili dictæ naturæ facies indurationē per fixationis regimen, & si intelligas illud quod tibi de natura diximus, tu intelliges quomodo Iesus Christus nos per naturam saluauit per triangulum infinitum, sicut per illam quæ multùm ad celandum facit. Eramus omnes damnati. Nam cùm appareat, quòd sit statera iustitiæ infinitæ, hoc apparet in tāto, quòd trina vnitas in nullo præiudicari voluit triangulo naturæ finitæ, quæ nos damnauerat, nisi humilitas, patientia, bonitas, magnitudo, æternitas, potestas, sapientia, amor, virtus, veritas, gloria, perfectio, iustitia, largitas, misericordia & dominatio fuissent præsidentes iu deitate integra: in potentia cuius hoc præsens commendamus testamentum. Et si hoc intelligis radicaliter, intelliges per naturam partem trianguli: vna-

que

quæ forma est de virtutibus trinitatis & vnitatis animalis intellectualis, & sensualis; qui creaturæ interiectus est, et artificialis naturalis: & intellectiua, quæ operationi datæ sunt, & per consequens omnes aliæ, quæ in rota sunt contentæ de T. Et si bene per realitatem dictam rotam intelligas bene, & propriè de primo sentimento: hanc intelliges scientiam & artem, sicut nos facimus: vnde te rogare volumus tota humilitate, quòd hac scientia nolis malè vti, sed ad finẽ magis naturæ debitum. Et scias quòd illud vult, quia potestatem habet saluare te, secundum quod vsus fueris, & si malè te regis, superiorẽ virtutẽ peruertere vis cum peccato, iam victus. et sic tu es perditus, si vitium regat te. Et virtus nobis reuelat de rota A, quæ mouetur per rotam & virtutem de T, contra B rubea pars de X. Quæro, quare virtutes in deitate faciunt

triangularitatem, vel diuinale triangulum, & non in alijs? Respondeo: hoc est, quòd omnium virtutum aliarum materiarum omnium est mater. Et supremæ virtutes essentiales influunt, & influxæ sunt dictis materialibus triangulis, & per illas natura constituit eos in quadrangulis, qui nominati sunt media figurarum naturæ principalia, scilicet inter triangulos et sphæricos. Et debes ideo vel potes intelligere, si res naturæ potes formare per artem sine virtutibus diuinis altis & supremis, cùm natura tibi ostendat, quòd absque illis nihil formare potes. Quare, si quæras esse fortior natura, opus est tibi, quòd scias fuere petiam caputij, sicut Virgilius, quando bonum nomen suum perdidit. Natura non potest reformare rem vnam in prima forma, nisi alia via moueatur adiutorio artis, sicut propriè vidimus per

hanc ſcientiam, quando corpus corruptum in corpus ſimile, ſicut erat, nō vertitur, imo in puluerem ſiccum, & in elixir humidum, quòd omnia alia conuertit in ſuum proprium ſimile. Et hoc totum natura perficere non poteſt, niſi ab arte & ſcientia ſuccurſum accipiat, quæ cuſtodit ſuas ſpecies à corruptione indiuidualium, de quo poſtea reformantur in forma omnium corporum, quando facit de metallo puluerem, & de puluere facit elixir, à quo omnes infirmi ſubitò recipiunt multùm notabilē ſanitatem potentia magna illius, quod vocatur Elixir. Ideo fili non intelligas, quòd ſint in forma metalli terminatum, ſicut prius. Nec etiam per hoc dicere volumus: nam valet multò plus, cùm pro vno grano 100000 habeamus, & plus quàm tibi dicimus à duplata virtute. Et adhuc corpus quod transformauit & mutauit, & virtutibus ornauit ſit

plumbum aut ſtannum, ferrum vel cuprum, album vel rubeum, aut argentum viuum, vel quodcunque aliud metallum transmutat in aurum finum & verum, prout cementũ, cõtra quod reſiſtit, oſtendit, & melius quàm naturale propter eius virtutes, & maius habet poſſe contra leproſitatem, et omnẽ aliam infirmitatem, quàm naturale. Idcirco dicimus omnibus, quòd caueant ſe ab auro, facto arte alchymiæ ſine natura: nam melius eſſet comedere ignem ardentẽ cum oculis baſiliſci, quàm loco medicinæ per ſcientiã ignoratè venenum applicare: quia aurum ſophiſticatum eſt totũ impuritate plenum, ex igne contra naturam, cum quo ſophiſta operatur, & illud ſpoliare neſciuit, neque mundare: Præparatoria enim eligere neſciuit, neq; ſolum intelligere verbũ, quomodo natura ſe habeat in ſuis ablutionibus. Tales fili feciſſe credunt totũ, quando vi-

do vident aurum ſuum in ſubſtantia & colore, propter applicationes extraneorũ puluerum, ſed fortiter diminutum eſt ab omnibus ſuis actionibus naturalibus, propter defectum & regeneratione ſuarum purgationum, quia neſciunt ei miniſtrare, neq; integrare curſum naturæ, per quem omne aurum bonum acquirit multas magnas virtutes ac proprietates: quare fili tibi dicimus, ſi velis integrare curſum naturæ, vt aurum tuum potentiam habeat ſupra omne aurum naturale, aſpice quòd in fine primi gradus lapis bene purgatus exiſtat à tota corruptione ſua, & poſtea redde ei virtutes, quas perdidit, & quas reperies in ſpiritibus quintarum eſſentiarum. Et quantò plures virtutes illorũ ſpirituum pones, tantò magis erit infuſio & multiplicatio medicinæ: & ſecundũ virtutes medicinæ, erunt virtutes metallorum reformatorum. Et quando ſpiritus

in lapide posueris, permitte ipsius continuare motum, quousque virtutes quintæ essentiæ contra ardorem & asperitatem ignis resistant. Tunc fili, quando tale videbis signum, tibi sit significatum, quòd superioris naturæ quintæ motus venit absq; corruptione quacunque, à qua venit naturæ confortationis virtus. Fili sicut natura in digestione & præparatione suæ materiæ simplicis recipit suas virtutes quintas essentiales ab influentijs specificatis cœli in sua minera, loco perfectiuæ formæ transmissas & immissas præcepto Creatoris in multùm simplicibus ac tenuißimis spiritibus, respectu quinti Numeri, & ibi quieti terminantur. Similiter post resolutionem quintorum spirituum simplicium, & de virtutibus cœlestibus repletorum, quæ ibi descenderunt per influentiam cœlorum in dictis materijs, nos in materia lapidis illas re-

influi-

influimus absq; læsione virtutum in ignis appropriata cautela secundum tolerantiam spirituum, in quibus retentæ sunt, & illic tam lapidis virtute quàm virtute sui proprij motus & subtilis mixtionis terminantur & retinentur in multiplicatione tanta, quantam volumus in virtute vel quantitate: sed cùm sint pauci, qui intelligant, aut sciant hoc facere magisterium, vt dictum est, ideo credunt & affirmant, non esse aliud magisterium quàm ipsorum ruralis alchymia: & ideo ad euitandum malum, quod sæpe fieri per ignorantiam potest, inhibemus omnibus communibus Physicis, quòd nolint vti aurum illorum in medicinis cōdimentalibus, hoc est in cibis & potibus: quia statim per res acutas ignis contra naturam humanæ naturæ contrarias, quæ intrant in illius sophisticatione, calòrem naturalem mortificaret, et dissolueret, & resolueret cor-

dis ſpiritus, in quibus dictus naturalis calor cõſeruatur, ſed in cognitione habeant aurum ſanum de minera ſua propria, vel aurum noſtri magiſterij examinatum per ſuas examinationes in tribus proprijs cementis. Fili, formam quam tibi diximus, perfectiuam, & infuſam in materia lapidis purgati loco actionis animæ formantis, quia formatio non eſt aliud niſi pura actio illius ſicut A, qui eſt principale perfectiuum, dedit ei in potentia, & propter iſtam reſultabunt virtutes, quas tibi ſuprà diximus, & ſuper hoc diffinimus formationem ſecundum philoſophiam generalẽ, dicẽdo, quòd formatio eſt illa res, ad quã ꝓpriè ſpectat formare: Vnde tibi dicimus, quòd actionem eius reperies per infuſas virtutes in ſpiritibus quintarum eſſentiarum cum decoctionibus ignium leuium, cœleſtis caloris reſpectu.

CAPVT L.

Qualiter debent corrigi errores, & res in errore posita: & de impoßibilitate erroris.

IMpoßibilitas fili regnat in hac scientia, quòd poßis spiritus quintos habere sine aliqua mutatione materiali de colore in colorem, ad quos solicitationē habeas tali modo, quòd omnes colores tibi sint grati rubedine excepta, q̄ in materia vnit post quintarum substantiarū separationes igne stimulatiuo cōtra materiā siccam. Tunc fili quintæ substantiæ, quæ in sicco remanent, cremantur & ardent, et consimiliter eorum tinctura, quia nolunt esse nisi vt aer humidus simplex, nec contra trahi possunt, nisi sint artificialiter illis additæ, & virtute ipsarum attractiua sint tibi collectæ per suarum aquarum aera, & reuificatæ, prout appa. ex puncto separationis aquarū vltimo in balneo extractarum. Nisi scias ex aquis

aerem extrahere, roga naturã, quòd sua virtute attractiua tibi velit ostendere: quia tibi ostẽdet, qualiter modicum illius, quod ꝑdidit in calcinatione sua, separabit aerẽ de medio aquæ in restauratione, quousque materia virtutis attractiuæ est ꝓpe ex toto separata. Et caue à magno vel multo igne in distillatione aerum: ideo, quôd corpus rubesceret, et virtus suffocaretur attractiua, quæ dat aera tibi, & si ipsa esset in gradu suffocationis, posset trahere magis quàm indigeres, quia non habes opus nisi de aere subtili multùm. Trahe igitur per inhumationes, quoniam ipsæ tincturas ab omni adustione custodiunt, & humiditatem perditam restituunt, reuiuificando virtutem attractiuam. Et si videres, quòd corpus esset rubificatum, & folia sua calida & calcantia, quòd multotiens in prunæ similitudinem mutantur: tunc proyce in suã aquam statim,

ſtatim, & in illa fac coqui quouſque viam nigredinis aut albedinis acceperit, & omnes extrahe aeres per inhumationes dulces in igne extraneo factas. Tres principales fili colores, ſunt tria inſtrumenta, quæ dant cognoſcere illud quod vult natura, & ſunt: nigredo, albedo, ac rubedo, ſicut tibi diximus in capitulo, Semper fili.

Sed hîc tibi dicimus intentionẽ extrahendi aeres, & corrigendi errata, & ab illis erroribus ſe cuſtodire, qualitercunque tamen ſit, caue ab omnibus albedinibus, ac de multis nigredinibus, quòd etiã non habeas niſi vnum ruborem, qui in fine debet venire primi gradus. Et ſi antè venerit, combuſtibilitatem colorum ſignificat, qui rubificari volunt propter acuitatem, quam ſentiunt à magna punctuitate ignis ſtimulatiui ſibi adminiſtrati per informationem malam, antequam

eorum motus proprius ſit integratus. Et quia de quanto rubificantur ante debitũ tempus, de tanto perdunt de ſua tinctura in ipſorum vltima & propria rubificatione, intantùm quòd eſſentia eorum rubificatiua colligata & collecta eſt in materia extranea, quæ ignem pati non poteſt: & hoc eſt, quando ei data non eſt præparatio vera. Et ſi hoc bene intelligas, ſcies, quare ſophiſtici deficiunt verum aurum facere.

CAPVT LI.

De compoſitione aceti noſtri, quod conſtringit argentum viuum ad extrà ponendum naturam.

NOuum vinum accipe fili bene ſiccum, & in ipſo reſolue D ad quartam partem dicti vini, & tantum de C. Et ſi loco dicti vini ponas de ſucco vel iure lunariæ, vna pars valebit decẽ, poſtea fac diſtillare, & per diſtillationẽ aquam

ſuſcipe,

ſuſcipe, quæ eſt ſuccus exuberationis magnæ, & proſequere ad Mercurij ſui ſublimationem, ſicut antè tibi diximus in libro Mercuriorum, et extrahe aerem clarum in forti igne, prout in principio noſtræ practicæ tibi diximus: & in illo fac diſſoluere illud quod eſt diſſolubile de lapidibus denſis metallis. Et ſi primò corpus ſubſtantiã menſtrualis fœtentis attraxerit, virtus mineralis multiplicabitur: & ideo tibi ſit reuelatum, quò viuificatiuæ virtutes infuſæ ſint in materijs cum ſpiritibus quintis. Caue fili, ne de illis rebus aliquid dicere velis. & ſcias, quare ad legendum non datur hæc ſcientia, niſi generaliter cũ alijs ſcientijs ſine nominando aliquid de illa, nec apertè, nec occultè eſt, quia motus nõ debet homini per naturam dari ad intrandum res naturales per artificium, niſi proprius naturæ motus, per quem benedictus erit ille, cui Deus do-

minus

minus noster inspirare volet dona gratiæ suæ: nã dominus est cœli, qui cor scit illius, in quibus forma & modo vellet vti, quoniã multæ res sunt, quæ per naturã fiunt, quas si multi scirent, in operibus ac vsibus prauißimis vterentur, totum confunderent mundum, nisi per superiorem refrenarentur. Quæro igitur, quare ars ista facta est: hoc est, vt figura de T per artem & naturam impleatur in A, et quod Artista & operator huius artis poßit ad loca alia ascendere. Et quòd nobilis rex Eduardus poßit cõplere sui cursus optatum permißione diuina contra paganos P N A B Y Z E A V I G Z. Et omnes istæ litteræ cum alijs suprà notatis significatæ sunt in nostra artis declaratione compendiose clamatæ & nominatæ, Vade mecum, de numero philosophorum cum omni integritate ac perfectione huius testamenti.

CAPVT

CAPVT LII.

De proiectionibus omnium medicinarum tam vniuersaliter, quàm particulariter.

PRoiectiones fili fiunt ſupra corpora fuſa ſecundum magis & minus virtutum, quas requirit lapis ſua ſubtilitate. Ideo, nam quanto lapis ſubtilior, tanto tibi opus eſt, vt magis de corpore ponas, & minus de medicina. Sed ſunt plures, qui in medicinarum dictarum proiectionibus curtis & particularibus per ignorantiam decepti ſunt, prout bene ſcimus, & probari vidimus, nec alterationem ſuæ medicinæ videre poſſunt: nam quando aliquis de illa proiectionem facit, ſcilicet de modico medicinæ ſuprà multum corporis fuſi, nihil videt nec in penetratione, nec in alteratione. Et ſic ſperat dictam medicinam nullius eſſe virtutis, non curans eam amplius proſequi: ideo, quòd ſi ſtatim illud metallum, in quo infuſa eſt

ſa eſt medicina, per cineritium tranſiret, aut per capelliam ſciret, & videret omne illud quod eſt tranſmutatum radicaliter à corpore in puro metallo cũ omnibus medicinis ſecundum plus & minus. fili ſit ille ſpiritus ſubtilis infuſus, quẽ petis qui ſua neceſsitate & virtute ſuæ proprietatis tingit & mutat omnia corpora, ſicut res curatiua & purgatiua ab omni leproſitate, & antidotarium omnis infirmitatis. Et hoc calorem naturalem nutriendo in omnibus corporibus metallorum. Iſta medicina inſenſibiliter omnia corpora penetrat, in profundiorique illius ſpiritus reſtringitur, ſicut natura & ignis naturæ, & humiditas radicalis, quæ eſt multùm fixæ retentionis, & multùm magnæ alterationis ſub indiuidualium conſeruatione metallicorum. Hanc vltrà cooperante appetitiua virtute metalli immundi & leproſi, quæ ad ſe trahit ſpiritum humidum,

dum, glorificatum, ſicut corpus ſitibundum & ſitiens potat & ſugit, & ad ſui cordis profundius trahit etiam cooperante, & adiuuante impulſiua virtute à calore naturæ mouente, quæ implet & impellit formatiuum ſpiritum in corpore, quod reformatur, quando partes tangunt ſe, cōiunguntur ac miſcentur, & in tanto partes magis fixæ virtute ſpiritus mixti in profundiori ipſarum coactè ſe retinent in vita perpetua. Et metallum ſupra corpus proiectionem tuam. Sic ſimiliter ſupra Mercurium facies. & ſi medicinæ, de quibus proiectionem facere vis, ſupra Mercurium non eſſent ſubtiliatæ ſubſtantiæ, ratione breuitatis ſuæ confectionis ingreſſionem ante ipſius fugam nō haberet, niſi Mercurium congeles alterius Mercurij virtute ſeu vapore vegetabilis, vel mineralis in ſulfur tranſmutati, congelatio cuius fit, vt prædiximus

mus, in tali vase cum longo collo, in quo fit multiplicatio sulfuris: & sicut diximus in eius congelatione ad proijciendam medicinam: sed, si de superiori medicina proiectionem facere vis, non cures dictum congelare Mercurium. Nam antequam ad fugam se cõstituat elixir, cum sua subtilitate penetrabit, quia res est omnibus virtutibus adimpleta. Si tamen fili dictas particulares medicinas tantum subtiliare velis ad hoc agendũ, subtiliare poteris per solutiones & congelationes, & per additamenta fermentorum, quod similiter supra vnum milionem partium vna pars intret, & illas omnes conuertet, sed ponderis certitudinem in proiectione & subtiliatione dictaruu medicinarum in adiutorio eius, quod tibi diximus, indagationi tui magisterij dimittimus, cùm ad plenum tractatum sit in Codicillo nostro, in paruarum medicinarum

proiectione. Fili, tuum reperies metallum modicum alteratum ad vtilitatem extrinsecam, quousque per cinericium transierit, quia stannũ videtur stannũ, vt antè, & est modicum frangibile, induratum sine luciditate, vel claritate manifesta, quousque per cinericium bene purgatum sit: & similiter de plumbo, & sic de Venere, nisi quia versum est in colorem Iouis. Sed quando per cinericium transierit, videre tu poteris illud, quod de eo transmutatum est in argentum depuratum. Et istæ diuersitates veniunt à minoritate virtutum lapidis secundum magis & minus præparationum suarum & subtiliationum, quia calor mutatiui spiritus, quem non habuit in tantis virtutibus, in eorum grossis substantijs defuit, quod per suam proprietatem bene segregare possit, nec disgregare res heterogeneas metallorum, quando per suum spiri-

tum transformaretur, nisi sit per adiutorium cinericij, & hoc ratione substantiæ grossæ medicinalis, in qua nimium collecta est transmutatiua virtus, quæ actionem integram sui spiritus impedit adimplere, qui diuisus in eo quod non est de essentia naturæ, & coniungit omne illud, quod est vicinum & propinquum naturæ argenti viui, quod postea mutatum reperitur in argentum melius quàm de minera. Et ideo in hoc casu spiritui succurrimus per diuisionem illius quod est extraneum suæ naturæ puræ. Sed non intelligas, quòd in eorum cinericijs debes plumbum ponere, quia medicina totum faciet adiutorio ignis cinericij. Quando tales medicinæ fili supra corpora proiectæ sunt, ipsa corpora postea non possunt pati ignem ignitionis, sed statim funduntur absque ignitione determinata. Et hoc, quia natura eorum patitur con-

trarietatem materiæ indigestæ, quæ faciunt ea fundere ante tempus, quousque per cinericium fuerit consumpta, & materia indigesta fuerit deuastata, quæ est loco phlegmaticæ substantiæ vaporabilis. Adiuua ergo virtutem tuæ medicinæ per cinericium, & in illa aurum & argentum reperies, secundum quod medicinæ erunt ad album vel ad rubeum. Quando fili vis dissoluere per liquefactionem, te mouere oportet H B per V, & per X, quousque dissoluantur. Et si velis per dissolutionem congelare, oportet te mouere C D H per Y X V, & successiuê, quousque possint obiectum fusibilium attingere in litteris de I nigris Indis incolis & citrinis, quò propinquiores sunt naturæ de K. Et pro tanto finem facimus nostri testamenti, per quod completum est tertia potentia: vnde duæ generatiuæ, scilicet prudentia & charitas suum accipient

complementum rectum in terra laboris: Nisi nos intelligas, reitera legendo quamlibet lectionem ipsam in diuersis lectionibus diuidendo, vel in diuersis capitulis. Et reitera quodlibet capitulum. Et in capitulo diiuide. Et quodlibet capitulum erit tibi vna lectio, & memoria recordabili, & intellectu intelligibili per voluntatē armatam, vnam lectionem cum alia misce, quia intellectus vnius intellectum tibi aperiet alterius. Et vna res extensa & intellecta tibi faciet aliā intelligere cum frequentationis adhærentia. Et sic planta per calcinationem gubernata non te suo fructu priuabit.

FINIS MERCVRIORVM LIBRI.

HOC EST ALPHABETVM LIBRI HVIVS PRACTICI.

A Deus
B arg. viuum
C ſalpetræ
D aſoqueũ vitriolũ
E menſtruale
F argentũ purum
G Mercurius philoſophorum
H aurum
I compoſitũ lunæ
K compoſitũ ſolis
L terra compoſiti lunæ
M aqua cõp. lunæ
N aer comp. lunæ
O terra compoſiti rubei
P aqua compoſiti rubei
Q aer comp. rubei
R ignis cõp. rubei
S lapis, vel medicina alba
T medicina corporis
V calor furni ſecreti
X ignis cinerum
Y calor balnei
Z ſeparatio liquoris.

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI Apertorium.

De veri lapidis compositione.

Apientes asserunt, quòd tantùm sit vnus lapis compositus solùm ex quatuor elementis, nullius extranei indigens, nisi sit eius naturæ. Primò omnium purgatur de tota eius superfluitate & phlegmatica materia corruptibili, quæ ipsius mors est (ex quo patet, quòd mors corporis, quæ in ipsius putrefactione vel copia sit, ipsius etiã purificatione tollatur) & quæ mortificat ipsum spiritũ, qui habet potestatẽ viuificandi suam terrã: Purgetur ergo, & separetur ab eo phlegma corruptibile per subtile

ſubtile ingeniũ, quod tibi dicam. Nam ſi nō benepurgetur, nunquā terra eius bene purgatur, albificatur, neq; fiet matrimonium inter corpus et ſpiritum: & ſic tunc ille ſpiritus nominatus eſt ſpiritus lapidis, qui habet viuificare corpus ſuũ mortuum, à quo cōpoſitio per ſuam præparationem exiuit. Et ideo, quando corpus reuerſum eſt de morte ad vitam, tunc ipſum eſt clarum, purum, album, & reſplendens (nota, vt Mercurius) cum magna ſubtilitate, & veſtitum pulcherrimis indumentis. Scias, quòd quando iſte igneus ſpiritus intrabit ſuum corpus, & ipſum reſurgere faciet, tunc Philoſophi nominant ipſum lapidem benedictum, & lapidem magni precij & honoris poſt ſuam reſurrectionem: & illud intelligitur de igneo & nobiliſsimo ſpiritu prædicti lapidis, qui ſic illuminatus eſt in natura quatuor elementorum. Non tamen intelligitur ſic ſe habere,

bere, quòd ſit terra ſolùm, vel aqua ſolùm, nec aqua, nec ignis: ſed tantummodò eſt vna ſola natura, quæ continet in ſe de natura & proprietate quatuor elementorum ſimul, aliàs non poſſet ligari cum ſua terra: & per conſequens terra non poſſet albificari per eundē ſpiritum, ſi ipſa de natura non haberet. Ideo omni tempore cōſiderandum, quòd natura, & proprietas, quæ eſt in iſto ſpiritu, nō ſit combuſta in præparatione eius per potentiam ignis: quoniam tunc ſpiritus nullo tempore haberet à ſe poteſtatem albificandi, aut ſe coniungendi cum terra: quia mediū & anima, quæ participat intra mortē & vitam, ſepararet ſe ab ipſo ſpiritu per potentiam ignis in tali forma, quòd ſpiritus maneret mortuus ſine anima: & ſic anima elongaretur ab eo fugiendo in regionem ſuæ ſphæræ. Et tale ſecretum non eſt dicendum apud ignaros & inſcios. Non igno-

ignoras tu, quòd illi, qui credunt facere aquam vitæ, ipsi certè faciunt aquã mortis, combustionis causa. Ideo supplico tibi, vt custodias ignem in præparatione ista, & non destruatur nimio calore: nam cùm anima recedit, tunc spiritus nõ haberet posse viuificare suũ corpus, quum nõ dare poßit, quod nõ habet in se. Et nota, quòd præparatio ipsius spiritus fit sub tali forma. ℞. de meliori succo Lunariæ (intellige Mercurium) quem inuenire potes: scilicet de fortißimo libr. 1. aut 2. & pone in vas cũ alembico, iuncturis bene clausis & lutatis, pone ad furnellũ, & fac subtus ignẽ de vno lichnio, & subtili lento igne prædicti spiritus distillentur: & tamdiu distilletur, donec amplius incipiat venas facere: tũc ꝑ illud separare poteris spissum aereæ animæ: et ideo quando phlegma incipit venire aut venare, tũc signũ est quòd spiritus distillatus est, q̃ tenet in se omnes

perfe-

perfectiones vitæ. Et tunc recipe illũ spiritum distillatum, & custodi ipsum optimè in vitreo bene obstructo cum cera alba: pòst appone aliud receptaculum sub alembico, & recipe secundã aquam, quia adhuc retinet de sublimato spiritu, licet nõ ita forti vt primò: de ista secunda aqua distilla tamdiu quousq; nihil amplius veniat nisi phlegma, & quæ non habet se aliter, nisi sicut aqua corrupta communiter gustando modicum per os tuum, si adhuc habet aliquam virtutem, tunc adhuc magis poteris distillare: si autem est sicut alia aqua pura in gustu, tunc depone receptaculum cum ista secunda aqua, et pòst pone aliud purum ad recipiendum totum phlegma, tamdiú distillando, vt nihil plus distilletur: & tunc totum phlegma effundatur, quoniam ipsum est quod mortem infert nostro lapidi precioso: & hoc vulgus non cognoscit, sed nos cognoscimus.

Iam

Iam ibi habes terram, quæ mansit in fundo vasis in toto nigra ad modum picis fusæ: illa enim terræ calcinatio non potest fieri igni forti, sicut Sophistæ credunt, sed ipsa fit per proprium spiritum suum, qui custodit eam à crematione, quia suus spiritus animam suam à suo corpore trahit, & repellit phlegma suum superfluum, & terram mortificat, & postea perpetualiter eam viuificat. Et ergo nunc calcina terram prædictam sub ista forma: ℞. secundam aquam distillatam, et funde eam super terram nigram in vase suo, & misce bene, quousq; sit dissoluta, quia terra statim soluitur. Et caue, ne à fecum fumositate (spiritus) recedat, quia ibi est sulfur, quod habet posse congelare nostrã aquam in laminam crystallinam, vel formam albissimi pulueris, sicut est nix pulcherrima. Moue ergo bene prædictas feces, & scias, quòd iam dictæ feces fumosæ intan-

tùm

tùm manibus moueri debent in ſuo vaſe, donec bene ſint diſſolutæ in ſuo ſpiritu. Pôſt deſuper pone alembicum, & luta bene, & diſtilla ſuum ſpiritum per ignem cum vno ligmine (lichnio) ſubtili forma, vt prædixi, donec videbis, quòd nullæ veræ, quas ſpiritus faciunt, iterum corrumpuntur in capite alembici: & tunc iterum recipe receptaculum alembici cum ſpiritibus, & pone ad partem, et appone aliud receptaculum, & diſtilla, vlterius videndo, an adhuc ibi ſint plures ſpiritus: ſin autem, tunc aqua quæ diſtillatur, habet ſaporem ſicut aqua communis fontalis calida, tunc eam effunde iterum, quia talis aqua phlegmatica, quæ diſtillatur, adducit etiam mortẽ noſtri lapidis. Et poſt totam diſtillationẽ, tunc accipe vas cũ tota materia, quã tunc inuenies magis duram quàm prius: & hæc eſt ratio, quia tunc ille ſpiritus attraxit ſibi animam aeream de ſuo

ſuo corpore, eò quòd ipſe eſt locus, in quo anima cõtinetur: illam operationẽ reitera totiens, donec tu videbis materiam tuam calcinatam in fundo, in puluere nigro: vel etiam tamdiu, vſquequo videbis nullum amplius præſtare phlegma et saporẽ, ſicut prima (N ſemel pro ſemper accipe, & intellige, quòd vbicunque vel quotieſcunque ponit diſtillationem in prædicta forma, ſcilicet per diuerſarũ aquarũ aut partium receptionem, & per indigentiã diuerſorũ vaſorum: hæc & ſimilia, et omnia ſibi adiuncta ſemper ſint tibi ſuſpecta, tanquã verè mẽdoſa et à veritatis tramite deuia, & ad deceptionẽ & illuſionẽ incautorum poſita, quia vno vaſe et vniformi ſublimatione philoſophica hoc opus philoſophicũ perficitur.) Sequitur in textu. Et nõ ignores, quòd in diſtillatiõe miſceas illos duos ſpiritus ſimul ſuper terram ſuam tamdiu vſquequo terra & ſpiritus habebunt illa

ſigna

signa supradicta, nempe terra sit calcinata, & spiritus nullum faciat phlegma.

Scias fili carissime, quòd in isto capitulo primo magnum secretum continetur, quantum ibi est extractio animæ à corpore, per quam spiritus eius viuificatur, sicut corpus in absentia eius mortificatur. Ergo subtrahe humorem mortificantem calorem naturalem: ipse enim calor est causa generationis nostri sulfuris. Sic Philisophi testantur, quòd nostrum sulfur non poterit generare sine calore: nos enim trahimus tunc istum calorem de morte ad vitam, quia prius in sulfure nigro mortuus fuit: nunc autem est viuus & indutus magnis virtutibus & potentijs. Et scias, quòd iste calor nunc debet posse penetrare omnes partes sui spiritus mediante causa suæ acuitatis, & etiam habet coagulare ratione suæ siccitatis: quia scriptum est, quòd omne siccum liben-

libenter ebibit ſuum humorem, & conuertit ipſum ſulfur, quod poſtea poteſtatem habet coagulandi totum argentum viuum.

Inſpice fili charitatis: Quòd ſi iſta conuerſio ſeu tranſmutatio inſpciatur, tunc ibi nulla eſt contrarietas ſenſus in generatione, quia omnis generatio habet fieri per diuerſitatem ſuæ corruptionis & generationis, quæ ſunt ſimul contraria: Et corruptio, quæ eſt potens in materia, illa ducit eam poſſe deuenire in nouam generationem vitæ æternæ. Et propter hoc eſt neceſſarium, quòd corruptio ſit facta per elementorum ſeparationē: poſt præparationem earum creatur ſuum ſulfur: et de illo poteris poſtea conficere medicinam lapidis ſecreti, in quam fluxit talis virtus ſulfuris, quæ habet viuificare et ligare duo contraria, ſcilicet corpus & ſpiritum; ſubtiliando & miſcendo cor-

pus cum ſpiritu, et cōgelando & retinendo corpus in ſpiritu, & ſpiritum in corpore, fixatione permanente. Et hoc teſtatur Philoſophus, quum dicit: Nos non poſſumus facere tranſitum de mollitie Mercurij ad duritiem metalli ſine diſpoſitione media, quæ participat de vna ſicut de altera, et immediatè illa participatione habet poteſtatem colligare ſimul, & facere vnionē. Quare, ſi tu es indagator veritatis, intellige quòd tria facta ſunt vnum. Et hoc teſtatur Philoſophus in libro de Trinitate, vbi inquit, Lapis noſter precioſus cōpoſitus eſt ex tribus, ſcilicet ſpiritu, corpore, & anima: & ſimul ſcias etiā quòd ſpiritus eſt medium, quandoq; inter corpus & animam, quia ſpiritus attrahit animā à corpore mortificando corpus, & poſtea reddit ſibi animam et reſuſcitat ipſum. De iſta reſurrectione loquitur Hermes ad omnes inquiſitores

artis,

artis, & veritatis: O fili recipe animam lapidis, & ſemina eam in terrā foliatam noſtram albam, quæ eſt volatilis: ſi enim vis quòd perdat ſua magna elementa, & ſcias, quòd anima retinet eam ita quòd nō poterit fugere, quādo ipſa aſcendit in cœlum, & deſcendit in terram, & tamen virtutem corporis ſpiritus recipit ſub tali forma, ſcilicet quòd nihil eſt quod poſsit contra eam, nec mors etiam poterit eam iteratò mortificare, quòd ſcriptum ſit, quòd ſi qua vna vitæ reſuſcitatur: nunquā aliàs morietur. Ideo fili poteſt intelligi quòd vita æterna nō poteſt eſſe in aliquo corpore, niſi prius fuerit mortuū: quia mors eſt cauſa glorificatiōis ipſius corporis in vita æterna, ſicut corruptio eſt cauſa nouellæ generationis diuinæ ſubſtātiæ.

Mortifica ergo corpus prius per corruptionem, antequam aliud aliquid facias, & poſt parum, iterum parū trahe ipſum

ad vitam, donec perueniat ad tale mediũ corporalitatis et ſpiritualitatis, quod nos nominamus mediũ participans naturam duorum extremorum, ſcilicet inter animam & corpus: & ſecundum iſtam rationẽ dicimus ſpiritum eſſe vitam animæ, quando ipſa continet in ſe animam, et etiam ipſum ſpiritum nominamus corpus ratione ſuæ corporalitatis palpabilis & viſibilis, à quo cõponitur, & etiã in loco locatur, & illa eſt ratio, quare hic ſpiritus retinet in ſe de natura corporis. Et præter illas duas proprietates iã dictas, ſcias hoc tertiũ inter corpus & animam, quod nos nominamus mediũ, quod habet poſſe viuere & ligare ea adinuicem ſine ſeparatione, & poſtea ille ſpiritus continet in ſe animam, per quam mortuum corpus reuiuificatur. Ergo hæc eſt cauſa motiua, quòd coniunctio inter corpus & ſpiritum per naturalem amorem, & per diſpo-

dispositionem amicabilem facta est. Ipsa enim amabilis dispositio & coniunctio amoris, est illa, per quam cōiunctio spiritus & corporis se facit esse natura corporis indiuidualis, in qua est spissitudo corporis, et potentia cum istis omnibus figuris, quæ intrant primò in substantiam de subtili spiritu. Etiã eius spissitudo elongata est in substantia cum subtili spiritu per talem subtilem modum, ita quòd non est oculus corporalis, quo aliquid aliud videri possit, quàm solutio spirituũ, quæ est in forma aquæ, et sic ipsa anima et spissitudo corporis ibi inuisibiliter simul requiescunt. Et tunc etiã apparet, quomodo anima ligata est virtute et qualitate corporis, & etiam anima est de natura & spissitudine corporis eiusdem: Ergo quando corpus est mortuum ex siti, tunc illud desiderat humectare suam sitim, & bibere pro restauratione suæ naturæ humi-

dæ, quam excellenter & potenter perdidit in sua calcinatione: & sic tunc per restaurationem viuificatiuam trahit ad se naturam quam amisit, & intrat in naturam suam, & etiam trahit ipsum multiplicatum de propria sua substantia, & exuberatum per naturam sui corporis, quæ effusa est per totam substantiam spiritus. Et sic illa extractio, quæ facta est per supradictam naturæ amicabilitatē, & est coniunctionis causa inter corpus & spiritum: & de illa coniunctione Philosophus ad Filiũ veritatis sic dicit, Quia si coniunctio non fuerit facta intra corpus & spiritum, nunquam fit ibi conceptio: & si non fuerit conceptio, nunquam potest fieri imprægnatio: & vbi non est imprægnatio, ibi nunquam potest fieri nati generatio. Et sic isto modo potest videri potestas istius coniunctionis. Et propter hoc manifestat

Philosophus, quòd generatio nostri lapidis assimilatur humanæ generationi ex ista ratione, quia quando infans nascitur, tunc nutriendus tamdiu est, donec bene fortis, & patiens est contra ignem seu ignis substantiam: & nō æstimes, quòd tunc compleueris, vbi modo primo incipere debes, quia adhuc non vidisti secretum quod retentum est filijs veritatis demonstrandi. Et illud modò hîc incipit in secunda parte de nutrimento lapidis, quando hîc magnæ transmutationes illius lapidis secundum posse manifestantur. De tanto magis transmutationes videbis, & multorum mirabilium secreta, & potestas naturæ manifestabitur tibi visibiliter coram oculis tuis. Et illud secretum nulli hominum carnali reuelare expedit, quia maledictus eris per tanti secreti manifestationem, quia nemini reuelare licet, nisi

ſoli Deo. Ipſe enim cui vult & quibus intereſt reuelari, illis reuelabit, & non alijs: quia eſt donũ Dei, & nullius mortalis hominis. Et cui Dominus Deus fecerit tantam gratiam, illi hoc ſecretum naturæ reuelabit, & ſecundum ſuum placitum, quod in ipſius virtute ac poteſtate locauit.

Terræ viuificatio.

SCias fili, quòd neceſſarium eſt in illa viuificatione, vt terra recuperet illud quod perdidit, & quòd ſuus ſpiritus humidus reportetur in corpus ſuum ſiccum per naturalem tranſmutationem. Illa autem non poteſt fieri per potentias ſeu per ingenium naturale: ſed ingenium naturæ eſt locus noſtri ſulfuris, ſcilicet in complexione & vtilitate. Et ex his habetur cauſa neceſſaria, ſcilicet quòd granum ſpermaticale, quod eſt humidum & calidum hoc tranſmutare habet: ideo Philoſophi

phi conſiderarunt dicendo, quòd totum illud facit vna natura, quoniam ipſa de diſpoſitione in diſpoſitionẽ conuerſa eſt, & conuertit, & in tali diſpoſitione ipſa natura tranſmutat: & ſic etiam granum tale modo tranſmutat: & hoc intelligendum de calido & humido ſpiritu (N. hîc aduerte, quòd ſpiritus Philoſophorum differt à ſpiritu vulgi in calido) quia Mercurius vulgi eſt frigidus et humidus: Philoſophorum autem ſpiritus eſt iam calidus, & humidus.) Sequitur: O fili veritatis, per iſtam tranſmutationem Philoſophi notant, quòd terra lapidis debet priuari de tota ſua humiditate tamdiu, quouſque conuerſa fuerit in qualitatem ſiccam. Et poſt hoc concludunt, quòd humiditas conuerſa fuit in ſiccum locum ſuum: hoc intelligendum eſt, id eſt in propriam ſuam terram, quia illa eſt proprius locus generationis noſtri ſulfuris.

Et hoc tunc apparebit manifestè, quòd illa terra illud ante ſuam præparationem & calcinationem non facit, & tamen ipſa poſt calcinationem hoc facere habet propter calorem ipſius naturalem, qui fuit confortatus per ſubtractionem humiditatis quæ habuit eum mortificare, et totaliter ſubmergere. Et tunc terram iſtam præpara et bene calcina per rationem philoſophicam, antequam ad eam ſementum ſeminaueris, quod nos multum diligimus. Et ergo pòſt ℞. terram & cum ea quartam partem ponderis ſui de ſpiritu, & pòſt pone ad vas tuum, quod nos appellamus retentorium, & loca ad furnum continuando ignem lentum tamdiu donec ſpiritus omnino coaguletur in terram. Scias fili, quòd corpus quod eſt mortuum, illud induit ſe albis veſtimentis, ſicut ſi Deus voluerit, tu videbis, quando illa prædicta experimentabis.

Iſtas

Iſtas apparationes, fili, reiterabis tamdiu donec videas terram totaliter albam ad modum niuis: et ſic tunc terra eſt ingroſſata & imprægnata cum æterna claritate, quæ habet infantem parere: ille enim partus finem imponit ſcilicet quãdo ſpiritus cõgelatur in ſulfur, quod opertũ erat de terra, et deſiderabat in ea ſplendidam claritatẽ ad finẽ illius, quòd ipſa eſſet pura et ſine corruptione, et quòd eſſet ſupra impurã et corruptibilẽ. Et ſecundũ iſtum modũ quando terra fuerit bene alba, tũc fili extrahe eã ex ſuo vaſe, & tere eã vt fiat puluis minutiſſimus, et hoc fac ſupra laminã vitreã. Pòſt iterũ imponitur vaſi, lutãdo eius iũcturas bene, et ponitur vlterius ſupra furnellũ, et accendatur ignis cõtinuando per triginta horas, et inuenies in angulis et parietibus vaſis infantẽ natũ, reſuſcitatũ, ꝑ modũ pulueris albiſſimi, pulcherrimi, et tam clari, & in tali claritate

tate sicut corpus lunæ. Custodi ergo illum valde honoratum, quia ipsa est terra nostra foliata, & de spiritu corporum sublimandorum cõuerso in terram foliatam: & in eandem semina animam, quæ est tinctura totius claritatis: ipsa enim est verum medium sulfuris & arsenici, & nostri lapidis, qui habet facere pacem inter inimicos mortales, quos maximè desiderat. Et ex quo ille lapis erit corpus aureum, spirituale & incorruptibile: tunc propter illam rationem ipse tenet virtutem vtranque, & de vna sicut de alia, illo non obstante, quòd ille sit in tantũ perfectus sicut sua corporalitas, non tamen sic est in operatione, quia non potest tamdiu donec sit nutritus, sic quòd habebit operandi potentiam secundum posse suum, & hîc inuenietis fortitudinem sui nutrimenti. Et illius propositi fuerunt antiqui, quos ego vidi in societate Regis Ruperti,

qui de illo lapide proiectionem fecerunt statim post suam creationem: et quum viderent quòd nō esset nutritus in fortitudine sua, & etiam quum non inuenerunt de perfectione ipsius, post hoc ingeniati fuerunt rationem & possibilitatem suæ operationis, & inceperunt operrari de illo pulchro opere, quod est ipsius medicinæ comparatio, & nutrimentum lapidis: & illa est secunda & vltima pars ipsius magisterij totius. Propter hoc, fili, potes intelligere secretum operis Philosophorum diuisum in duas partes: in prima docet informare sulfur, in secunda docet conuertere sulfur & medicinā fixam & fluentem, sicut docet Morienus in libro suo, dicendo: Quòd totum magisterium nostrum necessariò fieri debet in duabus creationibus, et illæ mutuæ causæ creationis sunt sibi proximæ in natura, quia quando prima creatio completa est, tunc incipit secunda

cunda pro opere medicinæ: & quando secunda est completa, tunc totum magisterium est completũ. Et fili veritatis intellige, quòd nos in prima operatione nostræ artis purgamus & præparamus materiã pro sui sulfuris creatione. Qua præparata, modò in secunda operatione componimus & creamus medicinam, quæ habebit tantam virtutem et posse, vt patebit. Et ideo primò debes creare suum sulfur, quia sine eo non potest facere aliquis Elixir completum. Et quando creasti sulfur, tunc incipit opus Philosophicum. Et non habeas tædium in ipso nutriendo, et ne festines, quia scriptum est, Qui patientiam in opere non habet, & non inspicit in nostris libris naturæ mutationem, ille propter festinantiam corrumpit opus: ideo patientiam te habere oportebit, & nutrire ipsum tamdiu, donec de illo lapide facere poteris proiectionem: & tunc videbis naturæ

turæ mirabilitatem. Et illud secretū cum perfectione sua est demonstratū filijs veritatis. Et hæc est secunda pars de creatione lapidis & præparatione materiæ illius, de qua nostra medicina creari debet. Et fili doctrinæ, si illa materia sulfuris non fuerit bene præparata, tunc ex illa nullam tibi medicinā creare poteris: quia scriptum est de ordine naturæ, quòd materia non præparata non potest facere aut creare causam præparationis. Præpara ergo primò tuam materiam, & separa subtile à spisso, et nobile de vili. Et quādo res præparatæ fuerint, tunc exibit causa præparatiōis, sicut de lumine exit splēdor.

Secunda pars de opere Philosophorum, de confectione Medicinæ.

NVnc per secundam partem colorabit se lapis, fixatur & fermētatur: fermentum autem lapidis ad album, est argentum: et ad rubeum est aurum, sicut Philo-

Philosophi demonstrant, quia sine fermento non venit Sol, neq; Luna, nec aliquid aliud quod sit suæ naturæ. Coniunge ergo fermentum cum sulfure suo, & generare poterit suum simile, quia fermentum trahit sulfur ad suum colorem, & etiam ad suam naturam, & ad pondus, nec nõ ad saporẽ & sonũ suum, quia quodlibet simile generat suum simile, quia fermentum vt Sol tingit, mutat suum sulfur in medicinam permanentẽ & penetrantem: ideo dicit Philosophus, Qui nouerit sulfur & argentum viuum tingere cum Sole et Luna, ille peruenit ad maximum arcanum: Et propter hoc oportet quòd Sol & Luna sint tinctura et fermentum ipsius spiritus & aquæ permanentis arg. viui, & per illam aquam aliæ naturæ debent fixari, & nutriri cum naturali calore tamdiu, vsquequo habebũt suam fixationem & fusionem perfectam.

Post

Post hoc fit regimen coniunctionis lapidis cum suo fermento, scilicet vsque donec ad completum suum opus peruentum sit. Et hoc non fit vna vice simul, quia hoc de intentione naturæ non est, sed bene per copulationem, scilicet parum post parum, & etiam per coagulationem fit vera medicina vniformis. Et propter hoc illa copulatio causatur à subtilibus partibus transmutatis & alteratis in formam et essentiam spiritualem, quia scriptũ est, quòd corpus crassum cum simplici, et simplex cum crasso, propter eorum cõtrarietatem se coniungere nõ possunt, nisi crassum cõuertatur in subtilitatem suam, per suum simplicem spiritum, et tunc sint commiscibilia simul. Et hoc notificant Philosophi declarando cuidam veritatis filio, et dicunt, quòd perfecta mistura est, commiscibilium alteratorũ corporum per indiuisibilia sibi iunctorum vnio, quia illa

hîc requiruntur per patentem rationem, quia mistio siue vnio non potest fieri sine alteratione, quæ est subtiliatio corporis, & reductio in formam spiritualem. Et de illa parte dicunt Philosophi, quòd iam medicina completa est ab vna manerie in aliam maneriem crystallinam: & tunc apparebit quòd illa lamina composita est de subtilibus partibus naturalibus per naturale ingenium vniformiter coniuncta sine diuisione illarum partium per modicum, & iterum modicum, quia talis causa non potest fieri sine subtiliatione et homogeneitate naturæ: & propter hoc conuenit vt veniat illa materia ita subtilis, quòd omnes partes in natura æquales sint mistæ cum aqua: & hoc videre poteris per tuum intellectum quum factum sit vnum corpus transparens, & in vnum continuatum per coniunctionem & connexionē multarum partiũ sine diuisione,

discon-

discontinuatione & terminatione in vnã spissitudinẽ et figuram transparentẽ per omnes partes suas. Iam fili, tu modo habes non modicum secretum. Scias nunc, coniunctionem inter sulfur & fermentum in forma homogenea (N. hic nota, quod spiritus Philosophorum solutus dicitur fermentum, quia de Sole venit & sol est: qui spiritus conuertit sulfur suum in homogeneitatem suam iteratò, & hæc est fermentatio vera, quæ alias multiplicatio dicitur:) sequitur: Illumina primò corpus antequam imponas animam: quia alias nunquam posset suscipere aut in se retinere spiritum.

Iterum de lapide minerali.

RECipe nunc dimidiam vnciã Lunæ finatæ, & dissolue in aqua Mercuriali: ipsa enim dissoluitur in aquam viridem: & pòst separa aquam per ratioonem Philosophorum: & scias quòd prima for-

ma argenti est aqua: & tunc recipe terram de illa Luna, & pone ad partem: & postea recipe aquã, & diuide in duas partes: in vnamq́; partem proijce vnam partem lapidis (arte argenti) puluerizati, & obstrue bene ampullam, & pone ad Solem, & dissolue in aquam claram: et illa est aqua fermentabilis, in qua fermentatur noster lapis, & trahitur ad materiam metallorum. Illam aquam diuide in duas partes, & vnam partem pone in vitrum ad congelandum super ignem: pòst recipe vnam partem argenti, et amalgama ipsum in duplo cũ argento viuo: deinde recipe de lapide congelato quartam partem, & misce simul cum prædicta amalgama, & contere eam simul tamdiu vsquequo facta sint vnum corpus: pòst imbibe iterum aliam partem tuæ materiæ de aqua fermentabili paulatim, sicut prædixi in Creatione lapidis: pòst mitte

mate-

materiam tuam in vnum vas ad nutriendum continuando lentum ignem. Hic debet intelligi, quòd vapor lapidis coniunctus cum vapore lapidis argenti viui perfectè congelat in veram medicinā albam finitam resplendentem. Et quanto plus istam operationem rèiteraueris, tāto magis multiplicabis in patientia & virtute tuam medicinam: videlicet sic si vna pars medicinæ prima vice conuerteret centū, secunda vice mille, tertia decem millia, et sic in infinitum: propter hoc nō negligas istam operationem multiplicationis: Quia quæ medicina plus disponitur digestione illa, plus perfectè agit in operatione.

Fixatio & compositio tincturæ.

NVnc dicam fixationem aeris, quæ portat in se tincturam: Accipe terram Lunæ quam prius posuisti ad partem et modicum aquæ, et pone totum ad di-

ſtillandum, & ſepara aquam diſtillando igne vnius puncti tamdiu, donec amplius nil exibit per illum ignem: pòſt pone aliud receptaculum ad naſum alembici, & recipies aerem, qui eſt rubei coloris, aut glauci per maiorem ignis expreßionem æqualiter continuando, & totum quod poteſt diſtillari recipiendo. Quum autem non plus diſtillatur, tunc pone aquam ad partem bene obſtruendo: poſtea tere terram quæ remanſit in fundo vaſis, & iterum bene contere eam ſuper laminam vitream, & etiam modicum de lapide præſcripto cum ea, & imbibe has res cum aqua, quæ diſtillata eſt à terra tamdiu donec ſit vt paſta: poſtea pone ad diſtillãdum per alembicum, & fac ignẽ de duobus punctis, quia magis ſtrenue diſtillatur quàm prius: et quò tardius humor ſeparatur à ſuo corpore, tanto magis nobilior, precioſior, melior et potentior erit: et reitera

tera vlterius istam distillationem, donec extraxeris animam à suo corpore, sic vt amplius nil poßit distillari: et eandem distillationem pone in aere, quæ rubei aut glauci coloris est. Deinde semel rectifica distillationem per se ipsam solam: et sic habes aerem per quem tu tinges et fixabis tuum lapidem in illa manerie aut specie. Recipe argentum viuum quod modo congelatum est per vaporem lapidis & corporis, et contere ipsum super laminam vitream, vel lapide marmoreo in puluerem subtilem, & imbibe cum aere prædicto modicum & modicum, vsquequo fiat per modũ pastæ. Illam materiam nutrias igne lento, & continuo cum vno ligmine, & tamdiu quoad aer congeletur cũ lapide, sicut fecisti cũ aqua in lamina crystallina, reiterando illam operationẽ vsquequo bibat medietatẽ sui põderis. Post hoc recipe de ista lamina crystallina

modicum, & pone ſuper laminam cupri rubeam, & liqueſcat ad modũ ceræ ſine fumo: & tunc illa medicina creata eſt & fixa. Et reitera decoctionem tuam vſque-quo habebit tale ſignum. Et de eadẽ medicina recipe, & proijce ſuper centũ partes Iouis albi, vel alterius cuiuſcunq; metalli, & conuertetur in argentum, quod melius erit minerali. Et quando vna pars medicinæ proiecta fuerit per modũ prædictæ proiectionis ſuper centũ partes argenti viui, tunc congelatur in verum argentum etiã melius minerali in omnibus proprietatibus. Et quando medicina fuit ſemel multiplicata, tunc fac ſic ex ea proiectionem. R. vnam partem ipſius medicinæ, & proijce ſuper centum partes Mercurij calidi, & iterum cõuertetur in medicinam: & vlterius faciendo proiectionem medicinæ ſuper alium Mercurium calidum, tunc vna pars iſtius medicinæ conuer-

conuertit centum partes in verum argentum.

Si vis per alium modum facere tuum Elixir, & plus facilius, non miscendo lapidem tuum cum aqua argẽti aliàs: Tunc recipe amalgama factum ex argento & Mercurio, & misce illud amalgama cum tuo lapide in quarta parte sui ponderis, et totum illud contere bene super laminam vitream, donec fiat vnum corpus: imbibe totam medicinam cum aqua Lunæ modicum, & iterum modicum, sicut prædixi de creatione lapidis: pòst pone tuam medicinam in vas tuum nutritorium, & fac totum illud eodem modo, sicut scriptũ est.

Adhuc fili per alium modum poteris facere aut componere tuum Elixir: Et custodi, quòd habeas perfectam temperantiam coniunctionis & proprietatis, & scias, quòd recipies vnam partẽ, & semissem de aqua argẽti, & dissolue in vnã

partem de præſcripto lapide, & totum erit in diſpoſitione aquæ claræ. Et poſt proyce duas partes aeris in iſtam aquam, & eandem pone ad cõgelandum, confortando virtutẽ lapidis, quia ille habet totum congelare & fixare: & ſextam partem aquæ, aut quartam ſeparabis cum igne per viam decoctionis de toto compoſito, quia magis eſt de aqua, per quam ſulfur ſe poſuit in diſtillatione, & conuertit ſe in naturam aquæ contra potentiam ſulfuris: & ſic per eam apparebit, ſicut illa materia demonſtrat, quòd in omni tempore fortiorem vincit minus forte, eò quòd nõ ſuccurritur: Et propter hoc enim opportunũ eſt, quòd aqua ſeparabit ſulfur per ſuæ naturæ curſum, et cõuertit ipſum per diſſolutionẽ in ſuã naturã, propter ſimilitudinẽ materiei. Etiã conueniens eſt, quòd ſulfur habeat poſſe ſeparare aquã, & eam conuertere à proprietate ſuæ na-

turæ

turæ per congelationem, & conuersio fit cum naturali ratione: nos enim demonstrauimus et per experientiam certificamus, confortando virtutē lapidis, & damus ei tale subsidium, quod habeat posse cōuertere aquam, quæ ipsum prius cōuertebat in suum simile: propterea oportebit te scire illud secretum, scilicet non solùm quæ sit causa, sed etiam modum, per quem modū poterit operari aut confortari virtus alicuius. Et talis confortatio non potest fieri in re vna sine debilitatione alterius, sicut manifestè apparet in dissolutione sulfuris. Et fili, omnis dissolutio est debilitatio sui ipsius: & ex hoc surgit illud, quòd lapis noster per solutionem debilitatur, quoniā virtus aquæ ad hoc se confortat, vt habeat succursum confortare virtutes aquæ: per quas confortationes possunt separari virtutes nostri lapidis debilitati, & conuertere se in suam quali-
tatem

tatem & naturam: & ex tali conuersione facta per debilitatem vnius, & confortationem alterius est corruptio nostri lapidis, & sicut videtur, subuersum est in profunda fouea aquæ, sicut per eandem naturam appositam, & per competentem rationem natura sagax nobis demonstrat, quòd virtus lapidis debilitata posset confortari per debilitatam virtutem aquæ: confortatur tamē sub tali specie, quæ habet potestatem conuertendi aquam in suam naturam. Et sciendum est, quòd illud quod est de natura humida, reduci debet in naturā siccam, & pariter frigida in naturam calidam. Et propterea relucet doctrina Philosophorum, quæ dicit, quòd conuersio lapidis in argentum viuum non est alia causa, nisi coniunctio vnius veræ naturæ in aliam. Fili doctrinæ, nonne percipis quia naturæ sunt multiplices? & tamen nisi vna sola na-

la natura diuiſa in quatuor partes, & quælibet pars in ſuum elementum, quia nullum elementum poteſt eſſe ſine diuiſione ſuæ naturæ, eò quòd nullum elementum ipſas partes habet integraliter, & per hoc vnum elementum ſolum non poteſt corrumpi, neque generari in ſeipſo, quia non eſt ſpiritus natura. Et ergo Philoſophi dicunt, quòd noſtrū magiſterium nō poteſt perfici ſine natura quatuor elementorum ſimul, & eadem natura, quæ eſt cauſa homogeneitatis, ſeparat ſe de toto heterogeneo, quando poteſt mutari in omnes elementales qualitates: & illud boni artis conſideratores nolunt quòd elementa ſint de ſimplicibus qualitatibus, et per hoc habent poſſe cōuertere et mutare naturam de qualitate in qualitatem, aliquando in ſiccum, aliquando in humidum, & ſic de cæteris, ſecundum quod diuiſio naturæ eſt confortata per con-

iunctio-

iunctionem suorum elementorum, vel etiã debilitata. Et fili, hoc intellige, quòd lapis noster non fit aliter nisi de vna sola pura natura, quam quilibet sapiens scire poterit per duos modos: primò per sapientiam speculatiuam, id est per moderamen intellectus, & per experiẽtiam cum perfecta illuminatione.

Et hos modos specialiter testificantur Philosophi, quando dicunt, quòd nostra medicina est vna sola natura, & illa est vna subtilis substantia, in quam qualitates elementorum intrant. Ideo illæ qualitates elementorum de illa magis ad se trahunt, in quo plus abundat: & sic qualitates sunt sicut materia elementorum, in quas ipsa ponunt suas formas, & in eis sunt retentæ, sicut eius natura demõstrat in omni generatione. Et fili, in subtili substantia condensant se qualitates elementorum, & propter hoc capiuntur: & per

hoc

hoc elementa ſunt quæ dant tam multas virtutes in illam ſubſtantiam, per quas ipſa poterit penetrare, tingere & facere operationem mirabilem, quam populus communis & ignarus æſtimat pro maximo miraculo: ſic, quòd putant tale factum eſſe per incantationem magicæ artis, quum ipſorum memoria & intellectus non valet comprehendere noſtrum magiſterium, quod per naturam & de natura, & etiam ex natura factum eſt. Fili doctrinæ, ſi iſta natura non fuiſſet de ſubtili ſubſtantia eſſentiali elemētorum, tunc illa impura eſſentialitas elementorum non potuiſſet eſſe, & dominari in ſubſtantia: & etiam ſi quodlibet elementum ſeorſum ſecundum ſuam ſubſtantiam eſſet minerale, tunc illa ſubſtantia non poſſet etiā penetrare, nec ingreſſum habere, neque colorare. Ergo propter iſtam proprietatem fili nō conuenit quòd

quòd ignis perdominetur in prædicta substantia elementorum secundum suam mineram: cuius causam quæras in testamento nostro.

FINIS APERTORII.

INTENTIO SVMMARIA, QVAE ALITER DICITVR *REPERTORIVM*, VALDE vtilis ad intelligentiam Teſtamenti, Codicilli, & aliorum librorum Raymundi Lulli.

Qua nostra philosophica tribus naturis componitur B, E, & H. & aqua mineræ consimilis, in qua lapis noster dissoluitur, & in ipsa terminatur, dealbatur, & rubificatur: non enim operi coniungitur, nisi essentialiter humefaciendo partes lapidis re-

dis resoluti, tanquam phlegma præseruãs totum opus à combustione, industria artificis mediante: Veruntamen noueritis totam eius substantiam, scilicet phlegma in decoctione à toto composito separari. Est enim phlegma nostrum substantia media, & aqua Mercurij prima in qua principium lapidis est, scilicet dissolutio eius, nec intrat cum eo, quanuis viscera eius implentur naturæ sensu ablato, nisi tanquam phlegmatica humectans partes rerum, & non generans vel augens. Vnde radicales humores sunt essentialis lapidis partes sibi ipsis rebus imbibitæ, à quibus constant partes rerum duntaxat: per istud vtique augetur & nutritur quodcunque augetur & nutritur, per exuberationem illius humoris radicalis nutritur & augetur lapis noster, de quo loquitur in suo Codicillo in cap. de Virtutibus & doctrina, quibus corrigitur error

&c. & de illius exuberatione loquitur in sua practica. Est autem istud verè natura germinata, quæ quanto magis in suo vase per ignẽ exigentẽ suo phlegmate decoquitur, tãto eius magis insita virtus cũ singulis partibus amplius decoratur & aptior redditur, vt ex ipsa fructus multiplex generetur. Hoc enim dicitur natura, mediũ et lapis, & Mercurius, arsenicum & spiritns subtilis, duabus participans extremitatibus, & sulfur album et rubeũ, stringens Mercuriũ, & cõuertens ipsum in argentũ melius quàm de minera. Phlegma enim, in quo decoquitur sulfur nostrũ qnod dicitur aurũ, istud est, vt recipiatur spiritualiter aer humidus in Mercurij substãtia, donec ipsiusmedia pars in aquã cõdensetur actione caloris corporis mediante: namque corpus metallicum velut virtus agens operatur tanquam masculus. Et istud ideo, quoniam de proprieta-

prietate sui est, quòd calor ipsius in humido includitur aereo, qui quum intrat poros Mercurij frigidi, patitur & alteratur paulatim & paulatim: vt illud quod digeritur per calidum naturale, id resoluatur in aquam per minima, quoniam de proprietate cuiuslibet elementi est habere in se contrarietatem, & agere in suum contrarium: partes verò, quæ in aquam resoluuntur, sunt in forma argenti viui amalgamati cum corpore, qui resolui nequeunt, nisi magis et magis subtilientur. Et ideo, si argenti viui volueris frigiditatē dissoluere, magis ipsam coagulas. Calor corporis quidē digerit et resoluit Mercuriū quantū deportatur in aquā cū suis partibus Mercurialibus dissolutis: & sic phlegma nostrū ex tribus constat substantijs essentialibus, quæ quidē essentiæ elementorū sic ligantur adinuicem, quòd plurimum vniuscuiusque cum plurimo al-

terius est adiunctum qualitatibus ipsorum: vnde Alexander Peripateticus dicit, quòd commistio elementorum facit mirabilia: eò quòd elemēta quosdam effectus melius operantur in misto quàm in simplici. Et illud ideo, quoniam in tali misto remanent propriæ essentiæ elementorū, quæ sunt propriæ virtutes operatiuæ vt patet per aquam nostram Philosophicam, quæ dicitur Metallina, eò quòd ex solo genere metallico generatur. In hac enim aqua saluatur dispositio media, quæ est inter mollitiem & duritiem, mediante qua fit transitus à mollitie argenti viui ad duritiem metalli perfectissimam. Vnde nunquam fit transitus de extremo ad extremum, seu de contrario ad contrarium nisi per dispositionem determinatam, quæ participat de duobus contrarijs. Nec est ista dispositio essentialis, arg. vi. in sua natura, nec sulfur in sui substantia

stantia

ſtantia ſeu natura, ſed ſolùm pars illorũ: ex quorum alteratione partium eſſentialium ad terream ſubſtantiã mediã vnanimiter peruenerunt: ideoq́ue fixationem quandam ſuſcipit tanquam ſpiritus fixionis pronus ad requiem, qui cùm fixatur, ſeparatur phlegma eius per deſiccationem à toto compoſito generato. Ad ſuſcipiendum ergo phlegma, condenſa aerem per calidum et ſiccum, & ſiccum rectifica per calidum et humidũ (inhumando) & habebis aerem in vaporem: quoniã aer ſpiritualiter intercipitur in auri materia, & aliorum miſtorum. Aqua verò noſtra compoſita poſt eius ſeparationẽ alembici eſt in colore clara ſicut aqua cõmunis, & in principio ſuæ ſeparationis per filtrũ, eſt in colore pallido, habens albedinem ſicut albedo paleãrũ tritici: cuius cauſa eſt digeſtio (ſeu concoctio) conuertens corpus ad citrinitatẽ. Et antequam

separetur per filtrum, est nigra: cuius causa est corruptio terrestreitatis corporis tenebrosi, lucidiores partes corporis detegens in forma corrupta, quamuis ita non sit. Et post eius decoctionē cōpletam quæ fit per rarefactionem, est candida in occulto: qui quidem candor nil aliud est quàm spiritus à corpore resolutus, deportatus in phlegmate suo. Phlegma verò variatur in colore, quotiescunq; enim suū continens variatur, & toties phlegma, quoniam phlegma non variatur, nisi propter formā spiritus. Nam spiritus in aliqua decoctione variatur in colore, et certè etiam tenetur in pondere, & augmentatur in virtute & potentia. Quum verò terra imbibitur cū aqua post separationē per filtrum, albescit materia nigra super Porfidum: sed statim cū materia conuertitur, albedo occultatur in materia: et ita facit, donec virtus aquæ vincit virtutem terræ.

terræ. Attamen antequã ad eius terminũ verũ in colore terra peruenerit, multi, vel quasi infiniti colores apparebunt, de quibus incertissimè sciret aliquis dare intelligentiã. Facit enim terra in decoctione sua cũ aqua sua multas glandulositates siue gibbositates ad modum ampullarũ, in quibus apparẽt omnes colores mundi ita resplendentes, quòd raro crederet quis, nisi qui videt & expertus est. Substantia verò huius aquæ est spiritus corporis lucidans atq; illuminãs, qui in radice naturæ metallo erat vnitus et coagulatus, nõ igne, sed virtute mirabili: sed dum coagulatus est, inuenitur participãs duabus extremitatibus, & est partim fixus, et partim volatilis: et ideo dicitur mediũ, in quo est virtus fixatiua, sed dũ figitur, sequitur propriã naturã metalli, eò quòd materia est natura metalli. Hoc enim vocatur sulfur, et est liquor dulcis, ad modũ

ſpiritus in puluerē ſublimatus: nunquam enim poteſt creari liquabilitas in materia aliqua, niſi mediante iſto ſpiritu liquoroſo. Iſte enim ſpiritus generatur ex humore ſeminali duorum contrariorū quoad caliditatem & frigiditatem, et vnius generis, quoad ſuam naturam, quorum vnus eſt Sol, & aliud argentum viuum in vno gradu, in alio verò gradu eſt Luna & argentū viuum. Veruntamen hoc argentum vi. in certo gradu, quando cum Sole coniungitur, cùm non ſit argentū vi. in natura ſua, quia alias fortiores vires acquiſiuit caliditatis. Argentum verò vi. tanquam materia patiens iungitur Soli: Sol verò tanquam agens. Non autem Sol iungitur arg. viuo, nec maſculus cum fœmella, nec è conuerſo: quoniā realiter natura media viui arg. dominatur in auri materia, et corrumpit ipſum, ac ſi ageret in ea ſicut maſculus. Non autē ſolùm corrumpit

rumpit ipſum, ſed vlterius ingreditur hu-
miditatẽ fixam & calidã Solis, & cũ ſuo
iungitur ſpiritu, & hoc mediante illo, in
quo deportatur vtriuſq; genus. Vnde Sol
nõ iungitur cũ arg. vi. nec arg. vi. cũ Sole,
niſi per ſubſtantiam mediã. Nec vnũ dili-
geret aliud, niſi per talẽ diſpoſitionẽ na-
turæ affinẽ, quorũ ſubſtantia vna, ſcilicet
argentũ vi. ſupereminet ſubſtantiam So-
lis in quadrupla ſui parte, & Luna in du-
pla ſui parte, eò quòd frigidior Sole: quia
magis vigent virtutes actiuæ in Sole
quàm in Luna in principio confectio-
nis lapidis. Veruntamen quantitas ma-
teriæ Solis non excedit precium in ve-
ritate vnius aurei. Plus autem excedit
in valore materia Lunaris, eò quòd ter-
reſtrioris naturæ & fragilioris virtutis
eſt: Et ideo cum auri virtute conforta-
tur, & ſine ipſo debilitatur. Nam Luna
quamuis frigida ſit apud omnes in ſecun-

do, tamē eſt in tertio gradu: ſed nō habet tantam virtutē quòd poſsit agere in materiam paſsiuam arg. vi. niſi ſuccurratur per materiā magis actiuam: et ideo terra ſulfuris præparatur cum arſenico noſtro, ſicut arſenicum cum ſulfure noſtro. (arſenicū noſtrū, terra Lunæ: ſulfur, terra auri) Sulfuris autem compoſitio eſt, quòd ſi decoquatur oleo ſuo (id eſt aere) cum modico fermenti infra octo dies reuertitur totum in puluerem rubicundiſsimum tingens argentum in aurum.

Vbi ſeruetur materia quæſita.

PRæparatio autem aquarum, & an debeat poni in opere, & quid de ipſis fieri debeat, iam enarratum eſt in libris Philoſophorum. Et iam dixi, quòd materia quæſita reſeruatur in humido balneo Mariæ, phlegmatico conſeruatiuo & putrefactiuo cum ſua ſpiſsitudine in furno ſecreto Philoſophorum.

Qualiter

Qualiter fiat diſtillatio.

DIſtillatio autem fit per venas vitri abſq; ſeparatione materialium: imo coniunctione in furno noſtro ſecreto eſt noſtra ſublimatio. Etiam de mediorum naturis eſt ſatis declaratum.

Quomodo corpora nutriantur.

COrpora autem non nutriuntur, ſed ſolum germen eorum in ſeipſis cum igne variæ decoctionis, circa quam eſt hîc aſpicienda practica. Nam & corpora non ſunt niſi germinis eorum pabula: quoniam hoc certũ eſt, quòd corpora mutantur, & alterantur, & reducuntur ad naturam germinis ſpiritualis: ipſum enim germen augmentatur congelando, & nutrit ſeipſum dilatando ſicut puer cum lacte virginis: ita quòd corpora tanquam fercula eius reſoluuntur, & in ipſum connertuntur: ſic, quòd diſſolutio corporum fit, cùm ſpiritus conge-

congelatur & nutritur. Et cõgelatio spiritus fit, cùm corpora dissoluuntur, & in aliã naturã reducuntur. Et ita cõgelatio vnius nõ fit absq; dissolutiõe alterius, nec è cõuerso. Et generatio formæ aduenientis non potest fieri absq; corruptione præcedentis. Forma quidem corporũ propter formam spiritus aduenientem, & tota substantia corporis cedit in alimentum, & formam substantialem spiritus: sic, quòd omnis solutio est mortifera (corpori) sicut omnis congelatio viuificatiua, & causa vitæ propinquissima.

De forma vasis, & qualis sit.

FOrma vasis quidẽ artificialis, in quo dictum opus perficitur, talis est qualis est forma vasis naturalis cum suis longis venis, in quibus fit separatio puri ab impuro: nec est alterius formæ, et est vnicum vas cum duabus cannis. Nam ad hoc præcipuè debemus naturam imitari.

Quanao

Quando fiat fermentatio.

FErmentatio autem fit post originem infantis (id est post sublimationem sulfuris) vt sibi administretur optimum ferculum existens cum tota sui substantia, vt corpus debile magis ac magis sustentetur & reducatur ad naturam fortiorem. Nam fermentatio nil aliud est, quàm cibus spiritualis couertibilis in essentiam infantis: & vt totum efficiatur opus vnius naturæ, veruntamen in tali cibo præcedit ipsius præparatio. Nam hæc fermentatio cibalis, debet esse de sua propria natura, & sibi aßimilanti, quoniam nisi aßimilaretur ei, nunquam in eorũ naturam incorporaretur, vel conuerteretur in naturam sulfuris.

Quare fermentum præparatur.

PRæparatur quidem & subtiliatur vt puræ sit nutrimentalis conuersionis, & tunc talis est natura nostri lapidis,

lapidis, quòd est conseruatiuus & confortatiuus: quanto enim magis præparaueris fermentum, tanto magis habilius erit ad conuertendum & dirigendum.

Quot modis fiat præparatio fermenti.

FIt autem præparatio fermenti multis modis: vno modo per dissolutionem in aquam lapidis, & per reductionem: alio modo per calcinationem & lauationem cum arg. viuo, & eleuationem eius substantiæ mediæ: & deinde per dissolutionem in aquam lapidis & aquarum coniunctionem, & per istum modum est facilius conuersiuus: Alio modo per incerationem calcis, & dissolutionem eius: Alio etiam modo per vacuitatem suæ naturæ terrestris duræ & compactæ: Lapis enim noster est sicut corpus simplex, quod recipit cuiuscunque rei formam quæ sibi adiungatur.

Quomo-

Quomodo fiat coniunctio Solis & Lunæ.

CVm verò lapis ad album perficitur, fit coniunctio Solis & Lunæ, donec Sol traxerit Lunæ substantiam ad eius naturæ colorem: hoc verò fit cum igne lapidis: deinde continuetur, quousque patiatur cum rebus sui generis.

Quomodo medicina habeat ingressum.

MEdicinæ autem tam albæ quàm rubeæ cadere possunt et impressionem habere in omni quod sibi per minima iungitur.

Ad dandum ingressionem medicinæ.

SI autem volueris facere proiectionem super corpus, pone de eius spiritu in Elixir, & per tale artificium in illud habebit ingressum medicina: Et in hoc latet Practica apud plures.

FINIS REPERTORII.

RAYMVN-

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI ARS INTELLECTIVA super lapidem Philosophorum.

Vnt plures nimis errantes per vniuersum mundum deuiantes ab opere naturæ ex defectu ingenij, quia non philosophauerunt, nec intellexerunt causas, per quas procedunt effectus, quos natura demonstrat omni bono intellectui: propterea nimis fuerunt excæcati in hoc, quod semper vident corporaliter: quare nimis sunt decepti, quando nituntur cæcaliter velle assimilari naturæ, & suas secretas operationes conuecti mundanis operibus mechaniter. Dicemus tunc sicut illi, qui propriè cognouerunt naturam, sine qua opus

nostrum,

nostrnm, scilicet sublimatio nunquam finietur, quia color est causa totius operis, qui bene percipit. Et est fons naturæ, qui imprimitur in re. Pauci sunt qui ibi aliquid videant, & ibi est tritor, marmor, & mortarium, vbi natura mouet suam salsam nigram sicut carbo: & separat hoc, quod non est de essentia sui compositi, & ligat suas similitudinarias partes vniformiter, quam rem nunquã facit ignis cõmunis, qui sublimat Mercurium vulgariter, nec talis præparatio est de suo esse, imo est ei omnino cõtraria, sicut apparebit per hoc quod dicemus magistraliter per figuras extractas de nostro intellectu, mediante spiritu agragrapho, sine cuius virtute nõ possumus vnquã videre nec intelligere sensum naturæ, tãta est magna sua vis, et virtus, et suum subtile ingeniũ, quòd de tribus cõponitur inuicem adiunctis infra suum retinaculum, quod est me-

moria: aliquorum vnitas fit in imaginatiua, & attractiua operatione, quando in suo retinaculo firmiter tenetur, tunc est formatum philosophiæ instrumentũ, per virtutem totius essentialiter.

De materia medicinæ nostræ, & quæ res sit.

PRopterea oportet, quòd tu cognoscas materiam propriorem, de qua immediatè cõponitur nostra medicina cum certa proprietate: habes etiam notabiliter intelligere post rationalem et naturalem considerationem, quòd materia non est nisi natura pura fini & puri metalli extracta per artem magisterij, & per operationem naturalem in actionem manifestam de substantia subtili & pura argenti viui portata ad fixationem, & ad magnam claritatem per ingenium naturæ, & suorum propriorum modorum, & post reducti in speciem volatilem, per virtutem suæ mistionis cum subtili sub-

stantia

stantia materiæ sulfuris fixi, clari, & lucidi: quæ est propriè calor naturalis ligata & coniuncta cum suo proprio subiecto radicaliter, quod est arg. viuum.

Doctrina intellectualis super materiam & suam formam, & super suam operationem.

PRimò habes scire & fortiter fixare in tua mente instrumentaliter, quòd cùm tua intẽtio sit ad operandũ pro aliquo fine, & formare, & venire ad illum ad complendũ perfectionẽ tuæ intentionis, necesse est primitùs, quòd tu cognoscas totaliter naturã dicti finis. Et hoc in forma, materia, & operatione priusquam te intromittas aliquid facere, quia secundum intentionem finis cogniti operator naturalis habet consequi neeessariò suum desiderium. Et sic opus vix aliquid valet sine materia intellecta, tam modicum, aut nil valet totum, si formæ ignorentur. Quia materia propriè

intellecta verificat operationem æquipollentem illi, & opus verificat materiam habenti clarum intellectum, mediante forma vnius & alterius. Quia materia non poteſt compleri ſine propria forma veniente à recta menſura naturæ in ſuis gradibus ſine operatione formali habita per ingenium artificij & intellectus, reſpectu paſsionis materiæ naturæ, & ſuæ propriæ formæ. Iſtam conſiderationem debes ſeruare inſtrumẽtaliter in duobus membris. Vnum eſt materiale, & aliud operatiuum, & quodlibet de ſuo paſſu æquipollet alteri ſicut res propria alteri: quia nulla materia poteſt perfectionari ſine proprietate operationis quæ eſt ei ſicut cauſa perfectiua. Et ideo debet opus eſſe propriũ, & in tali forma appropriatum, quod non tranſgrediatur proprietatem materiæ, quæ proprietas materialis eſt cognita per proprietatem ſuæ formæ,

formæ, & per ſuum effectum. Et quum iam dictum ſit, quòd materia non eſt niſi pura natura, & natura ad conſeruandum ſuam proprietatem indigeat opere naturæ, & non vulgarium, declaratur quæ ſunt principia proprij generis quæ reſpiciunt media, & fines, & per conſequens perfectionem, quæ eſt finis cauſæ, quem quæris, dum ipſas bene intelligas, quoniam per iſtas conſequitur perfectio quæ eſt finis cauſæ. Quum ſit verum, quod ſine propria materia non poſſumus habere medicinam perfectam, nec etiam illam ponere in fine ſine propria operatione, in tali forma, quôd proprietas operationis naturalis, æquipollet proprietati materiæ naturæ ſine tranſgrediendo totã latitudinẽ ſui proprij generis. Vnde nos dicimus tibi quòd quodlibet genus habet in ſe naturalem proprietatem ſecundũ ſuam propriã ſpeciem, &

per consequens genus quodlibet illorũ habet proprias operationes æquipollẽtes eorum proprietatibus secundũ eorũ exigentiam differentẽ vnam ab altera, et cõseruationẽ specierum earũ propriarũ. Quare apparet, quòd si tu nõ intelligas materiã naturæ ipsius latitudinis, et operationem eius præcise, nunquã poteris consequi finẽ quem quæris. Audi quid dicat authoritas philosophicalis, & nota eã, si vis quòd ad eam dimittam cũ integra doctrina. Opus est ei homini rationis volenti facere nostrũ Elixir completũ, quòd primitùs habeat in intellectu suo veras et ꝓprias causas, et virtutes lapidum istius latitudinis per scientiã contrariam suæ corruptionis ignis consumptiui omnino radicaliter humidi naturæ, quod est ipsius latitudinis per instrumentũ contrariũ, quod in chorda recta magnæ latitudinis, quæ sunt magis per differentias contrarietatum, secun-

ſecundum proprias formas mineralitatis, ſicut videre potes per præſentẽ figuram.

Latitudo diuerſarum ſpecierum extra metallum, argentum viuum, nitrum, ſal, ſulfur, vapor.

Latitudo ſpeciei metallicæ, Mercurius, Saturnus, Iupiter, Venus, Mars.

Latitudo vnius ſalis omniũ metallorũ. Cum inſtrumentis per reuerſionem appoſitionis materiæ puræ ſecundæ latitudinis cũ illa, quæ eſt in prima extra argentum viuum inuenies ſcientiam proprietatum, quæ fortiter contrariantur in ſpecie & forma numeralitatis. Et adhuu inuenies per primam latitudinem cum arg. vi. quæ eſt reſpiciendo formam et ſuam corruptionem per tranſmutationem ſpeciei in ſpeciem, quæ eſt alterius latitudinis, videlicet, tantùm vadit arando calor cõburens de materia in materiam, quòd illas vadit domando, donec argentũ vi. ſit

gelatum sub proprietate speciei metallorum per illum magnum transitum, quem ille facit cum argento viuo de medio in medium. Vnde omnia corpora creantur, sicut potes sentire per propriã essentiam corporis lucentis compositi de argento viuo per calorem cœlestem, & non per terrestrem: per istum modum intelliges proprietates materiæ, de qua indiges cũ signis cognitis et demonstrationibus, quæ de sua propria latitudiue saltant. Et erit tibi manifestè declarata per clarum intellectum rectitudo virtuosa operationis materiæ, naturæ istius latitudinis, quia virtuosa rectitudo operationis procedit à perfecta cognitione. Et per hoc omnis Artista habet tam directè operari, quàm propriè cognoscit, & nõ plus: ita quòd si nihil intelligat, nihil scit facere. Et ideo dico tibi, plenã cognitionem dispositionis operis habere non potes, nisi per

per considerationem illius, respectu sui perfecti finis, quoniam sicut effectus cognoscitur per causam, sic sua causa cognoscitur per effectum suum. Et hoc sit tibi canon directiuum cognitionis naturalis, & per genus operationis naturalis, & regula propria dirigens intellectum operatoris naturalis, non solùm ad mensurandum transitus, id est temperamenti. Imo similis est regula directa ad mensurandum virtutes elementales, & similiter cœlestes, scilicet luciditates & præparationes naturæ, & proportionem mistionis substantialis in coniunctis essentijs elementatis, quæ constituunt temperamẽtum in re intemperata. Et sic hoc fuit declaratum in collectione causarum supradictarum, quod tibi primò necesse est intelligere, priusquam per sciẽtiam possis operari, quia qui non habet causam, non potest habere effectum. Patet igitur ma-

nifestè, quòd scientiam intellectualem, priusquã aliquid facias operis, te habere oportet, quia omnes Philosophi ꝑ regula generali hoc dixerũt. Modus ergo ad sciendũ istud instrumentũ, quod sciẽtia intellectualis dicitur, in forma theoricali est iste. Modus habẽdi instrumentũ intellectuale.

DIximus suprà in sensu philosophali, quòd plena cognitio dispositionis operis non potest haberi, nisi per comparationẽ ipsius ad suum perfectum finem, qui est extremitas vltima latitudinis operationis naturæ, per quam quilibet Artista debet perscrutando applicare totum suum intellectum, sicut apparere potest per istam figuram, quæ est operatiua perfectionis, & vocatur figura latitudinis, in qua includuntur extremitates et media, & perfectæ operatiões naturæ.

Per intellectum istius figuræ potest cognoscere naturalis intellector per do-

ctrinam intellectualem, quomodo diuersificatur in forma ad finem optatum conquirendũ in operatione in tantum, quod incepit ad finem operationis naturæ.

Naturæ latitudo	Finis intellectiuæ artis
Calor in materia	Latitudo, calor in materia
Principium operis ſecundi	Intellectus naturæ
Latitudo, motus materiæ	Latitudo, reſolutio mat.

Principium philoſophandi per data à natura
Latitudo, miſtio materiæ.
Finis operis ſecundum intellectum
Latitudo, perfectio in natura:

Et hoc per hoc, quòd non poſſet habere inſtrumentum originale habendi notitiam deſcendendi ad ſuam cauſam in vera intentione, quæ deſcenſio fit ab anteceſsiua graduatione refluendo de gradu in gradum vſque ad ſuum finem, quæ eſt principium materiæ & operationis, per quem effectus demonſtratur, nec alias niſi per effectum deſcendentem à cauſa. Quoniam natura nobis monſtrauit finem

finem causæ, sicut per Solem, & alia quæ ipsa creauit, quæ sunt effectus & terminationes causarum, secundum meritum suæ latitudinis, immediatè intellectus cõsiderat, & inuestigat primò causam præcedentem & immediatam illius, de qua & per quam succeßiuè cadunt sine alio medio. Et ita de medio in medium cum resolutione graduata, et cum instrumẽto præuiso, quod excitat intellectum non transeundi vltimam istam latitudinem, donec sit ad finẽ suum, quæ est principium materiæ & operis, vt suprà dictum est, & principium latitudinis respectu materiæ & operis, & finis dictæ latitudinis respectu habendi propriã notitiam doctrinæ intellectualis, ad satisfaciendum operibus naturæ. Et quando per talem inuestigationem intellectus inuenit per instrumentum demonstratiuum accommodatum corruptioni, quæ corruptio firmat

& ro-

& raborat intellectum in actualitate, per vera & infallibilia signa, quæ falli non possunt per causas desideratas, tunc veniunt effectus. Totum hoc rotatur & vertitur simul per rotam circulatam, quia sic transit medium sicut principium, & etiam principium sicut finis. Tunc scit principia per causas cognitas, de quibus postea potest homo operari, qui hoc cognoscit, & conquirere effectum suæ causæ, quæ est suæ naturæ verum priucipium & operatio naturalis, & ita declaratur modus, quomodo habemus notitiã per artem intellectiuam, per proprium instrumentum, non tantummodo de principijs, scilicet materiali operatiuo naturæ, sed de tota ista latitudine inclusiuè sine transgrediendo illam, cuius inuestigationis nobis pateret demonstratio, sicut patet per hoc, quod dictũ est suprà, quòd opus naturæ nõ transit de extremo in extremum,

nisi

nisi per media, nec per consequens opus cum intentione, nisi per successionem operationis. Et, vt sit verum immediatè, demonstratur per formam intellectualem et intellectiuam, quæ figuratur ab operatiua vniuersaliter. Per istam figuram demonstratur quomodo intellectus inuestigat spiritualiter, quod natura monstrat corporaliter, & in quo loco incipit perscrutatio ad intelligēdum essentiam operationis, vnde nos docuerunt omnes Philosophi per magnum excitamentum.

Figura intellectualis.

Principium inuestigationis	*Finis inuestigationis*
Mistio in igne	*Resolutio in aere*
Perfectio in auro.	*Vniformitas in auro*
Motus in vapore	*Calor in aqua.*

Aurum in loco instrumenti finalis, & perfectionis quod creatum est per naturam exemplariter: quum ergo aurum, quod est nobilior lapis omnium preciosorum sit finis, & perfectio operis naturæ

per

per ſuum complementum in latitudine mineralitatis, citò venit actio intelligentiæ perſcrutando per ſcientiam propinquam ſenſibilitati cauſæ immediatæ, quæ præcedens eſt iſtius perfectionis. Et ſic dat nobis intelligere ſenſus ſenſibilitatis per directum ſignum tam in materia, quàm in operatione. Et ſcito quòd in perſcrutatione incipit moueri ſpiritus rationis, qui rectum eſt inſtrumentum noſtri intellectus, citò facit videre vniformitatem, quæ propria cauſa perfectionis ſuæ, ſcilicet auri, ſicut ipſa confirmat per proprios effectus ſuarum experientiarum. Vnde exemplum contrarium viuè demonſtrat per verba, vel loquelas viceuerſaliter, quòd materia contraria vniformitati eſt cauſa quæ reſiſtit ſuæ perfectioni. Ergo materia difformis non eſt tam completa inquantum contradicit cauſæ, quæ eſt propria perfe-

ctionis:

ctionis: quoniam de suo vero contrario, quod est vniformitas, est propriè causata. Et sicut vera vnitas est causa immediata magnæ perfectionis, sic successiuè per retrogradationem vides nostrum spiritum esse veram mistionem, quæ est antecedens & causa immediata vniformitatis. Ergo tu potes bene cognoscere magistraliter, si in te est spiritus agiographus, quòd secundum naturam præcedentem generis veniet suus succedens per directã homogeneitatẽ. Et postquam mistio causatur de vnitate, sic solutio est vera causa propriæ mistionis: quæ solutio est magnum principale, perfectum & secretum coniunctiuum in omni natura de pluribus in vnitate. Et sic maioratur quando est paulatiuè subtiliata & minuta. Et quum talis solutio sit causa mistionis, sic motus subtilis æqualis solutionis. Quare si motus sit nimis fortis, æqualis subtilitas discor-

discordatur, quæ est causa notabilis resolutionis, sicut motus continuus subtilis, et bene continuatus, est causa in sua materia subtilis motus: Et ita reperit noster intellectus medium & principium operis naturæ per rationem finis philosophicaliter.

Cognitio rationis factæ per reuolutionem contrariorum inueniendo practicam respectu naturæ.

SI ergo calor, de quo causatur prima actio operis naturæ, est subtiliter temperatus & bene continuatus sine additione aut diminutione, sed secundum quod intellectum est intendendo ad aspectum naturæ: motus illius, qui est sua actio per suam vniformitatē nobilitatur. Et postquam iste motus sic erit sublimatus, nunquam videbis resolutionem exaltatam. Et si solutio est sic appropriatata, mistio inde saltabit, quæ est fortiter illuminata.

Et ſi miſtio eſt in tali forma facta, cauſabit vnitatẽ, quæ eſt natura mouens, cuius proprietas cauſat perfectionem, quæ eſt finis & concluſio operationis. Quare patet, quòd quum omnes iſtæ perfectiones deſcendant à calore temperato, quæ eſt prima operatio, reſpectu ſubtilis vniformitatis materiæ naturæ, quæ eſt ſpiritualis, cuius actio refluit & reſpicit ſuos fines, & in quantum elongatur ab actione prædicta, ſcilicet à motu ſubtili, in tantum ſuccedentia erunt diminuta à facto completo: & in quantum primi motus ſubtiles erunt meliores, in tantum meliorabuntur ſuccedentes voluntati naturæ. Si bene intelligis naturam, bene intelliges ſuas operationes, quia ei aſsimilantur per vniformitatem. Fili, natura eſt vna fortis compoſitio de materia ſubtili & vniformis, humida & viſcoſa, animata calore per ſuam claritatem, quæ eſt vir-

tus

tus cœlestis, quæ natura non indiget compositione vel multiplicatione alicuius alterius materiæ, quia ipsa continet in sua compositione totum illud quod iudiget de quatuor elementis in sua perfectione, & extra ipsam nihil continetur quod sit necessarium suo composito: quare, si aliam rem ibi imponas, tu non cognoscis naturam, nec vnquam habebis perfectionem suæ operationis. Et si eam cognoscis, tu scies omnia sua opera, quia quum nostra medicina debeat fieri de pura natura, & natura pura non sit alia res, nisi talis compositio, quam suprà diximus, necessaria res est, quòd vnitas suæ operationis æquipolleat vniformitati suæ compositionis. Et sic potes intelligere, quòd opera nostræ medicinæ, quæ ipsa facit dum fuerit excitata per calorem extrinsecum, non sunt nisi opera naturæ, quum dicta medicina sit de istamet na-

tura, quæ non est aliud nisi vera compositio purissimæ naturæ. Et hoc scimus per sensum experientiæ, quem nobis in sua sublimatione demonstrat, quia omne illud quod non est de essentia sui compositi segregat & separat, sicut pertinet per suas partes puras splendidè cœlestes se demonstrando sine macula pro faciendo congelamētum, quod est in igne permanens: Sic ostensum est, quòd non indiget aliqua alia natura, vt veniat ad finem suæ perfectionis. Et postquam intellectus comprehendit causas & opera media: & visis omnibus illis, scilicet principijs et fine, non potest esse quòd homo poßit errare, postquam habet principium bene continuandi ignem: idcirco omnes operationes superiùs declaratæ per hoc quod sequitur, ponuntur rei petitæ: Non quôd intelligas, quòd solutio facta per diuisionem & per attractionem sit per ignem com-

munem

munem causata in natura per generatio-
nem vel renouationem indiuiduorum in
similitudine suæ speciei, imò propriè cau-
satur immediatè per calorem conforta-
tum, qui in natura propinquè & intrin-
secè illuminatur claritate cœlesti excita-
ta, & non adhuc per calorem commu-
nem immediatè, sed per virtutem modus
causarum mobilium, mouentium & mo-
torum, in tantum quantum natura re-
quirit, quia motus est causa excitationis
caloris naturæ, qui calor prouenit ab igne
qui est fortior elementorum existentium
in compositione naturæ. Præterea po-
tes intelligere, quòd ignis existens in com
positione naturæ, est quarta pars na-
turæ, & alia pars quarta est aqua, alia
terra, & alia aer: tali modo, quòd debes
intelligere, quòd quodlibet illorum qua-
tuor elementorum elementatur magna
puritate. Et ita de quatuor naturis puris

est illa composita per talem proportionem, quam requirit forma & species nostri argenti viui, quod est natura composita de quatuor sine transgressu mensuræ æqualitatis, per quam resultat nobilis proprietas quam custodire debes ab omni igne combustibili. Quoniam si aliquid prædictorum elementorum, & maximè ignis dissoluatur & separetur à composito naturæ per aliquem ignem extraneum, forma corrumperetur cum suis proprietatibus. Sic etiam fiet, si ei admisceas terram naturæ extraneæ, quia sua terra est ei proportionalis æqualitati aquæ, aeris & ignis: & aer commensuratur ei æqualitati aquæ, ignis & terræ: & ignis similiter ei proportionatur æqualitati aquæ, aeris & terræ. Quare necessarium est, quòd vnum non resoluatur sine alio. Et hoc sine adiunctione rei al-
terius

terius naturæ: intellige ergo principium nostræ resolutionis factæ suæ merito compositionis, & non dislocationis scilicet elementariæ, sicut fit resolutio sophistica in aqua communi, seu vulgari: quæ resolutio ostendit separationem sicci & humidi, quæ natura elegit per comparationem, & per consequens demonstrat destructionem formæ per motum rerum elementarium motarum & mouentium, quæ sunt in supradicta compositione naturali, quia motus rerum mobilium existentium in composito, est causa excitationis caloris naturalis in rebus corruptibilibus & generalibus sine inflammatione, vel sine cõsumptione humidi radicalis. Tamen motor causarum mobilium qui est in compositione elementaria secundum plus aut minus causatur immediatè per calorem extrinsecum proportionatũ æqualitati motus om-

nium illorum elementorum, ne vnum resoluatur ſine alio ad conſeruandũ ſuam ſpeciem, quæ eſt de omnibus ſuis elementis in forma argenti viui, & talis calor eſt informatiuus toto compoſito. Sic intellige de fixo & non fixo, donec ſe inuicem amplexentur, quoniam volatiuum non portat in ipſo cauſam exterminationis, per quam poſsit diuidi in partes compoſitas, imo totaliter volat, aut totaliter manet ſine aliqua reſolutione elementaria, ſicut patet per ſuam formam, quia ſi ignis ſepararetur ab humido, forma corrumperetur, quæ eſt certa elementaria proportio: ita, quòd nullum elementorum ſuorum ſepararetur ab alijs in eorũ perfectis reſolutionibus ſub conſeruatione ſpeciei in forma argenti viui: Quare recolligendo omnes cauſas, potes cognoſcere, quòd ſecundum quod ignis communis bene fuerit informatus per ſapientem

pientem intellectorẽ ad exigentiam pro-priæ naturæ, causabitur fortiter & ple-nitudinariè suus motus, qui est excitatio & propriè directio ignis in natura exi-stentis: & secundum quod calor naturalis fuerit à dicto motu excitatus per omnia sua elementa cum omnibus suis motibus, quæ debes fixare in tuo intellectu, quia subiecta sunt hoc modo, quod gentes igno rant. Ergo quũ motus sit causa caloris in causis naturæ generat de illis & pullulat feruorem, quando calor extenditur, qui est de propria essentia materiali naturæ, sicut dictum est suprà ad causandum fer-uorẽ, quem causat per digestionẽ magnã sine hoc, quòd partes cempositi naturæ aliud mundi sentiãt, aut nõ sentiant. Quo-niam si perditionẽ haberent sentire in eo-rum mutatione, forma cõpositi corrum-peretur. Ideo inspicias ad ignem, quando eum facies ne sit nimis fortis, & non

transseas metas verorum motuum existentium in informatione ignis nostri secreti (scilicet furni secreti) quia motus nimis subitaneus nimis inimicatur naturæ, vt patet per rubedinem visam ante suum terminum, qui iam declaratus est. Iste est qui dissoluit & resoluit partes suas existentes de essentia puræ naturæ, & per vinculum amoris dulciter eas amplexatur, & alias effugat sine cremabilitate, quia non sunt de genere sui compositi. Et per istas causas potes satis percipere, notare & intelligere, quòd si ignis est nimis fortis vel acutus motus spirituum fortiter decipietur. Et si fuerit nimis fortis calor naturalis non resolutus sentiens ignem pungentem nitetur seruare partes sui cõpositi sine resolutione nunquam facienda, quoniam viles partes cum puris in proprio Mercurio obuiabit ignis naturalis fortiter defendens, & omne resolu-
tum

tum in ſpiritũ ſentiens ignẽ ſupradictum non intendit vnquã operari ad corruptionẽ generationis, imo fit cũ corruptione destructionis, per quam actus et renouatio ſpecierum manet corruptus per ſubitum actũ ignis ardentis cõburentis cauſam fixam, ſcilicet thelon, qui prius demonſtratur ſine reſolutione, eò quòd ſpiritus recedit, qui deberet diſſoluere eum, et defendere contra magnũ Draconem totũ deuorantem. Ideo cognoſcas & directè ſcias, quòd quum volatile nõ ſit de ſe fixum, nõ poteſt expectare ignẽ intrantem in materiã per extraneũ motum, nec cũ ſua cauſa fixa cõſequenter poteſt eſſe fixum, quum habeat fugere. Quæ fixatio indiget fieri de materia tenui tam ignis quàm materiæ eſſentialiter. Et ſic debes intelligere calorẽ naturæ venientẽ à motu veniente de calore cõmuni (vel contrarij) vt videre potes per præſentẽ figuram practicaliter.

Figura

Figura practicalis operis naturæ.

Initium	Calor	Resolutio
motus	Resolutio	———
———	subtilis	Indiuidualis
Mistio	Perfectio	Finis operis
Calor	Motus	Calor
subtilis	subtilis	naturalis.

Recapitulatio artis intellectualis cum diuisione suorum membrorum.

SI cupis habere & consequi perfectionem, quæ est perfectio operis & totius istius artis, oportet sapienter considerare primò naturam & formam, per quas materia portata est ad perfectionē: & quum hoc sit necessarium scire in causa petita & requisita, quæ superat totum naturæ cursum, nec eam poßis habere, nec realiter poßidere in forma aut materia sine operatione: tamē ipsam potes scire & satis bene intelligere per virtutem spiritus agiographi recurrendo fini naturæ, qui portauit suam materiam ad perfectionem auream, per certas experien-

tias

tias demonstratiuas regulatas à doctrina intellectuali acquisita per dictam virtutem. Quoniam talis doctrina facit videre causas inuisibiles per sensibilitatem, & hoc secundum quod magis aut minus est regulatum, tam per sensum rationis, quàm per instrumentum demonstratiuum cognitæ experientiæ super materiã naturæ, per talem intellectum sic acquisitum poteris habere totam sciẽtiam operationis naturæ istius latitudinis. Quare per talem scientiam poteris in posteris multum bene te custodire & dirigere, vel dirigi per instrumenta demõstratiua, quæ habebis in mente tua in omni opere artis cum paruo adiutorio. Modus recurrendi ad opus naturæ est duplex: Primus est, quòd tu habes cõsiderare compositionem auri, quòd natura creauit tam in forma & in materia, quàm in perfectione. Et hoc fiat, vt quando habebis notitiam dictæ

dictæ compositionis possis asiimilari naturæ, & ipsam sequi in quantum possibile est sine transgrediendo latitudinem, quando eris in nostro magisterio. Secundus est, quòd habeas perscrutari compositionem aliorum metallorum, & causas eorum tam in forma, quàm in materia conuenienti, & nihilominus mouenti quantum ad operationem, quæ perscrutatio completur per differentiam contrarietatis sicut demonstratur per propriam naturam eorum remotam â perfectione omni homini clarè intuenti. Iste modus datus est ad cognoscendum euitationem erroris in operibus artis, sed primus in quantum est perfectiuus, datus est ad bene intelligendum, cognoscendum, sciendum & continuandum opus philosophale respectu perfectionis naturæ, & ad supplendum & corrigendum causas erratas per casum fortu-

fortunæ. Vnde dicimus post patres nostros, quòd nisi cognoscas corpora omnium metallorum cum natura principiorum illorum tam occultè quàm manifestè, & nisi hæc scieris, nunquam scies causam, quæ est superans in superatis, nec quæ est diminuens in diminutis. Et qui per istum modum non procedit inuestigare causas naturæ, nunquam erit in suo processu verus philosophus, imo potius constringet eum vtilitas ignorantiæ per causam necessariam ignoratam per obfuscationem & tenebrositatem magnæ confusionis, nec vnquam poterit peruenire ad perfectionē transmutationis prædictorum metallorum. Forma igitur artis intellectiuæ ad habendum notitiam per veram doctrinam de supradictis, est perscrutandi per directum instrumētum naturam causarum, de quibus dicta corpora immediatè & gradualiter descen-

dunt vsque ad eorum principium, quod dicitur prima materia compositionis eorum in natura radicata: Et est primus gradus & principium istius latitudinis. Et secundum quod tu cognoscis gradus, successiuè tu debes intelligere sine transgressu naturæ eorum actiones æquipollentes caloris eorum informatiuorũ continuè, quia omnes æquipollent vna alteri tali modo, quòd natura cuiuscunque gradus requirit actionẽ propriæ proprietati suæ tolerabilitatis. Et sic quũ tu habueris notitiam supradictam per inuestigationẽ propriã artis intellectiuæ sine transgressione metarum rationis cooperantis sub istis instrumentis demonstratiuis (vel diuinis) quæ regulant sensum & totum intellectum, per quæ erunt eorũ causæ patefactæ & demonstratæ per realem cognitionem, quæ cognitio est directè nota per propriëtates graduum, quæ sunt in

scala

ſcala philoſophali, ſcilicet per doctrinam mediorum eorum, & eorum propriorum extremorum ſicut immediatè dependent ab eorum propinquis naturis, vt ſuprà dictum eſt, & ſatis demonſtratum per figuram perfectionis intellectiuam, & per figuram operatiuam perfectionis, per quas poteſt haberi cognitio intellectiua naturæ omnium corporum diminutorum à perfectione per inſtrumentum contrarium reſpectum habentem in oppoſitum dictæ figuræ intellectiuæ, quæ eſt perfectionis, vel ſuorum inſtrumentorum perfectiuorum, quæ per rationē elongantur ab eorum cauſa contraria, ſicut apparere poteſt per præſentem figuram, quæ eſt perfectiua & imperfectiua ad finem, quòd tu intendas & videas defectus eorum per contraria vincula formata cum differentijs.

Corruptio	Perfectio figura	Vniformitas perfectiuorum
Mistio	Confusio figura	Difformitas perfectiuorum.

Per hanc figuram patet, quòd difformitas est instrumentum contrarium vniformitati, & quantum plus est sibi contrarium, tantum elongatur à perfectione, & magis participat imperfectionem, quæ est corruptio & instrumentum contrarium perfectioni, quoniam omnis causa demonstrat suum effectum magis propinquum secundum proprietatem suæ naturæ & concordantiæ, vel contrarietatem per alias differentias causatas secundum plus vel minus: quare quum natura sua sit difformis, vult et requirit sua improprietas imperfecta per potestatem suæ naturæ scilicet imperfectã, quòd materia sua perueniat in causam imperfectam. Verumtamen debet intelligere hoc

esse

esse ex parte fragilitatis naturæ, & non ex parte formæ proprietariæ, sed per formam cognoscitur perfectio vel imperfectio materiæ in quantũ forma recipit determinationẽ suæ materiæ: quoniam sicut eam recipit, ita eam demonstrat, et per illa intrauit instrumentaliter sua materia in esse perfecto vel imperfecto: Quare cõcluditur, quòd si tu cognoscis naturam formæ, iam verò cognosces meritũ materiæ, si sit perfectionis vel imperfectionis: Ergo considera formam respectu materiæ, quia forma, de qua fit ꝓprietas, est summum instrumentum, & per hoc instrumentũ potes acquirere multas artes reales, quæ secretæ & occultatæ sunt in natura: & in quantũ difformitas elongatur à perfectione, & appropinquat in perfectionem, in tantum potest sentire tuus spiritus, quòd summa vniformitas appropinquat magnæ perfectioni, et elõgatur à

magna corruptione, et tanquam confusæ appropinquatur difformitati, & ab vniformitate elongatur: sic mistio appropinquatur vniformitati, & elongatur à magna difformitate per virtutem proprietatis auri causatæ à perfectione. Sed quum omnes causæ cognoscantur per radicem suæ formæ, & sine ipsa cognosci non possunt, ideo loco exempli in capitulo sequenti dicemus, quid sit forma.

De forma & eius consequentia.

TV primò debes intelligere & realiter notare leuando spiritum per sublimationem habendo intellectum, quòd quum velis habere realem perfectionem, oportet te euitare omnes casus, qui sunt contra naturam, & eligere, ac accipere omnes naturales, de quibus prima hæc est præcessiua, quæ est perfectionis & materiæ verè vnitæ, vel vnitatis quatuor elementorum, quæ dicuntur argentum

gentum viuum cum proportione formali, quæ est species realis cum forma Mercurij, per quam resultat magna proprietas, quæ perficit eum in esse naturali, & in specie communi nobili & generali, per quam conseruantur ab eorum corruptione omnia septem metalla. Quapropter si vis scire instrumēta huius nobilis speciei, ipsa sunt omnia cōplexionalia, quorum in generali est propria operatio per nobile instrumentum vi proportionis in esse naturali istius latitudinis, hoc est dicere secundū suam speciem, in qua propriè omnia cōtinentur. Quapropter si hæc species destruatur, vt patet in resolutione Sophisticorū, qui nituntur dissoluere in aquam nubium destruentem naturam, & totam suam compositionem, forma corrumpitur, & sua proprietas, & dissoluitur vera virtus in alia latitudine, & omne illud, quod in eis continetur, sicut nobis de-

monstrant instrumenta magnæ latitudinis, quæ est superiùs descripta. Vnde dicimus, quòd in sequēdo filios doctrinæ, quomodo debeat fieri dissolutio indiuiduorū, scilicet, quòd fiat sub conseruatione earum specierum, in qua & per quam conseruatur nobilis proprietas, quæ facit ligamentum & vnionem rerum miscibilium per amorem aßimilantem eorū proprietati, quæ iam alterata sunt sub cōseruatione earum propriarum formarum. Vis adhuc scire plus, quæ sit virtus formæ? Est illa, per quam materia est contenta, sicut res diuina & digna, nō quòd forma virtuosa contineatur per materiam, quia in natura non est desiderata materialis forma, quum de ea non indigeat in esse diuino vel diuinali, sed tantummodo ad esse diuidui: quapropter indiuidualitas prouenit à proprietate materiæ, quæ desiderat perfectionem, sicut

causa

causa imperfecta. Et à proprietate formæ venit dignitas diuinalis, quæ est causa perfecta, & perfectio nata dictæ materiæ in esse completo secundũ quod summus dedit naturæ istius latitudinis. Propterea tibi demonstratum est, quòd materia corrumpi habet sub sua forma prima scilicet aurea, & gubernari & regi sub sua potestate, quia sic se habet, quod dat pro restauratione suæ materiæ propriam speciem, ideo consequitur formam, quæ portat eum ad perfectionem: propterea sulfur nostrum quod fit, nõ est aliud quàm argentũ viuum, in quo est forma continens materiam totius de quo indiges. Si hoc potes intelligere per magnam realitatem, tu intelliges omnes alias causas per naturã factas sub conseruatione earum specierum in corruptione indiuiduorum: Ideo custodias spiritum, ne euolet in corruptione aut resolutione

ſuæ propriæ materiæ cum omnibus ſuis elementis, quia ille eſt qui reformat aut reſtaurat vitam euntem contra mortem omnino rem deſtruentem, niſi forma ſua eam cuſtodiat per ſuam perfectionem.

De materia & eius diuerſitate.

DIctum eſt ſuperiùs & realiter demonſtratum, quòd vniformitas in materia eſt cauſa immediata magnæ perfectionis, & diuerſitas in ſubſtantia, eſt cauſa corruptionis. Per iſta duo contraria inſtrumenta demonſtrantur opera ſulfuris & argenti viui omni filio doctrinæ ſcire volenti naturam corporum attingentem perfectioni vel imperfectioni, per quæ manifeſtè cognouimus opera ſulfuris & argenti viui media ſiue inſtrumenta claræ experientiæ, quæ vidimus per regimẽ earum fixationum, quoniam quum ſit res notabilis, quòd ſulfur non poßit fixari ſine euolatione, niſi prius calcine-

cinetur, illud calcinabimus, & inueniemus in calcinatione, quòd tota ſua humiditas radicalis exterminabitur, ita, quòd in fine per nullum artificium fundere nõ potuit, quamuis per imbibitionẽ ſuæ terræ cum ſecundo ſuo ſpiritu non fixo inflammabili habuiſſet aliquoties fundere per virtutem ſui ſpiritus motiui imbibiti in partibus ſuæ terræ cũ magna ignitione. Sed in fine, quum nõ fuiſſet fixum omni tempore in ſua operatione portabat nigredinem vel cremabilitatem per exaltationem & reſolutionem ſuæ ſubſtantiæ nõ fixæ & inflammabilis. Et hoc tibi demonſtrat natura cupri, ſi ſuas cauſas ſcis inueſtigare. Adhuc quum fixamus iſtam ſecundam ſubſtantiam, videmus humiditatem illius radicalẽ totaliter exterminari & falli in flammam in ſua calcinatione, & in ſubſtantiam terreſtrem realiter reuerti ſine aliqua fuſione, nec ſine

qualicunque ingreſſu. Et hæc experientia ſatis tibi monſtrat naturã ferri, quia cognoſcimus quòd portat ſulfur fixum, cuius proprietas eſt non poſſe fundi ratione exterminationis ſuæ humiditatis, nec ſua humiditas non fixa poteſt eum in confuſione ſeruare, quin debeat cremari vſque ad finem ſuæ exterminationis in terram turbatiuam omnino effectiuam contrarietatis, quæ eſt inſtrumentum oppoſitum, & contrarium vniformitati. Vnde nos concludimus, quòd proprietas ſulfuris eſt confuſio in ſubſtantia, quæ confuſio eſt contra veram miſtionem: & adhuc magis habet proprietatem ſulfuris difformitas in ſubſtantia, quæ eſt contra vniformitatem, & non tantum non portat corruptionem in ſe ipſo, ſed in omni alio, quæ eſt perfectionis. Quare declatum eſt, quòd tenet ambiendo & amplexando omnes operationes, quæ ſunt contra

contra naturam, & quæ sunt corruptionis. Totum contrarium istius videmus in fixatione arg. viui, quod fixauimus duobus modis sine exterminatione suæ radicalis humiditatis: Primò fixauimus eum per conseruationem suæ innatæ humiditatis cõplexionatæ in sua propria terra, in proprio igne per moram temporis, vel per cautelam bene conseruatam: deinde fixauimus eum cum festinatione ad videndum exterminationem sui humidi in terram & ad tentandum suæ fixationis virtutem per præcipitationem, quod reuertitur in terrã ponderosam mortuam sine viua luciditate, sed postea per sublimationem successiuam dictæ terræ fixæ viscosæ, & densæ in radice suæ naturæ cũ vita imbibitionis et mistionis suæ secũdæ substantiæ nõ inflammabilis, inextermi-nabilis, vidimus quòd fuit fixũ, et in verã fusionẽ conuersum, et pugnam ignis superauit

rauit in eo quiescendo sine operatione: Et hic modus passus est ignitionem, & primus est sine ignitione. Intellige secundum gradus medicinales, & non corporales, quia ignitiões medicinales sunt sine ignitionibus corparalibus, & cum ignitionibus corporalibus. Et sic declaratur, quòd argentū viuum est sufficiens dandæ perfectioni cuilibet gradui, scilicet, aut cum ignitione, vel sine ignitione. Vnde potes intelligere, quòd substantia argenti viui fixa est causa retardationis suæ fusionis. Sed substantia fixa cum volatili per vniformitatem, est causa fusionis sine ignitione. Causa perfectionis istarū fixionum sunt proprietates argenti viui, de quibus prima est viscosa in substantia subtili sine separatione: Et per hunc intellectum dimiserunt Philosophi in scriptis ad finem, quòd filij doctrinæ habuissent perscrutari dictam compositionem lapidis in forma,

ma, quia argentū viuum per nullas causas exterminationis se in partes diuidi permittit, quia aut cum tota substantia sua ab igne recedit, aut cum tota sua substantia in igne remanet stans: & hoc est notum in præcedentibus. Et ideo tibi datum est intelligere, quòd quum tu fixas vnum elementorum, tu fixas omnia alia cum tali proportione, qualem natura requirit, vt suprâ diximus: Vnde resultat forma, per quā omnes sapiētes dixerunt, quôd cum rota circulari lapis debet fieri de omnibus suis elementis. Alia proprietas est densitas in substantia subtili adhærenti humiditati radicali sine terminatione cremabilitatis, & per istam causam fixatur sine consumptione suæ humiditatis, scilicet proportionabilis ad formam, & accipit requiem in igne ratione suæ magnæ densitatis, & sui nobilis ponderis. Alia proprietas est cōpositio fortis

& vni-

& vniformis à natura, et per hoc non dimittit se in suis operibus separari, nec diuidi per partes, sicut facit sulfur, quin indigeat per suam proprietatē, aut totaliter exhalare, aut totaliter manere: quum sit substantia exceptiua totius operationis, & per consequēs totius combustionis, quam ignis non potest superare, imo superatur. Quare quum aliæ res sint combustibiles, & in fine exterminētur, et in flammam deficiant dempto arg. viuo per suas ꝓprietates, quæ sunt causæ naturales perfectionis. Quum ergo arg. viuū sit de substantia vniformi: est igitur manifestum, quòd ipse est causa magnæ perfectionis, quam vniformitatem sequimur assimilando suæ naturæ per commistionem sui sulfuris factam in loco decoctionis naturalis. Si ergo argentum viuum ratione suæ vniformitatis est causa perfectionis, sulfur per suam difformitatem est causa

corru-

corruptionis in omnibus proprietatibus, & sic in omni genere caloris sicut ostensum est per rotam finientem metallorum imperfectorum, cuius contrarietas docebit proprietatem argenti viui in sua fixatione, per quas causas docuerunt Philosophi ad finem, quòd filij doctrinæ per ignorantiam proprietatum sulfuris non caderent in errorem: Quòd quum argentum viuum, quod est caput & fundamentum, & radix operis, non poßit fixari sine vapore alicuius sulfuris in natura calentis, præceperunt, quòd illud acciperent de sua propria substantia appropriata naturæ terræ per subtractionē suæ fœcundæ humiditatis cum fixatione & calcinatione, quia substātia sulfuris nō est aliud, quàm appropriatio ipsius in materia terræ subtilis per congelationem, quoniam quum sulfur sit actiuum principium congelandi suum Mercurium, cogitare potes, quòd

indiget

indiget calore temperato, cum quo poßit digeri ſubſtantia arg. viui. Adhuc ad complendum dictã congelationem, oportet quòd habeat penetrare totam ſubſtantiam Mercurij: Vnde oportet, & eſt cauſa neceſſaria, quòd dictus calor ſit de temperata acuitate: & ideo opus eſt illam humiditatem ingroſſantem calorem ſeparari cum cautelis per induſtriam, & per ignem appropriatæ calcinationis ad euidentiam & reſpectum ſuarum cauſarum iam primitùs cognitarũ per operationem. Vnde dicunt, quòd arg. viu. conuertitur in purum ſulfur, quando congelatum eſt, & quantò plus calcinatur, tantò melius appropriatur naturæ terræ, & elongatur à proprietate arg. viui, per quam elongationem acquirit proprietatem ſulfuris.

Obſeruatio, aliàs conſeruatio, naturæ mediæ perfectiuæ & homogeneæ.

ET quia

ET quia sulfuris proprietas fixi, terrestris, cuiuscunque generis fuerit, impedit ingressum et fusionem, quamuis non sit inflammabile, tamen habet in se proprietates prædictas contra arg. viuum, acquisitas ratione perdurationis suæ primæ naturæ, quæ est de pura vnione primæ cōpositionis: quia sulfur terrestre non est de homogeneitate Mercurij. Et quamuis talis substantia sulfuris sit de compositione Mercurij, non tamen de tali proportione, quin oporteat ipsum separari à misto proportionabili tam per artem, quàm per naturam: quam separationē appellamus calcinationem philosophicam, quæ ducit nos ad veram proportionem & puram naturam: quia illud, quod est verè proportionatum, nō portat in se aliquam superfluitatem: quare cùm substantia terræ sit difformis respectu puræ proportionis naturæ intrinsecæ ratione suæ grossitatis extre-

mæ, ipsa impedit & resistit vniformitati suæ aquæ viscosæ, quæ est ex compositione proportionabili intrinseca euacuata cum natura perfectionis. Ad euitandum istum errorẽ omnibus filijs veritatis reuelauerunt Philosophi duas veras & claras doctrinas ad attingendum secretũ naturæ. Prima doctrina est, quòd quum habeant accipere, nisi substantiam mediam, quæ participat inter grossum & simplũ, quia non tenet aliquam superfluitatẽ, immò est pura natura & homogenea proportio grosso & simplici: grossum deponimus per sublimationem, quum non sit transitus de extremo ad extremũ, nisi per sua media. Ista auctoritas habet locum in multis alijs locis secundũ naturam cuiuslibet elemẽti. Causa perfectionis totius nostri magisterij, est ista substantia media, facta de duabus proprietatibus, scilicet sulfuris incombustibilis, & argenti viui inexterminabilis

nabilis per artem magisterij, cum adiutorio concordantiæ naturæ homogeneæ & proportionalis: quæ substantia per suam subtilitatem nunquam turbat ingressum, immò potius causat bonam fusionē, quum ratione subtilitatis sibi deposita sit forma & impressio causa suæ figuræ. Ista est minor pars fecum, de qua indiges in sublimatione Mercurij, qui debet superari ab argento viuo in quantitate: & ideo dicit Geber, quòd minima pars illorum sufficit cuilibet experto: nam quanto minoris quantitatis fuerint feces, tanto maioris exuberationis Mercurij necesse est esse, quia quanto minus est de corpore, & plus de arg. viuo, tanto plus nobilitatum est arg. viuum & exuberatum in potentia perfecta. Si verò econuerso, tunc econuerso. Quare adhuc non cogites, quòd ista substantia media sit corporū, vel arg. viui immediata perfectio, quamuis sit principiū

perfectũ, inquantùm participat cum natura media. Et non erit finalis perfectio, donec primitùs coniungatur cum perfectione suæ fixationis, quæ est ei operatio propria secundum exigentiam suæ propriæ naturæ: quæ fixatio fit seruando suam volatilitatem, cõfortando naturam fixam super causam volatilem, per nutrimentum dictæ substantiæ cum suo proprio argento viuo in igne, in quo similiter retinetur natura dicti Mercurij. Propterea scias, quòd quum dicta substantia non sit fixa sine ista operatione, quæ est ei pura, propria & finalis, licet propterea nõ perdat actum faciendi nobilem impreßionẽ, quia hoc scit consequi, tamẽ faciliter cum corporibus non firmatur perdurabiliter. Alia doctrina est, quòd quum argentum vi. sit tantæ perfectionis, quòd habeat superare sulfur per mẽsuram rationis in sua commistione, & illud multùm bene decoqui,

qui, donec ſit congelatum, ſed non propterea fixum, tamen fixatur congelando ſecundum proportionem, vel cum tali nutrimento, quod ſit cum igne proprio: dictum congelamentũ in ſuis cameris vel cauernis fixatur armoniacè, quia quum Mercurius cõtineat ſuum verum ſulfur in terra multùm ſubtili, quæ eſt prima cauſa ſuæ fixationis, paruum additamentum ſulfuris naturalis ſufficit ei in adiutorium ſuæ inſpiſſationis. Propterea, ſi ſubſtantia primi ſulfuris in quantitate ſuperabit ſubſtantiam argenti viui, proprietas corruptiua ſuperaret in ſuis actionibus proprietatem perfectiuam, & tunc mollities metalli iſtius medicinæ eſſet ceſsiua, & non extenſiua: & ita per rationem proprietatis ſulfuris viſa eſt proprietas argenti viui, quæ dicitur extenſiua in ſua commiſtione. Quapropter declaratum eſt, quare talis operatio non eſt naturalis, nec ſimi-

latur naturæ, quia natura in sua decoctione facit superare arg. viuum in sua mistione, quum ipsa sit causa perfectionis, sicut patet in auro, quod datum est nobis in exemplum: vnde dico vobis, quòd quum sit inter alia corpora compositum de minori quantitate sulfuris, & maiori substantia arg. viui, propterea inter alia corpora mineralia præseruatur à combustione & inflammatione, quæ est proprietas argenti viui perfecti, sicut demonstratur per aliud signum proprium, quia quando aurum ponitur in puro Mercurio, talis amplexus fit de vno in aliud, quòd per dulcem amorem nascentem ab eorum natura vnũm copulatur cum alio sine separatione, sicut vidimus per præparatorium fermentationis, quia de corpore fixo miscetur cum causa non fixa, quæ postea fixatur per virtutem fixi, dum seruata fuerit eorum virtus media, quæ debet exuberari &

con-

cōfortari per ſcire authentcium ſenſibilitatis. Quare ſcire valeas, & cum forti notitia figas in tuo animo ad videndū, quid ſit perfectio & cauſa illius, quoniam ſi corpus alteratum non recipit leuiter arg. viuum quodcunq; ſit, vel ſuam propriam ſubſtantiam, iudica illud certè eſſe multùm elongatum à magna perfectione.

Iſta figura eſt de metallis imperfectis, in quibus eſt corruptio ſulfuris & argenti viui ſecundum diuerſas menſuras, vt per actiones circuli, quæ eſt de Generatione Veneris & Martis cum ignitione, et ſtanni, & plumbi, & econuerſo.

Excellens	*Nimis fortis*	*combuſtio & perditio*
Calor	*motus*	*Reſolutio*
diminutus	*diminutus*	*cruditas ſine diuiſione*
Primaactio	*Secūda actio*	*Tertia actio*

Parū puri cū minimo impuro	*groſſum cū ſimp. creata*
Confuſio	*Difformitas*
Minimū puri cū modico imp.	*groſſum cū ſimpl. cruda*
Quarta actio	*Vltima actio.*

Postquam declaratum est, quòd argentum viuum est causa magnæ perfectionis, vt patet in auro & argento, de quibus fac medicinam, sicut tibi diximus, sed nõ vulgariter. Vnde dico tibi, quòd intelligere velis cum isto præambulo, quòd de argento viuo non fixo non potest fieri, nec etiam de fixo: immò fit de certis medijs cognitis caris in natura, vocatis et nominatis arg. viu. quæ media non sunt in toto fixa, nec omninò volatilia: & secundum mensuram eorum fixationis & volatilitatis poteris inuenire großitiem ignis appropriati per signa cõiuncta cum adiutorio simplicium: quoniam aliqua media sunt talis naturæ, quòd großities fixa patitur ignem fortiorem, quàm simplicitas, quia magis de natura fixa, ideo plus superat ignem quàm volatile, vt pertinet. Vis scire propriè, quæ res sit media, & totum effectum? Est vna substantia realis composita vaporabiliter

biliter de duobus cōtrarijs ſimpliciter diſſentibus ſpecie et non genere. Tamen non intelligas, quòd contrarietas ſit tam magna, quòd per eam corrumpatur formalis ſpecies generis: immò eſt cauſata ſub tali menſura, quòd forma conſeruatur in corruptione eorum, vel indiuiduorum ad voluntatem naturæ in certa proportione, quæ proportio oſtendi non poſſet, niſi per figuram & per operationem magiſtri. Intellige ergo menſuram cōtrarietatis, quia corruptio indiuiduorū cauſatur per eam, & in eam et fluit latitudo ſine permutatione propriarum ſpecierum, aut deturbatione, & ſine fallacia proportionis, ſicut fit in ſoſa (vel ſoda) & ſilice in vitro, quæ de vna latitudine in aliam permutatur, quando tota natura herbæ perdit ſuā figuram, & in vitrum terminatur, quod eſt de natura lapidis: ergo tu potes bene percipere, quòd talis corruptio tranſit

proprias metas generationis, per quam natura mutat ſuas proprias partes ad ſimilitudinem ſuæ ſpeciei ſine tranſgreſſu ſuæ latitudinis, ſicut videre potes de metallo ad metallum. Vnde dicimus pro certo, & clarè videre poſſumus, quòd tunc ſpecies mutatur, quando genus vnius in aliud tranſmutatur, & proportio tranſcendit ſuam menſuram per magnam deſtructionem innatæ naturæ, quia corruptio fortis, quæ deuorat ſpeciem ſui primi generis, ſimiliter conuertit materiam mortuam in aliam renouationem, quia intantùm nō poteſt corrumpere, nec mutare, quin ſub aliqua forma habeat terminare: ita quòd multo melius eſt, quòd in planta tranſmutatur in aliqua figura exiſtenti in poteſtate ſui proprij generis ſine tranſgreſſu metarum propriæ latitudinis. Quapropter cognoſcere potes, quòd quando corruptio infra terminos ſuos ſine trāſgreſſu

gressu figurarum sui proprij generis fit, tunc renouatur bene cum suis indiuiduis per speciem conseruatam cum corruptione similis generis: & hoc omni tempore aduenire per propriam corruptionem, secundum quòd mensurata est per artē Geometriæ: tamen si per eam solùm vis eam mensurare, & credas hoc modo bene facere, nullo tempore poteris consequi hoc, quod natura habet facere, quia est iuris (vel vis) naturæ & non artis ponentis suam curam similia opera facere, sed eam nō potest attingere, nisi sagax natura per vim suam ingeniosum ei adiutorium tribuerit: ideo require naturam, quando ars te deficiet, quòd tibi velit succurrere per ꝓprias mēsuras, quæ arte cognitæ sunt per proprias formas causatæ solùm per solam naturam, & nunquam per artem: & intellige media et eorū propriam naturam, quia magnū secretū & nobilissima scientia est

tia est

tia est in rebus confusis diuersæ naturæ, quæ sunt omnes vnius generis, positæ per mediocritatem in vnitate, per quam causatur fortitudo metallorum de omnibus virtutibus existentibus, vel quæ possunt existere in ista latitudine mineralitatis. Quoniam extrema sunt secundum formas confusas in proprijs medijs per naturam compositis cum adiutorio artis, quorum natura ad voluntatem Artistæ, facit vertere suam substantiam totam fixam vel fugitiuam: & hoc fit sine dubio secundum quod vnum contrariorum superat aliud: vnde vnum dicitur propria causa volatilis, et aliud dicitur causa fixa per substantias diuisas contrarietate. Quare tibi patêre potest, quòd de vno, nec de reliquo, lapis fit, sed de duobus simul, quum in alium modum non poßimus de volatili in fixum, nec de fixo in volatilem, nisi per media teneantur eorum naturæ in vnitate com-

te compositionis perfectæ. & quando dicta media sunt completa & fixa, tunc volatile tenetur & ligatur per fixum, quem fortiter tenet concatenatum, ita quòd postea ignis eum non superat, sed superatur: tam magna est colligantia, quam solutio fecit illorum inuicem in concordantia facta per catenam nobilis mistionis. Iam incipe tuam corruptionẽ, quæ est proprium instrumẽtum dissolutionis ad habendum media, quæ tibi suprà diximus, quia illa sunt principia artis philosophalis ad habendum finem, & complementum tui desiderij: & bene intellige formas eorum, quia de aere & terra, quod nos appellamus aquam, est verus Mercurius Philosophorum, sine quo nunquam potes aliquid finire. Duo extrema aquæ, quam nuper tibi descripsimus, sunt arg. viu. vulgi quod est totum aereum, et terra mineralis, quæ est fixa & permanens, de quibus separa-

tur alius aer fortior in natura. Deinde quando aqua eſt facta, quæ computata eſt pro extremitate aeris, qui tenet medium inter aquam & ignem, videas perfectè omnium elementorum intrinſecationem & amplexionem: quoniam ſi illa intelligas, tu intelliges magnum lapidem & perfectum ipſius. & non ſis feſtinus, quando eris in opere, ſed ſuauis ad principiandũ ſeu incipiendum, quoniã virtus in iſto opere eſt habere patientiã, poſtquam opus eſt inceptum cum cõtinuatione. Ergo ſublima cor tuũ ad omnipotentem Deum.

Explicit Theorica huius artis intellectiuæ.

Quamuis iſte liber hîc intituletur Ars intellectiua, tamen Raymundus in ſuo Vade mecum, ſiue clauſula teſtamẽti in tertio principio practicali, in capitulo, Quòd terra debet eſſe ex duobus corporibus, in fine ante capitulum, Quæ ſit materia lapidis, & quæ requirũtur &c. vocat librum iſtum, Tractatum de intentione Alchymiſtarum, quia ibi remittit pro menſura reductionis ad capitulum Practicæ congelationis per viam reductionis, quod ſequitur in ſecundo libro.

PRA-

PRACTICA RAYMVNDI LVLLI.

Corruptio & depuratio fiunt ſimul ſubtrahendo partẽ cauſæ (vel eſſentiæ) corruptæ. Qui hoc ſcit facere cum notitia habita per verum intellectum. Recipe ergo de volatili, et pone fixum in eo per formam bene cognitam, quam dicam tibi: & ita pone in temperato calore, donec fixum ſit ſublimatum mediante volatilis adiutorio. Sed primò debes intelligere, quòd ſublimatio aliquoties accipitur pro depuratione cum ſua corruptione ſine congelatione. Per hæc tibi dico, quòd comprehendas per vnitatem intellectiuam operationum omnia capitula primæ partis. Accipe ergo ſepties tantũ de corpore volatili quod fixum ſuperet, & pone fixum in eo per nouem dies cum continuatione ignis appropriati, qui facit motum talem, qualem vult natura: & vas, in quo poni-

tur ſupradicta materia, ponatur ad diſrumpendũ qualitates ignis in balneo Mariæ pleno aquæ, quia illud eſt quod conſeruat per ſuum nobiliſsimum calorẽ tincturas placabiles à ſua cremabilitate: deinde habebis duo filtra, vnum ſubtilius altero, deinde facies tuam materiam tranſire per groſſum filtrum in tali diuiſione, quòd totum volatile non ſepares à corpore per nimiam expreſsionem, ſed illud debes colare inclinando filtrum, vt tota ſubſtantia corporis diſſoluti miſta cum argento viuo tranſeat per dictum filtrum. Caueas tamẽ bene inclinando filtrũ, quòd nihil de groſſitudine corporis tranſeat, niſi ſubtiliter colando: deinde recipe filtrum ſubtile, & totum illud, quod per groſſum colauit, fac per ſubtile tranſire, donec ſenties corpus quod eſt inter ſimplum & groſſum, quod pones infra vnum vas rotundum cum collo longo cum quinque partibus arg. viui.

Deinde

Deinde recolliges terram, quam reperies dissolutam ab vniformitate totius compositi cum cautela cognita, quam dicemus in præsenti.

Processus practicæ, & prima rota corruptionis.

TV recipies corpus grossum à simplici separatum, & in ipsum pones de volatili per filtrum transacto, vt dictum est, quinquies tantùm, sicut de fixo. Deinde de volatili dimitte in subtiliori filtro ad separandum terram, quam pone per se, & interdum grossum corpus cum suo argento viuo sibi addito pone infra mortarium factum de ligno, de quo fundum sit magis planum quàm rotundũ, nec multùm profundum: deinde gyra & verte totũ in circuitu compositum per mortarium, collige illas terras, quæ sunt omninò terrestres & plenas corpore ponderoso cum conchillis, et pone cũ corpore dissoluto facto sim-

plici infra suum vas rotundum cum collo longo. & hoc totiens reiterabis, donec in composito non sit plus de tali terra quàm colligere possis. Deinde recipe filtrũ subtile, in quo est volatile, & illud fac colare per inclinationem ad longitudinem filtri, & sint venæ ipsius bene stratæ plicando filtrum per longitudinem, super quam transit supradictum argentum viuum bene vniformiter, & quando veniet ad finem dicti colamenti, scilicet depurationis, videbis vnam magnam caudam plenam terra mortua argẽti viui sublimati, quam terram collige, vt dictum est suprà, & pone in alio vase de vitro cum collo longo. Deinde recipe corpus grossum, & cola subtile non per expressionem, sed per inclinationem in filtro magis grosso, et simplum dissolutũ iunge cum toto volatili, & pone grossum ad partẽ: pòst fac transire per filtrũ subtile volatile, & primitùs in-

funde

funde in grosso subtiliato, quod erit infra filtrũ, ponderoso: deinde ponendo cum argento viuo in vase, in quo terra est: pòst misce grossum cum subtili volatili transacto per filtrum subtile, sed primò subtrahes tantum quòd non maneant nisi quinquies plus de subtili volatili, quàm de grosso corpore ad separandum terram, sicut dictum, reiterando actionẽ omnium praescriptorum, donec videris eum mundum à terrea immunditia in visibili figura per proprietatem primae decoctionis. Decoctionem oportet te reiterare in supradictis operibus, donec grossum corpus fiat subtile: & sic completur rota prima pro conseruatione tincturarum omnium elementorum.

De corruptione per secundam rotam.

DEinde fac secundam rotàm circularem super corpus gracile transactũ per subtile filtrum in digestione consimili

primæ, quæ est digestio perfectionis. Et hæc sunt opera quæ Philosophi dicũt quatuor, cõtritio, imbibitio, decoctio, solutio, facta per ignem naturæ, nõ per viam humanam, nisi in separando grossum à subtili, & terram à compositis ad citius expediendum: quoniam quando res plena implet vnam vacuam, impedit consequi actũ perfectum. Propterea subtiliamus cum leuigatione, & separamus leue à ponderoso, & econuerso sine transgressu termini propriæ latitudinis, sed secundum exigentiam, quam natura requirit, & rectum ordinem operationis cuiuslibet regiminis volumus inclinando perfectioni naturæ.

Putrefactio compositi.

POst dictorum complementum pones in fimo totum cõpositum dissolutum, quem fimũ prius posueris in quodam vase terreo perforato in circumferentia, quod intret balneum: & sit balneum continuè

ple-

plenum aqua: & hoc dicitur propriè furnus ſecretus Philoſophorum, in quo cauſabitur cauſa ſupradicta, ſeu materia diſſoluta, & continues ignem per modum ſupradictum quadraginta dierũ ſpacio, quia ſic ſtabilitum eſt, vt melius poßit eſſentia perfecta ſeparari à putrido, & leuari ſuperius in altum per ſublimationem, quæ poſtea portatur in fermentum cõpletum.

Separatio aquæ.

POſt dictum terminum recipies compoſitum, & inde ſeparabis aquam, quæ propriè fit de raritate terræ, & de ſpißitudine aeris per diſtillationem in balneo Mariæ, & guberna ignem vniformiter, donec videas aquam diſtillari per virtutem dicti caloris. Et hoc tibi ſcire facimus, quòd humor, qui diſtillatur per calorem balnei, eſt aqua pura per proprietatem ſuæ frigidæ naturæ, & ſui effectus.

Separatio sui aeris.

QVando videbis quòd nihil aquæ poterit plus haberi per calorem balnei hoc sit in signum, quòd in igne activiori debes separare aerem, qui est vapor magis calidus, & maioris perfectionis, quia aliquid de fixo tenet ligatum per vniformitatem dissolutionis. Vnde patitur ignem respondentem sui puncto: separa ergo aerem per ignem appropriatum factum per cineres, sicut aliàs tibi declarauimus. Hic est fermentum superius nominatum factum de duabus naturis, de quibus componitur virtus media, quæ est inter extrema fixa & volatilis, de quibus vnum sal causabitur artificialiter.

Separatio ignis. Elementorum extractio.

AEre separato, deinde separandum est elementum ignis cum simili igne cineris sicut aer, licet modicum fortiori per hunc modum, quòd aqua per balneum distil-

distillata, reducatur super feces, & inhumetur per triduum, deinde per cineres distilletur, ignem vniformiter cõtinuando, donec nihil per illum calorem percipiatur distillari: hoc facto, ponatur aqua per se ad distillandum in balneo, & ibi residebit post aquæ distillationem ignis inferius cum modico aere immisto, quem supra cineres exsiccabis, aerem recipiendo cum alio prædicto. (Nota hîc, quomodo post inhumationem distillatur primò per cineres, quod tamen alibi primò fit per balneũ: sed hoc fit hîc, vt à terra per medium aquæ extrahatur aer, qui in se etiã continet ignem, ideo summè nota.)

Rectificatio Elementorum.

ELementis sic separatis, ipsa nobiliter rubificabis, quia rectificando per septenam distillationem, digeruntur cum magna appropriatione. Et nota, quòd de elementis humidis separantur partes, quæ

non sunt de specie suæ cōpositionis (de qua separatur terra, de aere ignis) quia in ventre humidorum vel verè aquaticorū portantur species nostrorum spirituum, quæ per virtutem ignis à corpore soluuntur, et in aquam ambiguntur: deinde bene mundantur & lauantur in magna digestione sicut aliàs tibi reuelauimus, & adhuc parati sumus tibi plus reuelare et dicere, donec intelligas, dum terminum suæ moræ pati poßis, quia in scriptis nolo tradere in longa summa negocium, quod rotundum est vt pomū, quoniam in circulo rotundo habetur totus intellectus præsentis artis.

Introductio reductionis faciendæ per intentionem alterius digestionis per Theoricam.

QVando elementa fuerint rectificata, adiunge partes fixi, (scilicet terræ vel ignis) cōminuti per calcinationem cum humido volatili ad dissoluendū. Propterea

pterea tibi dicimus, vt aspicias & intelligas doctrinas nostras, quas per Theoricam tibi dedimus, scilicet quòd sulfur non superet magnam perfectionem vniformitatis, quæ venit ab argento viuo: & intellige principium tuæ reductionis, quam natura facit per dispositionem tui nobilis intellectus, quia vnus fumus subleuatur â supradicta terra, quæ est prima causa tui cōgelamenti. Vnde aliquæ partes sunt, quæ sunt coniunctiuæ & aliæ diuisiuæ: puræ coniunctiuæ sunt de pura essentia veri compositi: sed quia aliæ non sunt de simili causa, ideo diuidimus eas adiungendo puras naturaliter. Et hoc solummodò facit natura, quæ trahit per virtutem attractiuam illud, quod est de sua essentia, & dimittit eijciendo per virtutem expulsiuam totum illud, quod non est de suo composito: quæ separatio nunquā posset fieri manualiter, vt plures gentes credunt sine na-

tura cum modo debito & propriè cognito per magnum intellectum, quia partes puræ & etiam impuræ, quæ per ignem cremantur, & in terram vertuntur, sunt ita simpliciter subtiliatæ, quòd non posset fieri separatio, nisi natura ibi esset, quæ in suo ventre trahit illud quod est de sua essentia, & extraneum renuit. Tene certitudinaliter, quòd sic vult natura ad perueniendum suæ perfectioni: & quando conceperit fumum fixum in suo ventre, conuertit eum volatilem, quando postea totum separatur à causa obscura (cinere vili) quæ inferius remansit, & debet residere per sublimationem.

Practica congelationis per viam reductionis.

SI intelligis causas prædictas, tu purè poteris congelare ad velle tuum, quoniam sicut soluitur, sic congelatur cum obseruatione actionis cōtrariæ. Recipe ergo de aqua separata, & de illa imbibe tuam ter-

terram secundum proportionẽ suæ virtutis (scilicet nec parum, nec multum) & pòst continua decoctionẽ in furno secreto, donec eam videas congelari, & talem imbibitionem, decoctionem & congelationem reitera, donec videas tuam terram albam post multos colores. Mensuram istius congelationis & dissolutionis factam per reductionem non possumus aliquo modo facere, quòd sit cognita naturæ operanti, nisi per scitum sensibilitatis, per quem habemus proportionem existentem inter duas propinquas mensuras, quæ proportio non recedit à sua specie, & quia non separatur à sua specie, citius adiungitur in sua potissima complexione, quæ est calida & humida: & ideo conseruata est per certã et cognitam maneriem congelandi, & deinde resoluendi respectu proportionis cognitæ, inquantum est possibile: ergo roga Deũ omnipotentẽ guberna-

bernatorem omniū, vt te adiuuet veniendi per mensuram ad dictam proportionē, quia ille, qui propinquus est, maiorem partem habet in opere. Quare debes intelligere, quòd dicta cōgelatio media & non extrema: quoniam si esset extrema, substantia gelata spiritus in humido volatili non maneret. Iterum similiter si dissolutio, quæ est eius oppositum opus, participaret in sua extremitate, generatio actionis sulfuris totaliter corrumperetur, & de facto submergeretur in gurgite fataliæ, quia generaretur calor et siccitas per appositionem substantiæ humidæ in mensura nō seruata per artem Geometriæ. Propterea caueas, ne nimia siccitas vel nimia humiditas per appositionē improuise factam, vel excessiua administratio nō corrumpat magisterium. Forma conseruandi prædictam mensuram propinquiorē naturæ ad perueniēdum dictæ proportioni inquan-

quantùm eſt poßibile, eſt, quòd tantùm debet cōtinuari dicta decoctio ſuper compoſitum, quantum ſua diſſolutio requirit, & tantum per imbibitionem diſſoluere, quantum optat per decoctionem. De hoc dabimus exemplum, vt melius intelligas nos in graduatione per ſignum demōſtrabile, fiat vna figura de ſeptem literis conſiderando contraria & extrema ibi exiſtentia, quæ ſunt calor, frigiditas, ſiccitas, humiditas, congelatio & diſſolutio, vt patet in figura hîc inſcripta, quam omiſi, quòd eſſet manca & inintelligibilis cū aliquot lineis, donec melius exemplar nactus, apponatur à me vel ab alio.

Et ita patet, quomodo omnia extrema tranſmutantur in eorum proprijs medijs gradualiter in tanta concordantia, quòd nullus credere poſſet, nec aliquis homo intelligere poteſt, niſi per ſcientiam ſenſibilitatis, quæ non poteſt acquiri, niſi per intelle-

tellectum, quem dat nobis spiritus agiographus, vnde aliquam partem suæ propriæ essentiæ in nostra mente habemus per propria instrumenta bene concatenata cum fortissimo ligamine, quæ fecerunt nos intelligere & sentire magnam nobilitatem transitus mediorum, quia inquantùm approximantur eorum perfectioni, intantum elongantur ab eorum corruptione. Habes ergo scientiam & claram artẽ infallibilem nobiliter, mensura nuncupatam, in certis gradibus propriæ Geometriæ, quam tibi dedi, si tibi fuerit concessa per illum, qui dat omnia, vel subtrahit ad suum placitum. Quare respicias in te, si te voluerit inspirare perscrutando formam, quæ est propria rota ipsius graduationis, quia nunquam fuit homo nec philosophus, qui præsentem regulam in tanta amplitudine tradiderit per artem, sicut nos facimus. Et si bene notaueris

ris intrinſecationes prædictorũ, bene intelliges totum actum noſtræ imbibitionis in opere completo. Adhuc intelliges hoc, quod inuenimus in ſcriptis per Iohel Prophetam ſuper iſtam menſuram, & ſuper omnes cauſas profundabiles in certis gradibus formarũ cum arte, quam tibi dedimus in ſumma breui facta cũ proprio puncto extremitatũ ad contraria concordandum. Secretius omnium regiminũ eſt forma imbibitionũ omnium. Audias quid dicit Bonellus Doctor probus: In iſta aqua eſt odor maximus. et ſcias pro certo, quòd totus intellectus Philoſophorum eſt in imbibitionibus, quoniam ſi cum aqua ſcias imbibere, & cum certa menſura menſurare, quia opus noſtrum eſt in aqua ſapientum, & regimen operis, quia aqua noſtra facit diſſolui, coniungi corpora, & gratioſe depurari. In aqua eſt totũ noſtrum ſcire et ſecretum, et finis deſideratus. Vnde

pro

pro scientia sic tibi dedimus artem mensuræ cum bona voluntate, quam transtulimus ab arte Geometriæ, &c, vt bene intentum compleas, tibi nuntiamus:

O mensura omnium imbibitionum quantum facis corpus placabile.

O mensura aquæ cœlestis toto mundo es substantialis.

O mensura quantum facis temperatum corpus.

O mensura quomodo id alligas.

O mensura quomodo coniungis mundum, & elongas eum à corruptione.

O mensura quomodo facis corpora perpetua, et ponis in aurum omnia metalla.

O mensura bene scis mundum regere & conseruare, facere mori & viuere.

Cum mensura natura regit mundum, & totum, quod est per naturam compositum.

O mensura quomodo facis congelare hoc, quod dissoluisti & bene coniungere.

Quare dico, si mensura non esset, nunquam profectus à lapide saltare posset. Quando volueris ergo lapidem benedictum, de electis medijs accipias ipsum, quia

quia medium et omnes eorum naturæ, non ſunt aliud quàm puræ menſuræ.

De ſublimatione ſulfuris, reductione completa.

QVando habebis H naturaliter congelatum in G, et colores omnes fuerint tranſacti, tu recipies totum congelatum, & pones infra vnũ forte fundum de terra, qui ſuſtineat ignem fortem: et fundum illud collocabis ſupra furnellum ſine adhærendo parietibus furni, ſine alutello alio, ita quòd ſubintret furnum dempta ſuperficie, & ſit bene lutatum contra fundum, & bene adæquatum furnio: pòſt pone ſupradictũ fundum de terra vnam magnam cucurbitam de vitro, cuius fundum ſit apertum, quod ſit ſine fundo in tanta apertione, ſicut eſt latitudo & amplitudo fundi de terra, ita quòd iuſtè adhæreat vniformiter dicto fundo terreo, dum fuerit ſuperpoſita, & bene inuicem ſint iſta vaſa lutata & vnita cum cappa poſita ſu-

per orificium vasis vitri habentis duos alembicos: pòst incipe ignem de carbonibus in circuitu lutaturæ vasis per superius, donec vas vitreum temperatè calescat. (Hoc puto fieri ad siccandum lutaturam, & ad calefaciendum primò vitrum, ne per ignem cum flamma, quæ fieri debet in furno, vas, quod esset frigidum, vbi ille ignis desupra fieret, frangeretur.) Pòst fac ignem in furno cum flamma, & in hoc sis cautus, quia opus est vt facias tam fortem et magnum ignem, sicut potes facere, quia nō sublimabitur, nisi per fortissimum ignem, quia est inter fixum & volatile, & scias pro certo, quòd est inter fixum et volatile, sed cum fortissimo igne sublimabitur: vnde magis fixū remanebit semper magis bassum, tamen separatum à suis fecibus, & magis volatile semper altius ascendet secundum punctum ignis graduati correspondentis suæ proprię

priæ naturæ. Recipe ergo illud quod inuenies ſublimatum, & per certos gradus ſuper D, G, congelatum, quia hæc eſt propriè ſubſtantia Mercurij ſublimata in conſeruatione ſuæ humiditatis, conuerſi in purum ſulfur nō vrens, factum et creatum de ſubſtantia inexterminabili. Iſta eſt ſubſtantia media, iſta eſt virtus ponderoſa, iſta eſt forma menſurata, quam tibi ſuprâ diximus in capitulo de nobili materia, quæ eſt cauſa magnæ perfectionis. Feces, quas in fundo reperies de natura B & C, & ſeparata à D, quæ ſunt contra naturam, ideo proijce eas tanquam inutiles, quia non ſunt niſi turbatio & confuſio. Aliqui ſunt, qui ad melius ſimpliciandum & vniendum dictam ſubſtantiam claram ſublimant altera vice: quare, ſi volueris ſublimare, ſublima ſine fecibus cum igne appropriato ſecundū exigentiam ſuæ proprietatis.

Fixatio aquæ & aeris.

POstquam habueris ſubtilem ſubſtantiam & mundiſsimam Mercurij per ſublimationem in certa menſura, illam debes fixare per operationem correſpondentem ſuæ proprietati, quia ſic oportet fieri priuſquam omnium corporum permutabilium ſit perfectio cōpleta. Quando ergo volueris eam fixare, hoc facies per exuberationem corporalem. Recipe ergo vnciam vnam argenti puri & amalgama cum duabus partibus argenti viui depurati per ſublimationem, quam appellamus rectificationem (credo eſſe diſtillationem per alembicum, aut lauacrum eius cum ſale & aceto) & cum iſta amalgama adde decimam partem ſulfuris ſublimati, et pone totum in vna cucurbita cum vna parte ſuæ aquæ, & pone ad coquendum in balneo Mariæ, donec fuerit congelatum: poſtea pone ſuper cineres ignem vigorando grada=

gradatim, donec fuerit ſubleuatum illud quod fuerit volatile: pòſt permitte vas friſcere, & totum illud, quod fuerit ſublimatum, reduc ſuper feces, quæ ſunt claræ & pulchræ cum altera parte ſimilis aquæ prædictæ, deinde coque totum in balneo Mariæ, donec congelatum fuerit: pòſt pone ad ſublimandũ in cineribus, vt ſuprà. Et ſic reitera, ſcilicet ſolutionem mediam et congelationem, deinde ſublimationem: vigorando ſemper ignem, donec fixata ſit de aqua ad duplum terræ: quia ſcias pro certo, quòd in qualibet reiteratione dictæ congelationis omni tempore fixatur aliquid de re, quæ magis propinqua eſt fixationi, quia in dicta materia eſt ligata cauſa volatilis, quæ retenta eſt in baſſo per talem proprietatẽ, ſcilicet quando fixum ſuperat volatile ſemper per puncturam ignis credit fugere: ſed cùm cauſa fixa in ſuis proprijs interioribus teneat volatile

concatenatum, nunquam postea potest velle suum complere, & si velis scire propriam differentiam, quæ est inter fixationem & congelationem discrepantia, talis est, quia est actio propriæ differentiæ, quæ dat instrumentum, quod bonus Artista incipit in forma operandi in igne bene graduato, quia sine igne cineris non potest totaliter fixari. Et si non fuerit per eũ materia separata, quod fit in sublimando aliquid causæ volatilis ad abbreuiandum opus fixationis: sed dummodò non te tædeat in magna mora temporis, cuius natura indiget ad opus suum, poteris fixare de dicta aqua quantum volueris, sed nunquam in fine penitùs erit fixa: immò percipies, quòd semper vltima congelata minus fixabitur quàm præcedens.

Quia si velis in I, H, quod est sulfur, fixare, oportebit ibi ipsum congelare per ignem magnæ mutationis, quem tibi suprà

prà diximus in reductione. Et quando aqua gelata fuerit in forma mensurata, postea pones L super K similiter cõgelari, quia sicut in I, H per K fixatur, sic in I per H, totũ K congelatur, quando per solutionẽ H, I fluunt in K, sic per illos tres, L cõgelatur postea, & sicut L cõgelatur, sic K fixatur in tali ꝓportione, quòd magis resistit igni quàm antè faciebat in sua cõgelatione. Et quando L gelatur, M ponitur super L, et sic M gelatur: L cõfixatur post suum gelamentum, & K fortius quàm L: & deinde similiter L fixatur, quoniam M non fit nisi congelari, & sic transit opus istius fixationis vsque de G: quare potes in teipso sentire, quòd postquã L congelatur, fixatur per virtutem decoctionũ & imbibitionum. & sicut dictum est de K, sic intellige de alijs literis. Hæc fixatio non posset fieri per solam assationem, nisi esset òpus dissolutionis. Quia per

causam earum imbibitionum facit natura in causa humida omnes suos motus, tali modo, quòd tãtum facit ei pati quòd suum humidum facit sequestrari cum adiutorio nostræ assationis. Et sunt causa proxima mortificationum, & per assationes sunt mortificationes, quæ transierunt per veras pausationes: & ad intelligendum præscriptam figurã reperies quòd K est magis fixum quàm L, & L magis quàm M. Et sic de alijs potes intelligere clarè, sed inueni aliam practicam, quoniam aliquando volatile est ita subtile, quòd portat fixum secum, nisi bene custodiatur, quia totum fit per calorem ignis appropriati: & sic sine igne cineris potes bene fixare, sed cum longiori tempore & cum patientia, quoniam per hoc opus melioratur, quia per congelationem totius sublimati aqua existens in suo ventre, facit armoniam suæ fixationis, & armatur à natura fixa ad

debel-

debellandũ ſæpe in igne ardenti. Et quando, per quem volueris de duobus modis, fixaueris aquam tuam, ſimiliter fixabis duas partes aeris: & quando hoc fixatum fuerit & bene inceratum, proijce vnam partem ſuper mille (aliàs centum) Mercurij, aut cuius volueris corporis, & habebis argentum purum melius quàm de minera, ſi volueris illud probare per rationes præcedentes à ſua proprietate ſecundum curſum naturæ. Et nota, quòd virtus multiplicationis venit per exuberantiam naturæ mediorum (ſcilicet fermentorum) quia natura boni medij (ſeu ſulfuris) in natura melioris conuertitur (ſeu fermenti) per reiteratione ſolutionis & congelationis: conſidera ergo ſuper naturam mediorũ, ſicut reuelatum eſt. Item conſidera cauſam fixationis per cõtrarietatem: & nota, quòd fixum ſemper retinet plus, & attrahit naturam fixi quàm

volatilis, & conseruat contra ignem: & ideo Geber in vltima præparatione lapidis præcipit, quôd post separationem vel sublimationem fixetur, & postea dissoluatur, & pòst præcipit calcinari illud quod non potest dissolui, quia talis est vltima præparatio. Causatur differentia inter corpus & spiritum, scilicet inter volatile & fixum. Hæc differentia habet locum tam in metallo, quàm in corpore calcinato totius fixi, quamuis calcinatum magis retineat quàm metallum. Fiat ergo vna parua latitudo istorum duorum contrariorum generum, vt simul repræsentata lucidius & melius poßint influi in tuo intellectu: quia causam vnius contrarij nõ potest aliàs demonstrare vel discooperire, nisi in præsentia sui cõtrarij, quia sic vult ratio philosophiæ data per auctoritatẽ sic dicentẽ: Opposita iuxta se posita, magis elucescunt: &, quia inuicem

sunt

ſunt cõtraria, ſunt operationes cõtrariæ: quia vltimus terminus cõſequentis et immediatæ operationis fixi eſt volatilitas, & volatilis eſt propriè fixatio. Faciamus ergo cõcordantiam cõtrarietatis per operationẽ artificialem ſic, quoniam de pluralitate fit vera vnitas per miſtionem naturæ confortando medium naturæ: deinde intellige cauſam, quia interdum in terra fixatur. Volatile corpus fit volatile ambobus correſpondentibus ad vnum certum terminum, quia inquantùm ſpiritus fixabitur per rectam naturam, intantum corpus fit volatile per ſuam naturam, quæ volatilitas correſpondet menſuræ fixationis ſpiritus, & fixatio ſpiritus correſpondet menſuræ volatilitatis corporũ, tali modo, quôd totũ eſt fixum, et totũ volatile. Sic vides per virtutẽ diuerſarũ menſurarum, quòd Philoſophi faciunt corpus magis fixum quàm priùs erat exiſtendo

in ſui

in sui natura per naturã volatilem, quam recipit à spiritu: & sic habes scientiam Philosophorum ad inueniendum mensuras, quas cognoscunt per proprias latitudines punctuatas ad exigentiã certorum punctorum venientium à contrarijs operationibus fixi et volatilis: & ita tali modo facimus de contrarietate veram concordantiam.

Miscibilium forma.

FOrma mistionis, quæ fit in prima mistione, disponit miscibilia ad suscipiendum formam Elixiris, quæ fit per differentiam specialem: & hæc forma specifica, vnde meliori iudicio dicimus, quãtum ex parte habilis materiæ lapidis præparati, & fermenti præparati, aquæ inspissatæ, & olei terminati: ex parte quidem vltimæ mistionis constat in modo faciendi per differentiam specialem: nam terra, aqua & oleũ in vnica reductione in simul

non

non ligantur, quia non solùm siccitas terræ mortificaret oleũ, sed phlegma aquosum, frigidum eius mortificaret, calidum aut siccum euolaret in fumum: ideo eleganter præceperunt Philosophi, vt aqua priùs figatur & inspissetur per reductionem illius ad naturam olei, quod est corpus liquidum, & vt illud postea post reductionem vltimam submergatur in oleum suum, & ipsum similiter terminetur in Elixir perfectum. Ista est mistio naturæ, quia natura facit eam, & nõ ars, licet hoc fiat per modum sibi datum cum calore cõmuni temperato respectu essentiæ naturæ. Per rationem istius mistionis dicebant Philosophi, quòd nostrum magisterium nõ est opus mechanicum vulgare: immò est opus naturæ, sicut patet per suam mistionem naturalem. Et intellige, quòd per virtutes mistionũ supradictas exiuit causa mediorum huius artis, per quæ natura

transit

transit ad complemẽtum per causam propriam mediorum naturæ: nec est alia causa nisi per mistionem factam vaporaliter de duobus extremis materialibus existentibus in generatione naturæ metallicæ liquabilis cum proprio & necessario motu facto per excitationem caloris mensurati ad exigentiam essentiæ virtuosæ naturæ metallicæ: & sunt ista duo extremitates, sulfur & argentum viuum, vnde saltant humores & vapores, à quibus vaporabiliter cum successiua & continuata operatione creantur metalla nostri magisterij per naturam transeundo de vno in aliud successiuè: quia natura, quæ per aptitudinem materiæ suæ habet compleri, per suam magnam sapientiam & diligentiam vniuersalem non transit de extremo ad extremum sine complemento omnium suorum mediorum, sicut declaraui in philosophia huius artis, quorum

rum naturam supremè habes notare in isto magisterio, si de corporibus metallicis volueris facere perfectam transmutationem. Dicimus, inquam, quòd multa scientia naturali indiges, qui de dictis medijs intellectu omnium qui nituntur conuertere essentiam vnius metalli in essentiam alterius, de quibus nō est aliquis nisi fuerit philosophus, qui perscrutatur causas, à quibus effectus condescendunt.

Coniunctio terrarum Solis & Lunæ.

MAgister Arnoldus de Noua villa reuelauit in suo Rosario post alios Philosophos, quòd aurum & argentum per symbolum naturæ, quod in eis est notabiliter, inter se conueniunt, & in magna participatione vnum cum altero in natura metallina, sicut homo & mulier in natura humana. Hoc intellige in prima mistione, quæ debet fieri inter ipsa & per viam reductionis: cū qua re Philosophi reuela-

uelauerunt hanc conuenientiã & affinitatem, & ad euitandum difficultatẽ coniunctionis, quam spiritus debet facere cũ corpore, quia si corpore argenti vis tantummodò facere tuam copulationem per modum reductionis, natura esset nimis remota in affinitate, & per consequens erit nimis difficilis copulatio corporis lunaris cum spiritu per rationem grossæ substantiæ terrestris per dissolutionem euacuatæ cum sua substantia corruptibili respectu Solis, & nimis elongata et separata à natura argẽti viui, quia vnum corpus quanto plus separatur à natura sui argenti viui, tardius cũ illo adhæret, quia per amorosam affinitatem medij spiritualis, qui debet colligi cum corpore in vnitate fixæ & attractiuæ compositionis fit coniunctio argẽti viui cum corpore. Et per hoc, quòd maior quantitas argenti viui est in compositione auri, & per consequens minor

cor-

corruptio, quum tota sua materia sit purè essentialis & incorruptibilis, Philosophi posuerunt loco virtutis agentis & masculi, quia propinquius adhæret naturæ arg. viui, ratione contenti in ipso scilicet sui argenti, quod portat symbolum & affinitatem in cōcordantia amorosa cum natura sua similis, quæ appellatur argentum viuum, quia aurum non potest pati tam fortem corruptionē, quin in sua substantia terrestri, quæ appellatur grossities ignis, sit plus de compositione argenti viui incorruptibilis, quàm de sulfure corrupto: quia sulfur suum est tota pura materia essentialis respectu substantiæ argenti, quæ est grossior & impurior & minus fixa, & per consequens magis corruptibilis. Et per hoc argentū viuum habet minorem adhærentiam cum substantia argenti, quàm cum substantia auri, ratione maioris contenti naturalis existen-

tis inter aurum & argentum, quia substantia auri nō mistionatur mistione grossa respectu corporis lunaris: immò potius fit mistione minima, ratione partium essentialium minus subtilium, in tantum quòd quando ipsum aurum solum est, vel cum societate submergitur in Mercurio, & in profunditate sui verticis abscondi- tur tanquam ignis & calor naturæ: & per hoc fixatur Mercurius, quòd illud est, quod digerit substantiam Mercurij, et indurat cum adiutorio temperantiæ receptæ à substantia corporis lunaris, quod est proprium & proximum principium originis omnium ad indurandum spiritum digestum per ignem naturæ. Et per has rationes ad citius expediendum & meliorandum commistionē, & quòd præparatio non confundatur, & quòd vnum ab alio recipiat temperantiā cum maiori propinquitate in natura & affinitate, dixerunt hono-

honorabiles Philoſophi, quòd arg. viu. cum Sole & Luna leuius miſtionatur, quia arg. viuum cum arg. viuo citius miſcetur, quia in illo recipit facilius amicabilitatē, deinde cū auro immediatè, & poſtea cum argento, quia melius participant cum natura ſua, vt patet in eorum reductione: & per hoc percipe ſecretum, quòd aurum ſuper omnia alia corpora penitùs ſubmergitur in Mercurio, ſicut priùs dixi, quia Mercurius nimis libenter recipit illud quod eſt de ſua pura natura, quia in illa recipit tantam alleuiationem, quòd inſeparabiliter vniuntur: et ita econuerſo renuit cauſam remotam. Intellige per cauſas iam dictas, quòd in principio tuæ reductionis, quæ eſt principium compoſitionis lapidis, aurum et argentū naturaliter conueniunt ad præparandū principia, ſcilicet ſulfura album & rubeum, mediante aqua alba et rubea cū ſuis proprijs fermentis: & ſic fit

prima pars, ſed in ſecunda parte ſcilicet in compoſitione Elixiris & fermentationis diſconueniunt, quia in Elixiri argenti nihil intrat niſi argẽtum purum cum ſuis principijs albis: nec in Elixiri auri, niſi aurum purũ cum ſuis principijs rubeis. Et ſic multiplicata eſt tinctura per fermentum.

Recapitulatio magiſterij in ſumma abbreuiata.

TV debes in te recolligere, quòd virtus formatiua exiſtens in materia ſeminali, eſt influxa in calore & ſpiritu, ſicut in materia ſimplici. Et calor cũ dicta virtutè eſt anima, nõ ſicut actus corporis organici phyſici portans in ipſa potentiam vitæ, ſed eſt tanquã faber in ſua fabrica, fabricans ſuum clauum, vel rem aliam ſecundum formam ſui intellectus. Et per hoc vocatur fabricatrix & formatrix ſui humidi paßiui per hoc, quia fabricando

cando inducitur per ſigillationem, & facit venire in mutatione diuerſorum colorum conuenientium ſecundum ſuum ſenſum & intellectũ ſuis actibus & proprijs operationibus, digerendo, terminando & condenſando ſecundum naturam ſuam: deinde habebis in notitia ſuos colores cũ omnibus ſuis cauſis. & tu ſcies per indagationem naturalem proprios motus ſuæ naturæ cum adminiſtratione ſcientifica ignis communis gubernati per artem ad exigentiam eſſentiæ naturæ ſine tranſgreſſu ſupradictæ virtutis informatiuæ, quæ dirigit calorem ſecretum ad digerendum ſuum humidum ſpirituale, cum quo miſcetur per mutationẽ coloris in colore miſto: & deinde in colore albo, & vltimò in colore rubeo. Et hoc tibi ſufficiat de diſpoſitione tuæ materiæ, quia natura in ipſa mirabiliter operatur ad ſuam perfectionem, cuius motus ſibijpſi ita adhærent

vni viæ & ordini, quòd in meliori manerie & certiori nullus homo mundi posset excogitare.

Practica totius magisterij in generali recepta, & est capitulum optimum & practicum.

PRima causa, quam debes habere in tuo intellectu, est habendi magnam quantitatem argenti viui, & in illo debes lauare corpora, quodlibet per se conterendo, imbibendo, & decoquendo in balneo Mariæ, & qualibet vice distillando per filtrum (aut pannum) & separando nigrum innaturale, quod est eorum primum coopertorium. Ista operatio reiteratur totiens, donec corpus lunare in toto separetur dicto suo coopertorio, ita quòd sit album ad modum terræ albæ, siue luciditate metallina. Ista terra bibit & recipit nimis libenter argentum viuum, quia est sibi humidū radicale in tota

sua

ſua natura: & per hoc debet diſſolui per digeſtionem continuatam, ſicut dicemus poſtea, ſcilicet poſt ſeparationem dicti ſui coopertorij: quam ſeparationem cognoſces per ſuam calcinationem, vel inde parum & modicum ponendo ſuper carbonem (vel ſuper laminam ignitam ſi nigrefaciat illam) & niſi conuertatur in album, adhuc tenet de dicto ſuo coopertorio, quod prohibet receptionem arg. viui tanquam extraneũ à ſua propria natura: et ſi fuerit album, illud recipies, & reiterabis totiens prædictum regimen, donec tranſierit per filtrũ groſſum cũ reiteratione calcinationis. Tunc videbis arg. viu. diſſolui in colore cœleſti, & pones qualibet vice illud, quod fuerit diſſolutũ in tua calcinatione in vno vaſe ad partẽ: & ſic ſublima, ſiue diſtilla aquoſitatem Mercurij à ſubſtantia terreſtri, vt creari poßit nitor & fulgor in lapide noſtro, prout nobis natura demon-

ſtrat in auro et argento, quorum ſplendor non cōſtat, niſi de ſubtili aqua Mercuriali terminata & conſiderata in ipſa. Et per hæc metalla habentia ſubtiliorem humiditatem, & puriorem & magis denſam, ſunt plus fulgentia & magis reſplendentia: & per hanc cauſam aurum reſplendet ſuper omnia metalla, deinde argentum. Item albedo in materia metallorum cōſtat, & cauſatur ab humido mercuriali cauſato & terminato per ſiccum terreſtre multùm ſubtile & fortiter digeſtum. Caueas ergo, & bene inſpicias, quòd habeas terram bene ſubtilem & bene digeſtam, quia vbi fuerit bene digeſta, bene ſimpla, & bene ſubtilis facta per digeſtionem caloris complexionalis, tanto plus deſiccabit ſuum humidum mercuriale, & ſubtilius penetrabit in profundo, quàm faciant calces vulgariter factæ & ignoranter deductæ per ignem cōmunem. Et

quan-

quando ſic omnia fuerint facta in mate-
ria ſimplici, recipe totum diſſolutum ſepa-
rando puluerem, & fac tranſire totam
iſtam diſſolutionē altera vice per filtrum
ad melius mundandum: & ſi pro prima
vice tranſierit per groſſum filtrum, recipe
eam & fac tranſire per ſubtile & magis
ſimplum filtrum, & ſic ſeparabis ſubtile à
groſſo: deinde recipe groſſum corpus, &
illud calcina tantummodò vna vice, ſi vo-
lueris, & pòſt reduc eum ad ſuū regimen,
faciendo eum tranſire per groſſum filtrū,
donec totum tranſierit: & ſic poteris rei-
terare quoties volueris, donec totum fue-
rit diſſolutum: quia qualibet vice reſolui-
tur magna quantitas, ſicut potes percipe-
re in recto pondere libræ. Tamen ſunt
quàmplures, qui ad abbreuiandum iſtud
regimen, poſtquam terra alba fuerit ſe-
mel, vel bis reſoluta, ponunt totum ad pu-
trefaciendum ſub intentione ſeparando

ſubſtantias per ſublimationem, ſed po-ſtea habent maiorem pœnam in ſecundo regimine, quando venit in ſeparatione animarum. Quare dico tibi, quôd quanto plus reiterabis primum regimen, dum fuerit notabiliter & bene factum ſine combuſtione tincturæ, in tanto plus abbreuiatur ſecundum regimen cum leuiori ſeparatione ratione eſſentiarum putrefactarum & ſubtiliatarum in primo regimine, & quanto minus, minus. Item dico, quòd ad purificationem elementorum diſtillationes ſunt nimis longæ propter viſcoſitatem aquæ & aeris: & ideo, ſi volueris abbreuiare tuas diſtillationes, pone in plures partes (id eſt vaſa & cucurbitas) & quamlibet partem pone in ſuo alembico, & diſtilla quamlibet per ſe in ſuo balneo, & habebis abbreuiatum opus, & poſſunt poni omnia elementa in vno balneo longo.

Detri-

De tribus humoribus in compositione argenti viui repertis.

RAtione proprietatis cuiuslibet dictarum substantiarum Philosophi realiter demonstrant, quòd in compositione arg. viui, sicut reperitur in sua propria minera habentur proprij humores: primus est frigidus & phlegmaticus participans cum prima terra, quæ tantummodò eam humectat materiam totam: & ista amplificatur in larga dissolutione. Tertius est in ipsa subtiliter vnctuosus participando cum tertia substantia terrestri: & iste est, qui causat subtilitatē in substātia, in qua est sine inflammatione. Secundus est mediocris humor radicalis, & cultus, et imbutus inessentialibus partibus secundæ terræ, quæ nunquā separatur ab ipsa: & de istis duabus medijs substantijs constat proxima natura mercuriosa in sua pura radicalitate, & nostrum arg. viuum vola-

volatile, incombuſtibile & aereum, à quo omnis cauſa germinandi et oriendi habet creſcere et multiplicare cum ſua pura materia, et natura: & humida radicalis compoſita de duabus ſubſtantijs, ſcilicet de terra mediocri, & de aqua media inuicem ſymbolizantibus in natura, & continentibus quatuor elementa, de quibus indiget pro forma ſuæ proportionis, & ſunt ſulfur & arg. viuum in eorum proprijs radicalitatibus creatis in vaſe naturæ proximæ ab vno latere vitrioli & ſale, ſed in alio latere conſtat principaliter cum metallo imperfecto, id eſt præparato, vel Mercurio ſublimato. Separa ergo hanc precioſam ſubſtantiam à vitriolo & ſale, & ab omnibus humoribus cum illis participantibus, et intellige reducendo aeri, ſicut natura tibi demonſtrat: quia quum dictæ ſubſtantiæ radicales argenti viui iam dicti concurrant in ſua compoſitione per

quatuor elemēta, repertum eſt, quòd partes terreſtres mediæ in natura calidæ & aereæ ſymbolizantes per igneitatem ſimplicem ſunt vi ſubtilitatis intantùm ligatæ & coniunctæ, quòd nulla illarum partium poteſt reſolui ab alia: immò quælibet reſoluitur in qualibet ſibi ſimili in compoſitione homogeneitatis, vel quælibet fixatur cum qualibet per fortem vnionem aut colligationem, quam habent abinuicem virtute partium minimarum adinuicem coniunctarum & ligatarum cum calore æquali conculcato multiplicata inæqualitate in vaſis mineralibus ſecundum naturæ debitum ad exigentiam ſuæ propriæ eſſentiæ. Et ratione dictarum ſubſtantiarum aquaticarum potes cauſare per teipſum vnam aliam latitudinem: & nota, quòd tertius humor vnctuoſus per ſublimationē naturalem exterminatur in terram nigram extra ſpeciem naturæ metallicæ:

licæ: ſed phlegma innaturale opportunum illius aliquotiens per accidens conuertitur in humidum radicale, quod poſtea terminatur in ſpeciem metalli fulgentiſsimi.

De compoſitione Mercurij, & de ſua natura reali, & de ſuis partibus extremis, ſeparabilibus.

PRimò fili tu debes intelligere & ponere in tuo intellectu, quòd in iſta arte reali nō debes inquirere per ſuam proprietatem, niſi de cauſis magis (vel magiſterij) quæ ſunt in latitudine naturæ metallicæ. Scire facimus tuo intellectui, quòd argentum viuum eſt illud tanquam principale liquabile, & primum elementum metallicum. Et ad melius intelligendum differentiam ſulfuris & arg. viui, per ſubſtātias ſeparatas reſpectu ſuarum compoſitionum, facimus tibi ſcire, quòd argentum viuum cōtinet ſuum proprium ſulfur calidum & acutū: & deinde ſulfur con-

continet suum arg. viuũ, quod est sicut aer & epulum ignis, quoniam dictum arg. viuum in sua propria radice est per ingeniũ naturæ primò compositum de terra alba, subtili, sulfurea, calida & aerea, mista & collecta in aqua clara, donec facta est vna substantia homogenea in natura metallica cum mensura veræ proportionis clara elementaria cooperante influentia stellifica, quæ est virtus formæ metallificæ per magnam concordantiam dictæ materiæ sicut causa diuina & digna, per quam completa est indiuidualitas argenti viui, in quo est primò pausata forma naturæ metallicæ tali modo, quòd siccum est contemperatum per humidum, & humidum per siccum sine separatione vnius & alterius: & per hanc definitionem potes comprehendere, quòd est fortis compositionis ratione fortis mistionis humidi & sicci in sua radice, sicut dicemus tibi de istis duabus

duabus substãtiis separatis scilicet **de terra** & aqua, per quas tibi datum est intelligere, quòd quando dicimus sulfur vel argentum viuum, turbatur tunc intellectus, quum totum sit de vna cōpositione: sed quando dicimus sulfur exterminabile, intellige hoc per proprietatem elementi terrestris: sed quando dicimus argentum viuum vulgare, intellige aquam suæ viuacitatis (extracta à vitriolo & sale petræ) secundum virtutem & rationem, quam suum subiectum requirit per extrema & media cum substantiis separatis per sublimationem naturalem concordantem & in naturam symbolizantem, licet sulfur sit in omnibus elementis, tamẽ illud nunquam est exterminabile, quum nō sit nisi vapor & actio aeris & ignis. Et ab isto dependet nostrum magnum secretum, per quod sublimatur omne humidum radicale, dum fuerit abstractum à radice suæ terræ

terræ ſine exterminatione vel combuſtione ſuæ caræ tincturæ, quam exterminationem recipit per virtutem elementi terreſtris: ſed quando iterum reuertitur, nō eſt exterminabile ratione proprietatis, quam recipit à ſua humiditate: ergo quum volueris illud venari à terra, habes recipere cum proprio receptaculo ſcilicet in aqua ſua, quæ eſt argentum viuum et proprium conſeruatorium ſuæ combuſtionis. Deinde dicimus tibi, quòd in ſupradicta terra per virtutē elementalem reperiuntur tres ſubſtantiæ terræ: prima eſt ſubtilis ab humana ſenſibilitate, (vitrioli) ſed per experientiam reperta eſt groſſa, grauis, fuſca, & tenebroſa, impediens ingreſſum & claritatem luminoſam: & iſta eſt in qualitate ſicca & frigida, de natura vitri. Secunda (ſalis petræ) eſt valde ſubtilis humanæ ſenſibilitati, ſed per experientiam reperta eſt fuliginoſa,

remota à perfectione ratione suæ extremæ qualitatis, quæ est calida & sicca in magna crematione: et ista substantia participat cum sulfuribus, quæ cremantur in aliquo latere, & sunt istæ duæ substantiæ propria vasa, inter quæ argentum viuum procreatur, scilicet illud, de quo intendimus in opere naturæ, & est sicut fœtus in matrice. Tertia substantia terrea est terra media calida & humida aere & subtilis, & in mediocritate humanæ sensibilitati (non est propriè terra, sed vapor extractus ab illis duobus suprà) & per experientiã reperta est magnæ perfectionis, quia est pura natura & humidum radicale, de quo lapis noster recipit gradualiter suam nascentiam immaculatam in proprietate metallica: per hoc dixerunt philosophi, quòd istam substantiam habes separare per sublimationem à dictis duabus substantijs, quæ sunt vitriolum & sal.

Mo-

Morienus apertè tibi dicit, quòd si vis facere rẽ perfectionis, quòd tu extrahas puram substantiã Mercurij à ventre vasorũ vitreantiũ, (hæc est sublimatio Mercurij) quia de ista substantia cõstat lapis noster.

Intellige ergo verum idioma philosophorum affectum super proprietates substantiarum naturæ: nisi ergo ipsas intellexeris per substantias separatas, nunquam realiter intelliges proprietates eorũ veri idiomatis: quia ipsi clarè loquuntur in philosophia eorum, immò naturæ: cùm philosophia non sit alia res nisi reuelatio secretorum naturæ in idiomate proprio naturali, sine quo substãtiæ naturæ nõ possent notificari non plus sicut alia causa siue bestia vel planta, nisi portauerit nomen, & effectum, quod in generalitate dat notitiam habitus causæ: & ideo diuersa fuerunt idiomata inuẽta in natura per diuersos philosophos. Vnde quilibet locutus est

in sua philosophia clarius quàm potuit se-
cundũ cursum naturæ, saluando proprie-
tatem suarũ figurarum, licet vnum idio-
ma sit magis clarum & magis proprium
quàm aliud, inquantũ actor fuerit melior
expositor respectu proprietatũ, quarum
natura demonstrat effectus omni bono na-
turali intelligenti cũ magna realitate: nec
credere debes, quòd sancti & boni philo-
sophi in sua philosophia tibi occultauerint
sensum eorũ, quia non esset factum veræ
philosophiæ, quũ sua proprietas & reque-
sta cum clara intentione velit reuelationẽ
propriam, & claritatem radiosam causæ
occultæ, & manifestationẽ puram sine oc-
cultatione, cuius intrinsecum in perfecta
locutione reducunt ad purum intellectum
factum & immissum à Deo cœlesti, in quo
examinatur & depuratur virtus con-
trarij, sicut facit aurum in sua
propria fornace.

RAYMVNDI LVLLI DOCTISSIMI ET CELEBERRIMI PHILOSOPHI MAGIA naturalis.

Ncipit compendium artis Magicæ ſecundum naturæ curſum reformatum, virtute cuius ſine elongatione & ſine mentis eleuatione vel corporis, videre poteris hos ſpiritus figuratos in aere condenſatos in forma monſtrorum & diuerſorum animalium, & hominum humanorum, qui vadunt ſicut nubes modô huc, modò illuc: et hoc totum fit ex principijs naturalibus, certis formatis virtutibus myſticis, exeuntibus ab alijs actibus naturalibus, cum quibus ars magica formatur naturaliter. Quare, ſi velis intelligere ſua inſtrumen-

ta, in quibus ſunt fixæ, & per quæ formantur, & vnde poſſunt exire, quia de vna ſcientta formatur vna alia ſcientia. Ars enim præſens continet ſua inſtrumenta, in quibus ſunt virtutes naturaliter, quæ earũ potentia faciunt fieri multa mirabilia, poſtquam ſunt introductæ in proprÿs retinaculis per artem naturalem, ſine forti actione ad cauſam, quæ dicitur communis, â ſimplici natura ſtante in elementis ſimplicibus & compoſitis, ſi eam ſcieris reducere in illam.

Compoſitio.

ACcipe nigrum nigrius nigro, & ex eo decem & octo partes diſtilla in vaſe vitreo, & in prima diſtillatione ſolùm recipies alteram dimidiam partem: hanc iterum diſtilla, & huius recipies quartam partem: & tertiò iterum diſtilla, & huius recipies duas partes: & in quarta diſtillatione recipias quaſi totum,

& ſic

& sic distilla illam partem vsq; ad octo vel nouem vices, & erit perfecta, sed non rectificata nisi in vigesimasecunda distillatione.

Recipe huius aquæ partem quartam libræ vnius, & eandem acue distillando cum vegetabilibus, quæ sunt apium siluestre, squilla, & sic de alijs, de quibus dictum est suprà in anima transmutationis, in capitulo quod incipit, Sed tamen prius &c. Et postea pone in vase circulationis in fimo calidissimo, vel in vinacia, sub conseruatione specierum, prout practica inferiùs demonstrabit, vel declarabit, quæ est etiam vna de rebus, sine qua nihil potest fieri in magisterio huius artis.

Aqua calcinans omnia corpora.

GErmina capitulorum collige, & de terra, id est D, vncias quinq; & semiss. et de aqua, id est C, vncias duas et semiss. cuius summa est pondus octo vnciarũ

libralium, & totum mixtum subtiliter moles in molendino marmoreo, tunc pones in vase vitreo cum alembico supposito, & distilla totam materiam, primò faciendo ignem lentum, & de serratura lignorum, partibus duabus, & de carbonibus paruis vel tritis libras duas, & parum de furfure sicco, & accende ignē, & dimitte quòd deinceps accendatur per se, quousque incipiat distillare ab vno puncto, vsque ad duodecim puncta, & tunc cū paruis lignis incipias fortificare ignē, faciendo ignem flammæ rectè sub materia, & sic continua ignem quousque reuertatur ad duodecim vel quindecim puncta, vel etiam in pauciora, & postea continua totum ignem, & illum continua secundum puncta suæ distillationis, & postea fortifica ignem, per vnum punctum vlterius, & illum continua quousq; alembicus perdat suum colorem, & amplius non

non diſtillet, & tunc ceſſa, & dimitte infrigidari, collige illam aquam & ſerua in loco calido & humido, & caueas ne aliquo modo poſsit reſpirare. Et memento, quòd habeas pallam vnam in lutamento roſtri alembici, & collo receptaculi, vt aliquando in illam extrahere poſsit, vt recipiens habeat reſpiraculum: quoniam tantus eſt ibi ſubitus calor, quòd illud continens ſufferre non poteſt calorem illum exceſsiuum. Ergo quandoque oportet, vt aperiatur, & quandoque claudatur.

Nota, quòd hæc aqua ex re vili facta, habet vigorem cõuertendi corpora in ſuã primam materiam, quæ coniuncta virtute vegetabili, eſt multæ perfectionis, & ſtatim, poſtquam diſtillata fuerit, vult poni ad practicam, ne ſpiritus, qui eſt ſubtilis, & extraneæ naturæ, pereat per aerem, quoniam ingreſſus eſt plenus.

De naturali calcinatione.

TV accipe duas partes lunæ bene purgatæ per capellam, siue per forte cinericium valde subtiliatæ, & fac paruas petias, cum forpice, & pone medietatem eius in vase solutorio siue liquefactorio, & superpone ei tres lotones de aqua calcinatiua, & aliam eius partem in alio vase solutorio, & superpone ei aquæ calcinatiuæ tres lotones, & claude bene vasa cum suis coopertorijs, & iuncturas luta cum farina & claro oui, & pone hæc vasa ad balneum per tres dies naturales.

De separatione calcis & aqua calcinatiua.

MEtalla calcinata in duobus vasis solutorijs, separa ab eis aquam colando claram cautè, ne terra illlius poßit aliquo modò ascendere, nec aquam turbare, quam aquam pone ad partem bene claudendo vas ipsius, deinde recipe terram

ram ipſius lunæ calcinatæ cum aliquantulo eius humore, & pone ad ignem cinerum, cum alembico & recipiente, & cum igne ſeruiente ſpacio duodecim horarum, liquorem diſtilla, caue à forti igne, quoniam in forti calore ſolis aliquando fit hæc ſeparatio, deinde mitte ignem infrigidari per ſe, & habebis lunam peroptimè calcinatam.

De igne contra naturam.

VEgetabilis aquæ acuatæ duos lotones pone in ampulla cum longo collo, in quam poſueris ſex lotones aquæ calcinatiuæ, & ſubitò cooperi ampullam cum ſuo coopertorio, & bene claude cum cera, & bene præpares ſeu colloces intra balneum per duos dies naturales, & in illo tempore totum vegetabile erit conuerſum in aquã claram, & recipies ipſum ſolutum.

De occul-

De occultatione philoſophorum ſolutionis lunæ.

VEgetabilem ignem ſolutiuum in aqua calcinatiua. Recipe ſalis cum aqua octo lotones, id eſt quatuor vncias, & calcis lunæ duos lotones, id eſt vnciam vnam, & ſimul pone in vaſe ſolutorio, & cooperi proprio coopertorio, ita quòd ingrediatur intus, & caue ne ponas in aliquo calore, quouſque operatum fuerit ſua propria virtute, & quando quieuerit, luta bene iuncturam, & pone vas in balneo per tres dies naturales, & poſtea cola aquam, & diſtilla humorem, & calcina terram, quemadmodum ſuperiùs feciſti, & tandem reitera quòd totum diſſoluatur, iſto regimine in forma liquoris, & totum pone ad partem, liquorem diſſolutum per artem, quoniam hæc eſt ſubſtantia corporis per artem depurata.

De con-

De congelatione liquorum lunæ.

IN continenti postquam luna fuerit dissoluta in liquorem, tunc pone dictum liquorem in duplex vas circulationis, partiendo ipsum liquorẽ in duas partes æquales, & pone in quolibet vase quinque lotones de dicto liquore lunæ, & superpone ei in quolibet vase septem lotones de aqua prima vitæ rectificata, & pone in furno habente duo brachia, vbi vnus ignis temperatissimus possit calorem percutere, et colloca tua vasa, et liga circumquaque ad cannas alembici, & bene spissas spongias quas semper teneas madidas cũ aqua frigida, & vbi intrant cucurbitas, sint strictæ, & ampullæ cùm sentiunt calorem, statim videbis fermentum cum aqua sua ascendere, & distillabitur de vno vase in aliud vas continuè, & quantum ascendit de vno vase, tantum distillabitur, & intrat de alio: & sic videbis, quali-

qualiter ratione caloris ſubtilietur ſpiritus, & inſpiſſetur per fermentum. Et quanto talis diſtillatio fuerit leniori igne, tantum etiã ſpiritus erit ſubtilior in fortitudine, & ingroſſatur cõtinuè fermentum. Hunc autem modum tene, donec amplius non aſcendit, & cum fermento fixabitur, & in lapidem conuertetur, quod fit in nouem vel in decem diebus.

De aqua elixir in oleum.

VAſa ambo extrahe ſimul, cùm materia fuerit congelata, & loca in furno vel in balneo, & iterum ſoluetur in duobus diebus, & iterum congela, & hoc fac ter & amplius, & manebit inde virtute & potentia exaltatus quòd bene congelari non poterit, quoniam vt oleum videbitur aliquantulum inſpiſſatum.

De modo faciendi oleum lunæ.

VErùm quia hic modus abbreuiatus pretiosissimus est, quoniam in decem diebus congelatur quinta essentia super fermentum et cum fermento, eò quòd res multùm grossa terrestris & fixa est in luna, sed non ita citò soluitur post complementum fixationis quintæ essentiæ sicut in sole, vnde quasi in fine complementi tempus non est diuersum in albo et rubeo.

Medicinam hanc sic completam si iungas cum sulfure Saturni, vel Iouis, facit transmutationem secundum hoc fermentum.

Sufficienter per Dei gratiam diximus de albo, nunc dicamus de rubeo: quoniam enim opus solis in mensura concordat cum operationibus lunæ, si scis operari philosophicè cum aqua corruptibili, quæ sua magna virtute dissoluit totum solem, et sub-

limat

limat totum in aerem, quod est nostrum secretum. Recipe ergo in nomine Domini duos lotones aquæ compositæ lunæ distillatæ per alembicum priùs, & in illa proijce duos lotones aquæ vegetabilis acuatæ, & superpone aurum tuum secundum pondus aquæ vegetabilis, postea pone in balneo per duos dies aut quatuor, & infra dictum terminum inuenies aurum nigrum totum sicut carbonem. Eodem modo soluitur & congelatur sicut luna. Totum ergo compositum solis & aquæ pone in vas circulationis vnà cum duodecim partibus aquæ vitæ rectificatæ, et cùm ampullæ sentient calorem, statim soluetur corpus siue fermentum solis, & videbis in principio solem distillari, & in fine figi, & in lapidem conuerti. Accipe ergo ambo vasa, simul extrahendo de furno, vel balneo, & statim in vna nocte soluetur aurum, & iterum congela, &

hoc

hoc facter, vt de luna fecisti, et amplius in Dei virtute manebit exaltatum, quòd bene congelari non poterit, quoniam vt oleũ videbitur inspissatũ. Et hic est preciosior modus omnibus, et Deus nouit, quòd hic modus in effectu, subtilitate, virtute et bonitate cum operationibus est subtilior & nobilior. Quanuis illas proprietates elixiris magni nõ habeat, quas philosophi elixir magnum habere affirmant, tamen si hanc medicinam miscueris cum sulfure debito, tibi noto, vel Veneris vel Martis, tranformabit secundum hoc fermentum.

Non arbitreris quin hæc medicina habeat etiã modum suum multiplicandi sicut habent & aliæ. ergo si cum sole isto sic soluto bene miscendo impastaueris, argentum viuum vulgi septies sublimatum cum vitriolo, & sit pro duobus lotis solis, quatuordecim argenti viui, et postea sublima-

ueris impastatum aliquibus vicibus, semper sublimatum super feces reducẽdo, tunc fixabitur Mercurius in medicinam penetrantem & tingentem.

Item aliud miraculum: Si duo lotones huius solis sic soluti per se ponerentur in igne lentissimo octo diebus, cũ octo libris, et quarta parte vnius libræ Mercurij congelati, totum in aurum conuertitur. Hæc enim miracula sunt in natura, & ideo fit, quia spiritus aquæ in solutione auri cum auro inseparabiter fixabitur, & etiam oleum lapidis philosophorum occultum tibi reuelatum, loco præallegato, facit hanc medicinam penetrabilem, et amicabilem, & coniungibilem omnibus corporibus, & augmentat eius efficaciam, vltra modum, sic quòd in mũdo nõ est secretius eo. Vnde si scieueris hoc abbreuiare, vel ab aquaitate separare, & laboraueris in modo mixtionis iam dictæ, poteris in triginta diebus

lapidem

lapidem componere. Item ſi poſt quartam diſtillationem aquæ ſupradictæ poſtea ſepties diſtillaueris cum bono cinabrio & vitriolo, in æquali pondere, ſemper in qualibet vice nouas res imponendo, & in qualibet diſtillatione materiam lapidis bene ſiccando, antequam aquam infundas, poſtea cum duodecim partibus prædictæ aquæ poſueris vnam partem fermenti ſic præparati auri, in vaſe circulationis fixabitur.

De naturali euocatione corporum à ſuis ſpiritibus.

NAm in prioribus capitulis demonſtrauimus, qualiter corpora perfecta habent diſſolui, in aqua lapidis philoſophorũ, & qualiter habent purificari & fixari. Vnde vltimò reſtat oſtendere, qualiter à corporibus imperfectis poßimus ſulfur naturæ extrahere, & de amborum vnione.

In Christi igitur nomine, Amen. Recipe calcem cuiuscunq; corporis volueris, & pone in vna ampulla, quæ habeat longum collum, et superpone de aqua vitæ rectificata, quæ supernatet quatuor digitis, et postea pone super cineres, et bulliat leniter per vnum diem, et post bullitionē pone in fimo calido vel stupha per duos dies naturales, vt melius digeratur, et separentur partes subtiles materiæ à großitie seu großitudine sua: transacto termino, ampullam extrahe inclinando ipsam, vt aquam poßis cautè extrahere. Recipe aquam illam claram in vna cucurbita, & caueas ne feces turbentur, ratione inclinationis vasis, et incontinenti cooperi cucurbitam cum suo coopertorio, et pone in fimo vel in stupha sicut priùs fecisti, vase bene clauso: et facta euacuatione, infunde aliam aquam similem primæ quòd supernatet quatuor digitis, vt primò, et fac

bullire

bullire in fimo, et ſcias quòd iſtas operatio-nes reiterabis, quouſque corpus à ſuis ſpiri-tibus euacuetur, et ſi tibi aqua defecerit, ſume cucurbitã, in qua ſunt omnes lique-factiones, & ſuperpone alembicum, & diſtilla aquam lento igne, ſcilicet per bal-neum, intantum quòd habeas duas partes liquefactionis, et de iſta aqua pone ſuper materiã corporis, quæ eſt in ampulla, vſ-que ad quantitatẽ priſtinam, ſcilicet qua-tuor digitorum, et ſic reiterabis donec to-ta terra ſit euacuata, quam ſic probabis. Accipe modicũ de illa terra, ſicca ad ſolẽ, qua deſiccata, pone ſuper laminam igni-tam, & ſi fecerit fumum, reitera dictas operationes quouſque fumum non faciat, tunc ſemper teneas tuas liquefactiones in loco humido et calido, quia melius conſer-uantur.

Vnde, cùm iſta compleueris perfectè, et ſignum prædictũ aſſequutus fueris &c.

extrahe materiam tuam ab ampulla, cũ aliquantulo de prædicta aqua, & pone in cucurbitam & superpone alembicum, vt desiccetur materia, qua desiccata scias pondus eius, & eo scito habeas aquam vitæ peroptimè rectificatam in vase circulationis, et de ipso tria pondera superpone, et tam cito pone alembicum et claude bene, & completa distillatione, dimitte infrigidari, & tunc videas quòd terra sit bene sicca, & iterum pone aquam nouam in simili gradu rectificationis existentem secundum pondus prædictum, & omnes aquas illas, quas à terra sic extrahis, pone ad partem in ampulla bene clausa, & omnes illas operationes reiterabis, donec terra in subtilissimum & inpalpabilem puluerem sit reducta.

De exuberatione Mercurij.

MOdo diximus de calcinatione seu liquefactione spirituum, Quibus omnibus

nibus peractis siue præparatis, recipe vas in quo sunt omnes liquefactiones et superpone alembicum, & distilla aquam per alembicum per balneum donec ad spißitudinem mellis deueniat, & tunc balneum permitte infrigidari, quo infrigidato, mitte desuper de ista aqua quam modò extraxisti de terra tantùm quod supereemineat quatuor digitis, & pone ad inhumandum in fimo vel in stupha, per vnum diem naturalem, vase peroptimè obturato: quo transacto superpone alembicum, & distilla aquam cum igne mediocri, & pone ad partem: facta ista distillatione & vase infrigidato, pone super materiam remanentem, de qua extracta vt prius, quòd emineat quatuor digitis, & pone ad inhumandum vt prius, & distilla vt prius supra, et omnes istas operationes continuè reiterabis, et hæc materia dicitur argentum viuum exuberatum vel lac virginis.

Completa ista exuberatione, scias pondus prædicti pulueris subtilissimi, et imbibe eum cum medietate sui ponderis aquæ exuberatæ, & pone ad inhumandum & nutriendum in calore fimi per octo dies, et in fine istorum dierum inuenies materiam tuã nimis humidam, et superpone ei alembicum, et distilla illam cum lentissimo igne, recipiendo aquam: qua desiccata cum moderamine, iteratò scias pondus, et pondere notato, repone aquam, quam modò recuperasti, et de illa aqua exuberata fac complementum ad medietatem sui ponderis: & omnes istas tales imbibitiones, et inhumationes, et calcinationes reiterabis, donec terra bibat de tali humiditate quatuor partes sui: et hoc cognosces ad tale signum, quòd si ponas modicum super laminam ignitam, et si euolauerit in fumum, factum est: sin autem nõ, reitera imbibitiones et inhumationes et calcinationes,

tiones, donec consequaris signum prædictum: quo autem consecuto, pone super cineres, & da ignem primò lentum, et paulatim fortificando, donec tota materia ascendat superius ad latera vasis. Et dum sublimatum fuerit, dicitur corpus exaltatum in sale mirabili, quod omnes philosophi clamant lapidem et sulfur naturæ.

Salis vel sulfuris iam dicti inceratio sic fit. Recipe prædictum sal, cuiusuis metalli factum, vel aliquam quantitatem eius, et pone in crusibulo, et super cineres calidos situa ipsum, et dum erit aliquantulum calidum, pone de dicto oleo guttãdo guttam post guttam, donec sit spissum in spissitudine mellis frigidi: tunc remoue ab igne, et dum erit frigidum, accipe de eo modicum & proba ad laminam calidam, & si leniter funditur, factum est: sin autem non, reitera vt priùs, donec lenissimè fluat ante fugam Mercurij. Et tunc proijce vnum

pondus super centum pondera Mercurij crudi.

SEQVITVR OPERATIO CARITATIS cum oleo lunæ.

LVnæ autem oleum habet virtutem fixatiuam, & dat fusionem leuem super omnia salia facta. Incera ergo sal Iouis, cùm sulfur fuerit factum ex Ioue, cum oleo lunæ, donec fluat, & proyce vnum pondus super centum pondera Iouis, vel si sal fuerit de Saturno, proyce vnum pōdus super quinquaginta Saturni, et erit opus perfectißimū, melius omni naturali: Vel si oleū est de sole incera cum sale Veneris, aut Martis, & proyce vnum pondus super mille pondera Veneris.

Sal aquæ vitæ sic fit, Calcina feces vini vel tartarum donec sint albæ: Deinde imbibe eas cum aqua vitæ, summè rectificata & acuata in vase circulationis, & pone ad putrefiendū per diem vnum, deinde

inde lento igne diſtilla aquam, & vltimò calcina terram, vel ſal, et iterũ imbibe & diſtilla & calcina vt prius per omnia, et fac quatuor vicibus, tunc pone per ſe ad ſoluendum, in balneo, quo ſoluto congela, et fac hoc quater, et habebis artis ſal, ſiue Mercuriũ teſtamẽtariũ, ſine quo nihil fit.

In proiectione omnium medicinarum noſtrarum iam dictarum, nullum inuenies alteratum, ad perfectionem extrinſecam, quouſque ducatur per cineritiũ, quia ſtannum videtur ſtannum ſicut prius, ſed eſt modicum frangibile & modicum induratum ſine luciditate manifeſta, quouſque per cineritiũ bene ſit purgatum, & ſic etiam de Saturno, & ſimiliter de Venere, ſed eſt in colore Iouis, ſed ductum per cineritium poteris videre hoc quod mutatum eſt in argentum depuratum. Et iſtæ diuerſitates veniunt per maioritatẽ virtutũ ramorũ lapidis ſecũdum magis et minus

nus

nus suarum præparationum & sublimationum, quare color spiritus mutatiuè illarum non tantam virtutem in suis substantijs grossis habet, quòd ille posset per suã proprietatem segregare res heterogeneas metallorum, quando per suum spiritum transformantur, nisi per adiutorium cineritij, & hoc est ratione substantiæ grossæ medicinalis, in qua est colligata virtus, quæ transiuit, & quæ impediuit ad complendam actionem integram sui spiritus, quæ est diuidere hoc quod nõ est de essentia naturæ, & coniungere hoc quod est propinquum ad naturã argenti viui, quod post hoc iuuenit mutatum in finum argentum, quod est melius quàm de minera. Sed non intelligas quòd in suis cineritijs debes ponere plumbum, quia medicina facit totum cum adiutorio ignis cinerosi. Etiam quando dictæ medicinæ proijciuntur super corpora, postmodum ipsa non possunt
pati

pati ignem ignitionis, immò ſtatim funduntur ſine ignitione determinata: & hoc eſt ideo, quia ſua natura non patitur contrarietatem materiæ indigeſtæ, quæ facit ipſum fundi ante tempus, quouſque per cineritium conſumatur materia indigeſta, quæ ſtat in loco ſubſtãtiæ phlegmaticæ vaporalis. Adiuua igitur virtutes tuæ medicinæ per cineritium, & inuenies aurum & argentum, ſecundum quod medicinæ fuerint in illis, vel ad album vel ad rubeum.

FINIS.

COLONIAE

Apud Iohannem Birckmannum

Anno M. D. LXVII.

Cum gratia & priuilegio Cæs. Maiest.

